1000 .

Isaac Hollandois.

Opera mineralia, sive de Lapide Philosophico.

.

Richardus Schilders. Middelbvrgi.

1600 .

Avertissement au lecteur.

Le format de ce document est une photocopie texte, c'est-à-dire est exactement conforme à l'original, au caractère près. Ainsi la pagination, le nombre de lignes par page et le nombre de caractères par ligne est respecté, permettant ainsi une recherche facile des références citées par d'autres auteurs. Seules les pages blanches sont supprimées pour faciliter la lecture.

Les éventuelles erreurs d'orthographe, de numéro de page, etc... du document sont en principe identiques à l'original. Cependant malgré le soin apporté à la mise en texte de cet ouvrage, il peut subsister des différences par rapport au texte original. En effet la procédure de création de ce fichier texte, à partir du livre original, nécessite un grand nombre d'opérations délicates, laissant place à d'éventuelles erreurs.

En cas de doute, prenez le soin de vérifier sur le texte original du livre papier.

(C) Copyright 2020 by Jean Pierre Donabin. Site : livres-d-hermes.fr

@

lut contritus later, verùm vt illustris obscurior purpureus, atque is videtur potius color cœlestis, is verò accidit magno regimine ignis; vt infrà, Deo volente, docebitur. Sed de hoc colore tibi mentionem facio, vt nosse, & scire possis, vtrum rectè, an secus facias, ac ne in errores incidas.

Cap. 8.

NVNC ad opus nostrum redire volumus. Si exiguo igni rursus ascendat ad margines aut operculum vitri, id aliquoties vide, siquid est, decidere facias vt suprà: retine hoc pacto per diem vnum ac noctem, donec materia tua omnino pulvis fiat, ac colorem habebit inter cinericium ac nigrum, instar terræ quæ humiditatem suam amisit, vt si cespites teras, ac in patella ad ignem exicces, hi apparent colore inter cinericium & nigrum: ac antequam ad eum colorem pervenias, multos ac varios colores in opere conspicies, ac post colores plures res mirandas cernes: nam ex materia tua nascentur varij arbusta figmenti: Imò omnes pictores aut aurifabri ea exprimere non possent. Et singulis gradibus cùm materia fortior fit ac maturior, toties mutatio accidit. Antequam ad cinericium pulverem pervenias, materia tua omnino subcrocea fiet, instar ligni aut cinerũ cespitum crocei coloris. Atq; id omne fiet ad ignem pusillum. Regressus ad opus.

Cap. 9.

ET cùm iſtum cinericium nigrum pulue-rem vides, gaude: nam ſub ea nigredine albedo concluſa eſt: tùm ita relinquas in eo re-gimine ignis diuturno tempore, donec paulò pallidior aut albior fiat, ac ſi albior fit, idem re-gimen ignis ſerua, ſin in eodē ſtatu permaneat, ac nihil proficias, ignem augebis paululū, do-nec videas materiam paulò candidiorem fieri: cumq; aliquid proficis, tùm hoc pacto ſinas in eodē regimine ignis, ac ſi ne tùm quidē quic-quam proficis, ignem paulò magis augebis, & cùm vides materiam magis magiſq; albeſce-re, ſinas hoc pacto in eo regimine ignis, ac vi-de ne ignem tuum nimis augeas. Aç mi fili, hanc regulam ignem ſtruendi ſerva, id perſe-quens paulatim augendo, ac ſaltem vſq; adeò donec materia candida fuerit, imò nive can-didior: tùm exulta, mi fili, certuſq; ſis ſub ea albedine perfectam rubedinē latere, ac ſub ea albedine, inquit Morienus, eſt abſcondita, vt Chriſtus in ſepulchro iacebat, ac fiet reſurre-ctio, ac poſt reſurrectionē fit corpus glorifica-tum, quod corpus vivet in ſecula, eritq; rubro diademate coronatū, ac erit Rex in omne ge-nus ſuum, omnes hoſtes pacem cum eo ini-bunt, Rexque in æternum permanebit.

Regula ignis ſtruendi tradita retinenda.

Conſpecta albedine, gaudendū.

Cap. 10.

SCiet item filius meus hîc materiā illā intel-ligendā quam hîc in vitro habes, ea iā terra

eſt

eſt quæ humiditatem ſuam amiſit, ac nondum quicquã boni efficiet. Tenebit filius meus in hac arte multos eſſe errores. Multi ſunt qui lapidẽ Philoſophorũ conficere aggrediuntur, ac bono moderamine ignis ꝓducunt ad iſtum gradũ, ac lapidi fixando dant operam ad albũ ac rubrum, atq; cùm materia hactenus eſt perducta, proiectionẽ eã facere putant. Tùm verò ipſum in Mercuriũ crudum aut in metalla imperfecta proijciẽtes, nullũ reperiunt ꝑfectum, ac in deſperationẽ incidunt, artem impoſſibilẽ eſſe dictitantes, atq; ita eſt, ars enim ipſis impoſſibilis eſt: terrã enim quæ humiditatẽ amiſit, habent. Quemadmodũ Geber ait: Spiritus qui multa fixatione ac ſublimatione humiditatem amiſêre, nihil boni efficiunt quamdiu terra ſunt, aut tã ſicci: atq; talis eſt hæc: ignari verò iſtud capere nequeunt: cùm lapidẽ perfecêre. i. lapidem ritè conglutinârunt, atq; lapis colorẽ debitũ induere cepit, tùm ipſum ſubtilem efficiendũ, ac dẽnuò humidũ efficiendũ, ſi alioqui ingreſſum ſit daturus, aut proiectionẽ facturus. Sed opera Sapientũ non intelligunt. Intelligunt quidem lapidem Philoſophorũ effici, vt prædictum eſt, ipſumq; ita efficiunt, ſed ignorant preparandum eſſe, opuſq; deſerunt, vbi inciperent, ac in errore permanent. Errores varij.

Cap. 11.

SCies, mi fili, me manifeſtatũrũ tibi maximũ huius artis ſecretũ, quod nunquã palã fuit.

@

Quare te a diuro, mi fili, per filium Dei viventis; ne ſecretum hoc palàm facias niſi proprio filio, ſi tibi videatur timorem Dei habere, ne tua & mea anima ob id condemnentur, ob periculum quod inde exoriri poſſet.

Maximum totius artis arcanum.

Nunc, mi fili, oculos aperi, ac vide, aures aperi ac audi maximũ arcanum quod in rerum natura eſt. Filius meus dilectus tenebit, ex omni lapide Philoſophorum quomodo & quo pacto fiat & componatur, videlicet in magnis operibus de quibus hîc nobis ſermo eſt, duos illos lapides confici poſſe ad album & rubrum in vno vaſe, atque vnâ fornace: tibi dico, intellige probè quid dicam. Quamvis Lunam ac Mercurium ponas in hunc modum abſq; additione auri, vtrumque lapidem ex eo confices ad album, atque ad rubrum. Quæras itaq;

Quare ſol & Luna ſimul in opere ponantur cũ ex Luna & Mercurio vterque lapis confiſi poſſit.

quare in opere Sol & Luna ſimul ponuntur. Id fit quia Sol fixus eſt, ac vt opus hoc pacto brevius eſſet. Nam antequam Luna fixa fiat in opere, lapis ad album eſt effectus. Luna enim fixa nõ eſt, & antequam fixa fiat, diuturnam coctionem accedere neceſſe eſt: ac Luna fixa eſſe debet antequam Mercurium poſſit fixare: ac propterea Sol & Luna in opere ſimul eſſe debent. Potes etiam vtrumque Lapidem efficere ex Sole & Mercurio ſolo, atque id facilius fieret quam ex Sole & Luna ſimul iunctis. Quia Sol fixus eſt, ob id Mercurium facilius fixat. Quæras autem, ſi Luna ſola ponatur

tur cum Mercurio, quomodo inde prouenire poſſet Lapis ad rubrum ? Rite rem intelligas, quod Luna ſit intrinſecus rubra, quamvis extrinſecus alba ſit. Nam ſub omnibus rebus albis, in quibus 4 elemẽta inſunt, rubedo intus tecta eſt ſub albedine extrinſecus. Luna enim frigida & volatilis eſt vt Mercurius, ex Mercurio enim & ſulphure ſimul coagulata eſt, eſtque adhuc cruda & non fixa. Quare foris alba, intus rubra eſt. Itaque cùm Luna eſt in opere cum Mercurio ſolo coquitur & fixatur regimine ignis, cùmq; ipſa fixa facta eſt, Mercurium apud ſe fixat in opere, ac fit lapis Philoſophorum, atque augmentatione ignis, ac longa coctione, lapis albus in rubrum cõvertitur, tinctura eius foris ſtat ac albedo intus. Probè intellige, fili dilecte, quod dixi, & etiãnùm dicturus ſum; id enim omne neceſſarium, eſtque omnium operum ſecretum.

Cap. 12.

FVERE nonnulli ignari qui cùm Lapidem cõfeciſſent ad album & ad rubrum, ac tùm videbant non habere ingreſſum, nec fluere, ex quo facilè videbant ingreſſum illi deeſſe; Lapidem itaque ſolvebant, ac denuo congelabant vicies aut tricies, ita ipſum fuſibilem efficere putantes, & ingreſſum habiturum, verùm nihil proficiebant, & quamvis ſolviſſent & cõgelaſſent multò diutius, nihil iuvare poterat.

Fuêre nonnulli alij qui oleum ex antimonio extrahebant, quo oleo lapidem ſuum imbuerunt ſuper marmore, ſiccabant denuò in vitrea patella, id iterando, donec lapis fuſibilis fieret ad modum ceræ, ac ingreſſum daret. Tùm in Mercurium proijciebant, atque exiſtimabant Mercurium candefacere, cumque Mercurius ferueſceret euolabat in aërem, ac oleum antimonij ſtatim ſequebatur: pulvis autem lapidis remanebat ſiccus, vti antè fuerat quam oleum imbiberat. Cauſa eſt, quia oleum antimonij non erat fixum, ac quamvis lapidem fuſibilem effecerat, cum lapide fixum non fuerat, ac cum lapide fixari non poteſt. Ratio hæc eſt: Si lapis ita imbutus ponatur in vitro ad ignem lentum, oleum vnâ cum lapide in nihilum per vitrum penetraret: ſin ignem vehementem adderes, oleum euolaret in aërem præ feruore. Ita ipſum cum lapide fixari non poteſt: atque hoc pacto ignorantes in errore permanſére.

Cap. 13.

Quomodo lapis fuſibilis ſit efficiendus.

IAM filium meum dilectum docebo lapidem noſtrum fuſibilem efficere, ac ingreſſum dare, quod hactenus nunquam fuit manifeſtatum. Quare hoc ſecretum quæſo ſerua, ſi Deum, animam tuam, & meam amas.

Nunc ſcito, mi fili, lapis tuus nunc albus eſt factus bono moderamine ignis, vt ſuprà doctum eſt: ſi iam lapidem album vis ſeruare, licet

licet: ſiq́ue vis tempus expectare donec rubeſcat, itidem licet. Si ad rubrum vis perducere, in fornace ipſum ſinere debes, ac ignem tuum inſigniter augere longo tempore, vt per 15 aut 16 dies: vide num velit mutari in colorem croceum: ſed ſi vides etiamnùm album manere, ignem inſigniter auge, ac ſi proficis, atq; croceus fit inſtar maſticis, ignem tuum non augebis, ſinas hoc pacto 8 aut 9 dies, aut eò amplius: tùm vide an adhuc magis croceus ſit effectus: ſin minus, ignem admodum auge: ſi tum inſtar croci inueneris, ignem non augebis, ſines verò in eo moderamine adhuc 8 aut 10 dies, tùm inſpice, ac ſi ne tùm quidem quid profeceris, eodem moderamine vtere etiamnùm 8 aut 10 dies. Atque ita moderamen hoc ignis perſequere, donec ad perfectam rubedinem peruenias, qualis eſt auri in igne candentis, aut ſanguinis, quorum color potius cœleſtis quam artificialis videtur. Ac lapis ad ignem vehementem coquendus eſt, alioqui tinctura eius & ſulphur abſconditum prodire, & apparere nequeunt: verùm antequam perfectam rubedinem induat lapis, vſq; ad candorem feruére debet ad tempus facilè per 90 dies. Ac nunc facilè intelliget filius, ſi lapis iſte fuſibilis eſſet, quomodo tinctura & rubedo eius foràs produci poſſet, nam cùm ad candorem vſque feruet, lapis ſolueretur ac vitrum penetraret, ac fornacem.

@

Nam ad extremum facilè per 3 dies in vitro candens ſtare debet. Ac per has rationes animadvertere potes lapidem prius debere fieri, antequam fuſibilis efficiatur. Ignorantes capere nequeunt præ mẽtis debilitate, vim enim naturæ minimè intelligũt. Ita, mi fili, lapis ſiue albus ſiue ruber ſit, priùs conficiendus eſt, antequam fuſibilem & ſubtilem poſſis efficere.

Lapis priùs conficiendus antequã fuſibilis ac ſubtilis efficiatur.

Vtroque tuo lapide tam albo quam rubro confecto & parato, vt à me edoctus es, ac rationibus demonſtratum, ita vt tua ipſius mente capere facilè poſſis, ita eſſe deberet: nunc te docere volo, quo pacto vtrumq; lapidem parabis ac fuſibilem atque ſubtilem reddes, ad altas proiectiones faciendas.

Cap. 14.

Pergit docere quomodo lapis fuſibilis & ſubtilis fit efficiendus.

NVNC auſculta, care fili, maximum arcanum quod in hac arte eſt, quod nunquã literis proditum eſt, quam à me Solo tuâ cauſâ. Lapidem tuum perfundes clarâ & purâ aquâ paradiſi, atque ipſum aquæ vnies, ac in carcere collocabis, ac concludes, atq; ea aqua ſubvolabit in cœlum intra circulum Lunæ, ac in roré convertetur, ac rurſum guttatim decidet ex conſilio & doctrina artificis, atque humectabit terram, ſiue lapidem, vt flores omnium colorum producat, per quos flores lapis tuus reſurget à mortuis in vitam, omneſque hoſtes eius pacem cum eo inibunt, ac tempeſtas

peſtas quæ ante fuerat tùm præterierit, quæ terræmotus erat, ac caligo maris, atque eclipſis Solis ac Lunæ, quæ omnia tum deuicit, ac deinceps Rex in omnem tribum ſuam permanebit, dominationem in æternum non amittet, ſed ſemper Rex gloriæ manebit, &c.

Cap. 15.

LAPIDEM tuum, mi fili, ſiue albus ſiue ruber ſit, ex vaſe ſumes, ac mortario lapideo indes, ac bonam quantitatem Mercurij mundi ſuperfundes, qué te pòſt mundare docebo, ac ligneo piſtillo ſumpto, conteres ipſum per diem inregrum continuè. Tùm vitro denuò indes, ac in fornace Philoſophorum collocabis, aut in tripode, ignem addens talem, qùo plumbum liquidum ſeruari poſſit, vt non congelet, liquefactione æquali: ſed vitrum puſillum ſuper os vitri in quo lapis eſt, lutabis: retinebis in eo calore, donec Mercurius omnino ſit mortuus, quod facilè 40, aut 50 dierum ſpatio fiet: lapis enim attrahit omnes ſpiritus ad ſuam naturam: ſimile attrahit ſui ſimile, ac ſimile ſimili gaudet. Cumq; omnino mortuus fuerit, ignem paululum minues donec materia tua albeſcat: ac ſi lapis albus fuerit, exime ac lamina cãdefacta, ei pondus grani imponas: vide an lapis tuus fluere velit, ac ingreſſum det. Id ſciri hoc pacto poteſt: cum lapidem laminæ æris candenti imponis, atq; is tum laminam candentem penetrat velut oleum

Simile attrahit ſui ſimile, ac ſimile gaudet ſimili.

Probæ.

@

um corium ſiccum, atque lamina ærea omnino alba ſit inſtar argenti vbi lapis iacuit, ſi id præſtat, paratus eſt: ſin minus iterùm aqua paradiſi perfunde modis omnibus, vt ſuprà: Ignem moderare vt priùs: ac ſi pondus tui lapidis fuerit marca vna, 4 marcas aquæ Paradiſi adde: idque quoties aquam paradiſi ſuperfundis. Hoc opus itera, donec lapis ex animi tui ſententia ſolutus fuerit: ac ſi ruber ſit, in eodem calore ſtare ſine, in quo cùm aqua paradiſi ſtabat, hoc eſt, tali quo liquefactus deinceps retineri poſſit ſine candore, donec lapis tuus ruber fiat: ſed eget longiori tempore, quam albus, ac rubrum modis omnibus, vt album, probabis.

Scies, mi fili, ſi lapidem parare vis, vt in Mercurium proiectionem facias, ipſum tam fuſibilem quam ceram efficiendum, idq; magnâ curâ fieri debet, quia lapis per vitrum penetrare poſſet. Sed conſulo ribi, mi fili, lapidem tuum tam fuſibilem efficias, vt ferè candere incipiat, antequam fundi velit: idque lapidi albo fac: tùm proiectionem facito ſuper Iouem. Lapidem verò rubrum non potes fuſibiliorem facere, quam abſque flando candefieri poſſit. Nam cùm aqua Paradiſi vnâ cum eo mortua & fixata fuerit, ſtare debet in eo calore in fornace vſque ad candorem facilè per 50 dies, antequam aqua Paradiſi rubedinem eius foràs queat producere; cumque rubedo

eius

@

eius iam foris fuerit, ignis ille augendus est, vt lapis modicè candeat, vt tantummodò appareat candere, nec amplius: atque ita sinas stare per dies 3, tum vt refrigescat sinito, ac Deo gratias age, lapis enim tuus perfectus est.

Cap. 16.

QVARE, mi fili, modus tibi retinendus est in lapide fusibili efficiendo: nam si lapidem album nimis fusibilem efficeres, vitrum penetraret: ac lapis ruber minùs etiamnùm fusibilis esse debet, alioqui rubram tincturam aquæ Paradisi foris acquirere non potes, vti doctum est.

Scies, fili dilecte, aquâ clarâ Paradisi omnes res quæ in orbe sunt, fusibiles effici posse, cùm per eas sublimatur, donec illis adhæreat. Maximum arcanum & secretũ.

Noris, mi fili, Inceratione m. i. rem duram quæ liquescere non potest, Liquefacere, ac ingressum vt habeat efficere, primùm inventam fuisse apud Veteres. Postquam enim diu, multumque laboraverant, ac lapidem album & rubrum parauerant ac perfecerant, proiectionem eo facere volentes, nihil proficiebant: lapis enim solvi nolebat, pulvisque ac terra remanebat. Tùm facilè animadvertere poterãt, ei nihil præter Inceratione m deesse, quia ingressum non habebat. Tùm Inceratione m in multis rebus quæsiuere, omnibusque rebus perveſtigatis, in nulla re alia reperêre Inceratiõnem, quã in Sulphure, Arsenico & Mercurio. Inceratio. Inceratio primùm inuenta à Veteribus, & quomodo.

Scies

@

Cap. 17.

SCIES, mi fili, in omnibus rebus quæ ſunt in rerum natura exceptis ſpiritibus mineralibus, ac metallis, avolare oleum à terra. Sed in ſpiritibus mineralibus ac metallis oleum ſe non ſeiungit: manent apud terrã ſuam in igne. Ac ſi ab igni ſubvolent, terra cum oleo vnâ volat. Oleum eorum à terra ſeparari non poteſt, vt ab alijs rebus. Ac tùm facile ſciebant, ſi naturam ſequi vellent, ſe tale oleum habere debere, vndè metalla oleum ſuum ſumebant, ſi ſpiritus quos ſublimando ſiccos & terreos effecerant, vt minimè liquefieri poſſent: ſi eos iterum fuſibiles efficerent, ſibi eiuſmodi oleo opus eſſe, quo eos inceraret ac fuſibiles denuò efficerent, ita incerationem inuenêre in ſulphure, Arſenico, & decies magis in Mercurio. Ita ipſi artem Incerationis inuenêre, quâ lapidem ſuum fuſibilem effecêre ex animi ſententia, cùmque artem Incerationis haberent, quicquid libebat faciebant, omne enim quod volebant fuſibile efficiebant: per res calidas ſpiritus ſublimabant, eoſque validos ac venenatos efficiebant: ita vt tam feruentes, & ſubtiles redderentur, vt mirandum eſſet: cumque eos ſatis ſubtiles effeciſſent ſublimatione, ac ſatis feruentes rebus corroſiuis, atque ſatis tincturæ impreſſiſſent, incerabant Mercurio probè purgato. i. perfundebant certa quantitate Mercurij probè mundificati, in tripode collocabant

@

cabant ac ſinebant aſcendere, & deſcendere, donec Mercurius apud ipſos permaneret: atq; ita ſpiritus liquidos, vti libebat, efficiebant. Sumebant etiam interdum, ac Solem & Lunam calcinabant in calcem ſubtilem, ac Mercurio mundificato eam calcem perfundebant, atque in tripode collocabant in eiuſmodi vitro, ac identidem invertebant; atque hoc pacto ſublimare ſinebāt, donec Mercurius apud eos permaneret, ac calces illas fuſibiles effecêre adeò, vt illis proiectionem facerent: atq; etiam omnia metalla imperfecta calcinârunt, calceſque ſoluêrunt in acri aceto deſtillato, donec tàm nitida quàm cryſtallus redderentur, atque ita calces illas à ſua immunditie repurgârunt, ac lapides illos cryſtallinos in pulverem ſubtilem redegêre, atque Mercurio perfudêre, ac in tripode collocârunt, vti doctum de Sole & Luna, atq; ex eo medicinam confecêre. Dico tibi, mi fili, tota ars conſiſtit in Inceratione, aut liquefactione. Quare hanc lectionē ſedulò perlege, mira enim continet. Ex omnibus metallis medicinam facere potes, vti ſuprà dictum, breui tempore, ſine ſumptu ac labore, idque hac inceratione, &c.

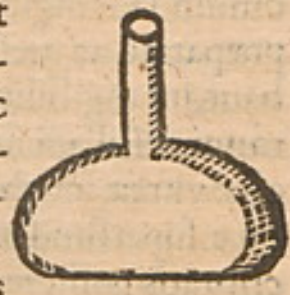

Tota ars poſita in Inceratione ac liquefactione.

Fuêre præterea non nulli qui 3 partes Lunæ ac vnam Solis ſumpſere, atque eas purgârunt,

vt

@

vt initio operis doctũ fuit, ac ſimul inter ſe ſoluerunt, ac tùm minutim limârunt, atq; mortario indidêre, in ſubtilem puluerem redigẽtes, adeò vt per pannum lineum cribrauerint; ac poſtea ſuper marmore contriuêre cum melle aut gummi arabico, atq; ita contriuerunt vt omnino intangibiles eſſent. Aut ſumebant ſal præparatũ ac melli ac aquæ gummi permiſcebant, intangibiliter terentes. Tùm aquâ communi deſtillatâ ſumptâ, materiam contritam ollæ vitreæ indebant, bonam quantitatem aquæ ſuperfundentes, atque in cineribus illis cribratis poſuêre; atque vas illud cum materia bullire fecerunt per horam aut amplius: tùm refrigeſcere ſinebant: & ſal ac mel liqueſcebant in eâ aquâ: Sol verò ac Luna in fundo remanebant. Tùm aquam illam ſupernè effundebant, ac rursùm aqua communi recenti ſuperfuſa bullire ſinebant, vt ſuprà, idq; iterabant tandiu donec aqua omnis pura rursùm defluebat, vt ſuperfuſa erat. Tùm eum puluerem ſumptum puſillo igni exiccabant. Tùm Mercurium quinquies aut ſexies per pellẽ leporinã preſſum ſumebant; eoq; loto ſale & aceto, donec ſal nitidũ & album remanebat: aqua cõmuni munda, abluebant prorſus omne ſal & acetum, pòſt pannis lineis mundis exiccabant: ollæ vitreæ immittebãt, alembico ſuperimpoſito, cineribus impoſuêre, ac receptaculo lutato, ignem ſtuxêre, perinde ac ſiquis aquam

Mercurio quomodo aqua nubium adigatur.

@

aquam roſarum deſtillare velit, atq; hoc pacto ſtare ſinebāt per dies 12 aut 15, ad humiditatem ſuperfluā ei detrahendam, quam in ſe habet, quā opus corrumperetur: Atq; hoc pacto omnis Mercurius præparandus, quo vtendum in opere ſit, atq; talis ignis ei adhibendus eſt, ne omnis ſurſùm ſublimet. Tametſi verò parū ſurſùm ſublimet, ita vt exiguæ gemmulæ ſtillent per alembicum, nihil refert. Si autem ipſum ſurſùm ſublimares, ita vt aliquid mortuū eſſet, iterum viuificandus foret in aqua bulliente, tùm verò iterùm humiditatem aquoſam aſſumeret, quæ omne illud opus corrumperet.

Cap. 19.

SCIES, mi fili, omnē Mercurium viuentem habere in ſe aquā nubiū, id ipſe videre poteris: nam in receptaculū decidet magna pars aquæ cōmunis mūdæ: ea autē vacuari debet, ſi alioqui apud corpus Solis & Lunæ moreretur, & pulvis ac fixus fieret: ac ſi humiditatē apud ſe retineret, nunquā moreretur, nunquā pulvis nec fixus fieret quālibet diu ita haberetur. Superflua ei humiditas detrahēda eſt deſtillatione, ſine ſublimatione, vt demōſtratū eſt; ſineſq; in igni donec videas in alēbicū nullū amplius rorē aſcendere. Pòſt retine etiamnùm in eodē calore ad 10 aut 12 dies ſine ſublimatione: quo factò ſinas refrigeſcere, ſerua in pyxide lignea, loco ſicco & calido, ne quā humiditatē ab aēre frigido & humido ad ſe trahat; ac ſi patere ſineres,

Omnis Mercurius vivem aquam nubium in ſe

@

ſineres, ab aëre ad ſe attraheret aliquam humiditatem, atque ita & labor & tempus perijſſent,&c.

Cap. 20.

SCIES, mi fili, hoc pacto omnem Mercurium parandum eſſe, ex quo amalgamationes facere velimus, ſi alioqui Mercurius in opere mori & fixari vellet; idq; plurimos fallit qui voti compotes non fiunt; & hoc facit ſuperflua humiditas, quam in ſe habet, ac neſcientes quid ſibi deſit, in errore permanent.

Item nunc tenebis, mi fili, iam Solem, Lunam, & Mercurium parata eſſe ad opus hoc conglutinandum.

Item nôris, mi fili, quod pulueres tuos Solis & Lunæ ponderabis: ac ſumes tantundē ponderis Mercurij tui præparati, .i. tantum ſpiritus quātum corporis; alioqui ſi non ſatis corporis eſſet, eò diutius in igni ſtare deberet, antequam ſpiritus commori vellet cum corpore, atque puluis fieret: ſed cum pondus eſt æquale, ſpiritus facilè apud corpus moritur, &c.

Quærat verò filius meus, cum iam ſpiritus ille mortuus eſt apud corpus, & apud ipſum fixatus, & ad perfectum colorem eſt perductus ſiue album, ſiue rubrum, ac perfunditur magna quantitate Mercurij ad incerandum ac fuſibilem efficiendum, & ſubtilem, ad opus perficiendum: interdum funduntur 10 aut 12 partes ſpiritus ſuper vnam partem lapidis, aut pulue-

@

pulueris fixati, ad album: ac ſuper puluerem ad rubrũ, funduntur interdum 20, aut 24, imò 30 partes ſpiritus, ſuper vnam partem pulueris ad rubrum fixati. Cùm enim lapis ad album perfunditur 12 partibus, ruber opus habet, aut puluis facilè 30 partibus, antequam velit fuſibilis fieri. Ratio hæc eſt: lapis albus eſt crudus & humidus, frigidus, & albus, tantum dimidiâ parte aquæ paradiſi opus habet, aut ſpiritus ad ipſum incerandũ, & fuſibilem efficiendum: non enim diu coctus eſt in igni, vt ruber lapis aut pulvis, neque tam ſiccus eſt. Ruber naturâ calidus eſt, & ſiccus, interius eius foris ſtat. i. calor eius, & ſiccitas, ac eius albedo intus eſt. i. eius frigiditas: ac antequam fuſibilis effici poſſit, facilè 30 partes aquæ paradiſi ſuper vnam partem rubri pulueris aut lapidis debent effundi.

Nunc autem quærat filius meus, ſi ſuper vtrumque lapidem tantum aquæ paradiſi fundi debet, antequam fuſibilis fiat ac ſubtilis, immenſo tempore in igni ſtare debet, antequã omnis ſpiritus mori poſſit apud puluerem, ac fixus fieri.

Cap. 21.

SCIET filius meus ac intelliget, primam additionem ſpiritus & corporis eſſe vtramque crudam. Ea ratio eſt vna, cur diu ſtare debeat, antequam ſeſe invicem amplectantur radicaliter. Altera ratio eſt hæc, quod prima

Duę rationes cur diu in igni retineri debeat.

@

additio tàm pusillo, & lento igni persequenda est, vt nihil aut perparum ascendat in vasibus; ita diu stare debet antequam mori possit, ac puluis fieri: cumque lapis aut puluis, albus aut ruber est effectus, fixus est, quamvis nó sit fusibilis, estque medicina radicaliter, etiamsi nondum ingressum habeat. Ac Hermes ita ait: Cùm Mercurius solutus est, soluit facilè omnia reliqua metalla, aut spiritus; cùmq; est congelatus, porrò congelat: ac fixatus, porrò fixat. Ita quamvis super ipsum multum aquæ paradisi sit infusum, 30 partes super 1 Mercurij, is est coagulatus, quare aquam paradisi facilè coagulat, ac fixat facilè, vt prædictum. Est & alia ratio, ex parte medicinalis est, si lapis fluere nequit .i. quòd aquam paradisi facilè in suam naturam pertrahat. Est item alia ratio: cùm aqua Paradisi fusa est super pulverem, ac super fornace ponitur, multò maior calor ei additur, quam initio operis daretur: nam initium operis sublimare non debet: atque huic aquæ Paradisi talis calor adhibetur, vt sursùm sublimet, ac guttatim rursùm decidat in pulverem. Cùmque mori incipit, ac simul pulvis fit, ignem augebis, vt per eum sublimet: ac vitrum iterùm iterùmq; invertes: cùmque sursum sublimatum est, inferior pars vitri in superiore parte ponitur; atque ita fixus ille pulvis decidit super partem spititus sublimatam: idque opus toties repetitur, donec vnum

@

vnum cum altero in fundo remaneat: ac tùm ignis paulò vehementior ſtruitur, donec perveniat ad ſuum colorem album, ſiue rubrum, provt cupis. Ita per rationes prædictas, nõ debet tandiu ſtare in opere, quemadmodum in principio. Quare non amplius de ſpiritu quam de corpore ſumpsêre. Quorſum verò hæc omnia? Vt te, mi fili, ad veram intelligentiam operis deducã, vt nôris, mi fili, inter bonum & malum diſcernere, vt nôris quid agas, nẽ in errorem, aut deſperationem incidas. Quare, mi fili, ſedulus hanc, & ſimiles lectiones ſępiùs relege, ac memorię imprimere conare, ad omnes errores vitandos, qui in opus incidere poſſent: antequam operi manus applices.

Cap. 22.

NVNC iterũ ad opus accedamus. Pulverem tuũ Solis ac Lunæ ſumes, ac ponderabis; ac tantum Mercurij pręparati quantũ, tui pulueris pondera, atq; mortarium ferreum calefacito, ac piſtillum, ſed non adeò vt Mercurius euolet in aërem. Inde pulverem tuum præparatũ mortario, ac pulverem tuum, ac vnciæ $\frac{1}{20}$ partẽ ſalis armoniaci, aut 4 partẽ lothonis pulveriza ſal armoniacũ antequã mortario indas. Tùm conteras illo piſtillo calido in mortario. Amalgama Mercuriũ & pulveré in amalgama. Sal armoniacũ efficit vt pulveres & Mercurius ſeſe invicem cõplectãtur radicaliter. Contera verò per diem integrum indeſinenter; iuuate

Redimus ad opus.

@

inuicem, defeſſo ſuccedat alius; contere ſaltem 12 horas continuè, nares verò os, & aures obtura, ne odor tibi noceat, qui inviſibiliter poſſet aſcendere. Ac 12 horis elapſis, materiam tuam eiuſmodi exiguo vitro inde, alio cooperto, pondus ſuperimpone, colloca tùm in fornace ſecretâ, ac facito vti priùs doctum, eodé moderamine ignis, donec opus omninò perfectum fuerit. Primum ignis moderamen opera perficere docet, quæ amalgamationibus efficiuntur, vnum & idem eſt ignis moderamen: prima autem conſtructio fit varijs modis, omnibus ad vnum finem venientibus, ac breuitatem temporis quærentibus.

Fuêre item nonnulli, qui lapidem nobis à Deo Optimo Maximo gratis donatum ſumpſêre, eumq; nonies aut decies ſoluêre, ac à fæcibus purgârunt, ac rurſum cõgelârunt, atque in ſubtilem puluerem album redegére, ac in pyxide ſeruârunt: tùm lapis paratus erat. Tùm Mercurium probè ablutum ac præparatum, vt ſuprà doctum fuit, ſublimabant per vitriolum .i. Mercurij ſublimati ſumebant ℔ 1, ac vitrioli crudi 4 ℔, ac ſimul miſcebant, ac per id eum ſublimabant, conterebant denuò cum fæcibus, atque iterum ſublimabant: iterùm conterebant ſuper fæcibus, denuò ſublimabant; quo facto fæces abijciebant. Tùm verò

@

verò iterùm ſublimabant per recentis vitrioli ℔ 2, identidem fæces abijcientes, ac ſublimatum ſolum in pyxide ſeruabant. Tùm 3 lothones Lunæ & 1 Solis ſumebant, ac ſimul liquefaciebant, ac ea minutim limauêre: limaturam in pulverem tundendo redegêre in mortario ferreo, atque pulverem lauêrunt, vt in opere præcedente doctum eſt, aquâ deſtillatâ. Pòſt ea ſuper marmore contriuêre cum ſale communi præparato, & aqua gummi, ac in intangibilem puluerem tundendo redegêre, ac aquâ communi deſtillatâ lauêrunt, donec aqua munda & clara indè defluëret: tùm ad ignem tepidum ſiccatum per ſe in pyxide aſſeruârunt.

Item tùm ſumpsêre 8 partes, aut lothones pulueris lapidis gratis nobis à Deo donati, 4 lothones aut partes pulueris Solis ac Lunæ, ea efficiunt 12 partes: ac tùm partes totidē Mercurij ſumebant, quantum erat pondus 2 reliquarum. i. ſumebāt 12 lothones Mercurij ſublimati, aut 12 partes, eæ efficiunt ſimul 24 lothones aut partes, eaque tria ſimul probè terendo miſcuêre cum aceto deſtillato, ac intāgibilia effecere: ac poſtea materiā contritā ſiccârunt in vaſe vitreo ſuper cinerib⁹ tepidis, vt puluereſceret. His factis puluerē vaſi vitreo rotundo in hunc modū

facto immittebant, vas ad ſummum vſq; implentes: Tùm ipſum ſumebant, ſuſpendebant intùs in tripode, aut in fornace ſecretâ, in conclaui, clauſoq; oſtio ibidem pendêre ſinebant 89 dies, eiuſmodi ignem ſubijcientes, vt manum commodè ibidem tenere poſſent ad ſemihoram inter parietes fornacis, & conclaue in quo annulus pendebat, atque ignem in eodem calore retinebant lampade facta cum ellychnio ex reſina, ac cum oleo deſtillato, quod lampadem non denigrat, ac parum fumi excitat: atque interea temporis materia in rem vnam coquitur. Diebus verò 89 exactis, vitrum rumpebant, materiamque eximebant: laminam ferream aut æream candefaciebant, ei materiam imponebant, fornaci immittebant, in qua aurifabri encauſto pingunt, videbant an pulvis non fumaret: aut pulveris drachmas 2 ponderabant, exiguo crucibulo immittebant, candefaciebant in igni ad ſemihoram: cùmque refrixerat iterum ponderabant: ſiquid in pondere amiſiſſent, puluis nondum fixus erat: tùm denuò vitro vt priùs immittebant, atque iterum in fornace ſuſpendebant, ita ignem augentes, vt vix eo temporis ſpatio quo Aue Maria recitari poſſet, manum retinere poſſent inter parietes fornacis, vt ſuprà: ita hoc moderamine ignis adhuc ad 30 aut 40 dies vtebantur: quibus finitis vitrum ſumptum confringebant, inſpicientes nùm

mate-

@

materia fixa eſſet: ſed ferè, ac ſine dubio fixa erat, ac rubra vt ſanguis, ſed nō fuſibilis. Tùm eam materiam ſumebant, ac probè cum aquę paradiſi ℔ 2 probè mundificatæ miſcebant, cui humiditas ſuperflua exiccata fuerat, vt in opere ſuprà doctum eſt, ac omne ſimul mortario ferreo indebant probè mundo, conterebant 12 dies validè ac cōtinuè vt materia benè cum ea aqua paradiſi commiſta eſſet: tum in vitrū indebāt eiuſmodi,

& forti lutamento claudebant, ac ſuper fornace collocabant, ſinentes aſcendere & deſcendere, donec omne in pulverem redigeretur. Tùm igni aucto ſurſum ſublimabant, ac vas ſurſum deorſum invertebant: hocque opificium iterabant, donec omne ſimul fixum maneret in fundo vaſis: tùm ſtare ſinebant, donec color albus ſeſe patefaceret, eodem ignis moderamine, cumque omne album evaſiſſet, erat omne Elixir ad album: ac ſi ad rubrum habere vellent, ſtare ſinebant, ignem augentes: nam moderamine ignis ad album, tinctura rubra foràs ſeſe prodere non valet. Quare vnum cum altero in cerebro habere debes, ſi quid in arte proficeres. Quare lectiones tuas ſæpius perlegere ne pigeat ſedula mente: cùmque rubedo foràs eſſet perducta, perfectum erat Elixir, lapis ad rubrum ad omnia metalla imperfecta in

@

verum Solem redigenda, qui præſtantior eo qui ex mineris, omnes probas tranſiens.

Cap. 23.

SCIET filius meus opus quod deinceps docebitur, loqui de magnis operibus, quo pacto Philoſophi locuti ſunt verbis tectis, ad dilucidè intelligendum ſine vlla verborum obſcuritate.

Cap. 24.

Primum Veterum verbum reductio.

PRIMVM eſt Reductio corporis, id eſt quod Lunam dixêre, hoc imperfectum illud corpus vocant, quia Luna fixa non eſt: ac Solem vocant Fermentum, quia fixus eſt, ac primum verbum Philoſophorum eſt Reductio, hoc eſt, quòd corpus illud imperfectum amalgamant cum Mercurio vivente, ac in ſuam priſtinam eſſentiam perducunt, ea eſt ſolutio Veterum.

2 Solutio.

Solutio eorum nõ eſt fuſio aquæ nubium, ſed eſt aqua ſicca. i. Mercurius, eſtque artis fundamentum, de qua Raſis ait: Niſi corpora ſolvas, operã ludis. De quibus ſolutionibus Geber verba facit in libris qui turba Philoſophorũ inſcribuntur. Hæc via breviſſima in arte eſt reductio, ſi corpora clarificentur, atque in aquam reſplendentem redigãtur, quæ eſt aqua illa ex qua primùm originẽ duxêre, quæ aqua in ſe ſpiritum, animam, & corpus complectitur, eſtque quæ nos reſplẽdeſcere facit, inquit Geber. Cumque in Mercurium converſiſſent, ita vt per pannũ exprimere poſſent, ſe elemen-

tum

@

tum Aquæ habere dicebãt: ac Philoſophi dixêre ex ea craſſitie aquæ terram formari, atque tùm ſeſe alterum elementum habere dictitabant, Aquam nimirum & Terram.

Tertium Veterum verbum eſt Mundificatio, qua de Morienus ait: Hæc terra cum aqua puttefit, ac tùm continuò ſeipſa mundificat: cùmque munda eſt, ex eâ omnis medicina Dei auxilio conficitur: de qua Philoſophi tractant in turba dicentes: Siccum cum humido coniunge. Siccum eſt Terra, humidũ Aqua: Ecce nunc aquam & terram mundificata habes. 3 Mundificatio.

Quartum verbum eſt, Evaporatio aquæ, ea fit cùm aqua Paradiſi aſcendit in cœlũ, ac guttatim in terram decidit: ac tùm dicunt ſublimationem, aut aſcenſum & deſcenſum; ita fit aqua illa terra quæ prius in terra piſtrata fuerat, eumq; aſcenſum aëra appellavêre. Ita Aquam, Aërem & Terram habes; idq; eſt quod Philoſophi dicunt: Cùm album eſt effectum, aqua Paradiſi perfunde, ac ſtatim ſublimationem coniunge, donec ex eo prodeat ſpiritus, qui apud Hermetem auis dicitur: ac de hac re Morienus inquit: Ad extremum remanebit tibi aqua calcinata, arena aut cineres. Atq; Hermes, Gebet, ac Morienus aiunt: Ne contemne cineres quos infimo ſtatu reperis, cineres ſunt reſplendentes, in ijs pretioſum adamanta reperies. Deinde dicitur: Fermentum ei continuo adde, id eſt, cùm imperfectũ illud ad pulverem 4 Evaporatio.

verem album reduxére, ita vt aquam Paradiſi ſuperfundas, in quo Sol amalgamatus fuerit: cùmq; tùm pulverem perfundunt dicunt Fermétum, eádem aquâ Philoſophorum: tum dixére: nunc illi animã adiũge: Qua de re Raſis: Deinde lapidi noſtro animã coniungimus. Ná quemadmodũ in homine corpus hominis nó vivit ſine anima: ita nec noſter lapis ſine anima, quãlibet purùm imperfectũ corpus fuerit: Fermentũ enim ipſum ad ſuam naturã ducit. Quare fermentũ addunt: i. Solem amalgamatum cum aqua paradiſi: idq; eſt quod Morienus ait: Niſi impfectum mundifices ac dealbes in pulveré, at tum animam ei indas, ac cum eo commiſceas, nihil in arte noſtra effeciſti. Ideò Philoſophus Dantynus ait: Animę cõgregationem cũ corpore mundificato & ſpiritu facito: tùm ſpiritus eius additur, atq; gaude cum ijs: nam naturam ſuam cõmutarunt, ac res craſſæ ſubtiles ſunt effectæ. Hoc eſt quod Alanus Philoſophus ait in libro turbarum: Spiritus cum corporibus non coniũguntur, donec perfectè ab omnibus inquinamentis nudi ſint. In hora verò commixtionis res mirę apparent, omnes colores orbis, quam multi cogitari queunt: atq; omnes tandẽ ad vnum colorem perveniunt qui ruber eſt, quem Ignem vocitarũt, tumq, imperfectũ illud corpus coloratur colore firmo cũ fermento, quod eſt anima, & ſpiritus cum anima coniungitur & ligatur cum

cor-

@

cum corpore, ac ſimul cum eo convertitur in colorem fermenti, ac vnum fiunt, ita vt ignis omni ſua vi ac vehementia ea ſeparare non queat. Ex his verbis prædictis conſtat, Philoſophos verum dixiſſe. Dicunt enim: Lapis noſter conſtat ex 4 elementis: Item, Lapis noſter eſt ex corpore, anima, ac Spiritu; ac verè: Corpus illud imperfectum corpori mortuo aſſimilauêre: quia Luna debilis ac minimè fixa eſt: ac ſpiritum aquam nominauêre, ac verum dicunt. Nam ſpiritus ille eſt profectò aqua reſplendens ac fluens: ac fermentum animam appellauere, ac verum dixêre: nam vitam dat corpori illi imperfecto, quam prius non habebat, atque in aliam formam reducit: ac verum eſt quicquid verbis obſcuris dixêre. Quidam etiam Philoſophi dicunt: Niſi corpora corporibus exuas, atque etiam ſpiritus, nihil in arte noſtra effeciſti. Ex corpore illo primùm aquam conficimus, cùm eſt amalgamatum, ac tùm corpus illud corpore exuitur: ac poſt continua decoctione corpus illud exiccatur, ac moritur cum ſpiritu, ac tùm Spiritus corpus fit,

Veteres inquiunt: naturam ſequere, atque id quod ipſa quærit, invenies: ac verum dicunt. Nam in noſtris operibus primùm ex ſiccis humida, ex humidis ſicca, ex craſſis ſubtilia, atque ex ſubtilibus craſſa conficimus, ex corporibus ſpiritus, atque ex ſpiritibus corpora con-

Dicta Veterum, naturam ſequere.

@

conſtituimus,ac ſuperius, vt ſit inferius efficimus,ac inferius ſuperiori æquamus. Ita materias vnam in aliam conuertimus,vti prius doctum eſt. Ita ex rationibus prædictis liquet, Veteres in omnibus verum dixiſſe, quamvis obſcuri ſint: id factũ eſt, ne ignorantes qui de numero filiorum non ſunt nos intelligerẽt, ac vt notitia horum ipſis incognita permaneret.

Deinceps ſciet filius meus, Veteres multa capita poſuiſſe, vt ignorantes exiſtimarent artem noſtram magnâ cum difficultate exerceri: atque in vnoquoque capite multa ac varia opera poſuere,multis nominibus,qualia ſunt, Reductio,Solutio,Lotio, Sublimatio, Deſtillatio,Coagulatio,Inceratio, Calcinatio, Fixatio, atque ita deinceps,vt ſuprà commemoratum eſt. Ac nunc filio meo aperiam quomodo Veteres ac Sapientes ea nomina in opere adinvenêre.

Cap. 25.

Quomodo opus ſit inſtituendũ ad imitationem Veterum.

ITEM ſi opus vis facere ad eundem modum quo Maiores noſtri fecere,ſumito Mercurium è fodinis,vbi argentum aut aurum effoditur, ſed nullum ſume qui arte efficitur, eum per pellem leporinam exprimes, ac ſi quid in pelle leporina reliquum ſit,inſpice num quod corpus metalli,hoc inde exiguo crucibulo cũ parte boracis puluerizatæ: pone in igni, flato vt ſoluatur, cumque liquefactum fuerit, vide quodnam corpus metalli ſit, ac ſi alicuius imperfecti

@

perfecti metalli esse repereris, Mercurius ille ad opus nostrũ prorsus est inutilis: sin Solem ac Lunã repereris, probus est: tùm sumito illius Mercurij quantum vis, vasi vitreo inde, ac per alembicum superfluam eius humiditatem detrahe, quæ opus tuum corrumperet, ac impediret quominus Mercurius in puluerẽ mori posset. Nam si superflua ei humiditas non detraheretur, quamvis ea materia in igni consisteret vsq; ad diem Iudicij in puluerem minimè redigeretur: In causa est humiditas quã Mercurius in se habet: vides enim in eo humiditatis per destillationem magnam partem, vt antè doctum est: Sed cùm Mercurius omni suâ humiditate superfluâ exutus est; tùm corpus illud imperfectum sume.i. Lunam cupellatam quæ postea reflata est de plumbo in crucibulo: ac Lunam istam Veteres corpus imperfectum vocant, quia Luna debilis est, alba, cruda, ac non fixa: hanc autem Lunam amalgamauerunt cum magnâ quantitate Mercurij: ac semper 3 partes Lunæ ac Solis 1 sumpsere, quem Solem fermentum appellarunt. Nonnulli Solem ac Lunam simul amalgamauerunt, vt opus præcedens docet, ac quidam per se amalgamauêre, ac fermentum siue Solẽ amalgamatum miscuêre inter aquam Paradisi, ac tùm super vtrumque puluerem fudêre, ac miscuêre, vt docebitur. Ac postquam Lunã amalgamauerant vitro indebant, vti in operẽ priùs

Superflua humiditas Mercurio detrahẽda

@

priùs doctum fuit, huiuſmodi inquam vitro, atque in tripode collocarêre, vt ſuprà; ac eodem moderamine ignis: ac deinceps Solẽ etiam amalgamauérunt, ac etiam in fornace poſuêre in vitro vti Lunam, ac regimine ignis vſi ſunt, vt ſuprà, atque aqua paradiſi, atque aqua eiuſdem Mercurij, humiditate ei detracta, vt ſæpè dictùm eſt; atq; etiam eiuſmodi vitro indidere quale hic ſuprà poſitum eſt, atque etiam in tripode collocarunt iuxta reliqua 3 vitra, donec ad opus accederetur ad incerandum, idq; faciebant vt aqua Paradiſi eo facilius inceraret ac moreretur apud opus illud: nam aqua illa fit inter fixum & non fixum; nam tandiu decoctionem in igni habuerat quam ipſum opus, quamùis non fuerat mortua, aut pulvis facta.

Scias, mi fili, quamvis aqua Paradiſi, id eſt, tuus Mercurius per 10 annos in fornace haberetur, non ſimul tamen in pulveré moreretur, ſemper aliquid vivum pmaneret, ac cùm illud moveretur, ſimul omnis viuus fieret. Quare Mercurius de ſeipſo ait: Quum corporis mei pars inſtar lentis vivit, nõ iam magis mortuus ſum quam vnquam fui: idq; fit quia cum eo aut in eo nullũ corpus cõmiſtum eſt, aut pater, aut mater, aut ſoror aut frater, aut aliquis ex proximis propinquis, aut ex tribu

eius

@

eius cum eo aut in eo cõmisti sunt. Sed composita brachia brachijs, atque oribus ora vbi fuerint, eodem momẽto moritur. Id hoc modo intelliget filius meus: vt cum eo misceantur vlla ex metallis, aut spiritus qui ex metallis orti sunt, aut noster lapis albus, aut ruber; caq; omnia sunt de genere eius, aut propinquis, ac sunt etiam naturæ eius: ac proinde cum ijs sese coniungit, ac statim cũ ijs commoritur: Sed cùm solus est, ne 10 quidem annorum spatio moritur, quamlibet ei temperatum ignem subdas.

Mercurius nunquam solus moritur.

Mi fili, hæc omnia sæpius relege, ita naturam in omnibus intelligere poteris. Sed de his satis: ad opus nostrum revertimur.

Omnia tria stant in tripode, nimirùm Sol in vitro per se, opus cum Luna in alio vitro, ac aqua paradisi in tertio vitro: atque omnia 3 simul stabant in tripode in conclavi obsignato, ita firmiter, vt nihil expirare posset, ac igni pusillo regebantur, vt manus teneri posset sine adustionis periculo inter parietes & conclaue, &c. id est, vt calor & sensus manus vnum sint. Nam calor ita regendus est, vt manum per semihoram tenere possis sine adustione: ac si calor ac sensus manus idem essent, omnia bene sese habebant. Tùm Veteres ac Sapientes consultabant, quo nomine peculiari quodque signum quod in opere conspiciebant, insigurent, vt ignorantes qui huius artis

non

non ſunt, artem celarent; vtque illi exiſtimarent artem magnâ cum difficultate exerceri, operi varia nomina impoſuêre, vt etiamnùm docebitur. Multa opificia poſuere quæ etiam infrà, vt Solutionem, Reductionem, Sublimationem, Deſtillationé, Congelationem, Euaporationem, Incerationem, Calcinationem, ac multa plura ac varia opificia, vt ignorantes in errorem inducerent. Sed omnes ſunt nothi, hæreditatem Sapientum non poſſidebunt: ac prædicta omnia opificia fiunt in vitro clauſo, in quo opus in fornace ſtat, vt docebitur, ac ſuprà ſatis doctum eſt: rudes verò id capere nequeunt præ debilitate mẽtis: putant vnumquodque opus eſſe peculiare, ac vnumquodque vaſis peculiaribus ac inſtrumentis fieri, ac peculiaribus fornacibus, ac moderamine ignis peculiari, atque ita errant, artem difficulter exerceri putantes: capere nequeunt omnia ſimul fieri in vno vaſe clauſo, ac in vnâ fornace, ac vno regimine ignis, vt docebitur. Initio cernebant Veteres materiam in vitro poſitam in ſuperiori parte vellus nigrum aut pellem nanciſci, tùm id Nigrificationem maris vocabant. Nam aqua illa ſuprà omnino nigra erat, ac quia Sol ac Luna inerant, dicebant eſſe Eclipſin Solis atque Lunæ, ac Nigrificationem maris: ac ignorantes minimè id intellexêre.

Nigrificatio maris.

Eclipſis Solis ac Lunæ.

Deinde

@

Cap. 26.

DEINDE cernebant aquam illam.i.Mercurium ſurſum volare in ſuperiorem partem vitri ex materiâ illâ, aut corporibus Solis ac Lunæ, ac dicebant, ventum in ventre portauit; quia Mercurius ex materia aut corpore ac Lunâ volabat per aërem præ calore ac feruore, dicebant: Ventum in ventre portauit. Ideò quidam Philoſophus ait: Aërem illi offeres, in cuius ventre portabitur per productionem filij qui illi pater eſt; tum dabitur illi bibendum, id eſt, cùm rurſum decidit in fundũ aut materiam, tùm dabitur illi bibendum de humiditate terræ, quæ eius nutrix eſt. Atque hac de re loquitur Hermes Philoſorũ Parens: Id quod ſuprà eſt videtur mihi eſſe vt illud quod infrà eſt; & quod infrà eſt, vt illud quod ſuprà eſt. Ac Danthynus ait: Qui miraculum vult facere rei cuius lapis noſter pater, & terra nutrix eſt, ac Luna mater, ventum in ventre portat, ac nutrix eius in terra eſt. Ac Danthynus præterea ait: Cùm è terra aſcendit ſurſum in cœlum, ac rurſum decidit in terrã, tum robur aſſumet ex eo quod ſuprà & infrà eſt: ac verum dicit: Cùm ſuprà gemmare incipit, tùm incipiunt gemmæ rurſum decidere humi, ac moritur in pulverem: cùmque tale eſt, aquâ clarâ paradiſi perfundendum eſt, ac offerenda ei Luna eius mater, donec ea aqua cum pulvere permiſta eſt: ac tùm offerto ei Solem.i. ignẽ

@

tandiu, donec perficiatur id quod præſtantius eſt, quam res vlla Orbis, idque ignorantes non capiunt, &c. Cùmq; propius rem inſpicerent, materiam magis adhuc aſcẽdere ac deſcendere cernebant, in vitro: tùm ei nomen ſublimationis indidere, erat enim vera ſublimatio. Idcirco Geber ait in turba Philoſophorum: cùm opus aut lapis aggregatus fuerit, continuò illi ſublimationem adde: ac ignorantes non intelligebant ſublimationem fieri in vaſis clauſis, ac erratunt: videbant etiã cum guttæ rurſùm deciderent, adhuc aquam permanere, tùm exiſtimabant deſtillationem nominãdam, eratq; perfecta deſtillatio. Ideo Morienus ait in turba: Poſt ſublimationẽ ei deſtillationem adhibe: ne hoc quidem ignorantes intellexẽre. Videbant denique materiam ſpiſſeſcere, ac in terram converti, ac craſſam terram remanere, ad extremum ſuper aquam cõſiſtere: idque fiebat quia Mercurius aſcendebat ac deſcendebat, terram aut corpus exuebat: ac cùm Mercurius deorſum guttaret, nolebat ſeſe iterum permiſcere cũ corpore, ac corpus illud ſup Mercurium fluebat; infrà enim iacebat, quia gravior quã corpus illud erat: atq; ita videbant Veteres, omne ad extremum in ſuperiore parte fluere ſuper aquam, iſq; erat Mercurius, ſuper ipſum terra conſiſtebat aut fluebat: ac magis magiſq; ſpiſſeſcebat, ac nigreſcebat. Denique videbant terram denuò incipere ſubſidere in aqua

Sublimatio.

Deſtillatio

@

aqua vſq; ad fundũ vaſis, quæ terra nigra erat, tùm placebat vocare corruptionem, ac fœtidũ menſtruale. De qua re Morienus in libello ſuo ait: Noſter lapis reperitur éx fœtido corrupto menſtruali, ex eo lapis noſter in maſſam redigitur. Nec hoc ignorantes intellexêre, ac lapidem in ſtabulis, in cloacis, in ſtercore, ac fimo quæſiuere, ac falſi ſunt. Deinde cernebant Veteres iſti, hanc terram fœtidam continua coctione ac bono regimine tẽperati ac lenti ignis ſub aqua illa fœtorem amittere, ac colorẽ mutari: tum Philoſophi id ipſum Ablutionem dixêre. De hac Origines Philoſophus ait: Fac Ablutionem, mundifica ac purga hoc corpus aquâ, ita cõglutinatio fieri poteſt, inter corpus, animam, & ſpiritum: ac Philoſophorũ mens nõ fuit, corpora lauãda ac purganda aquâ nubium: atq; idcirco ignorantes corpora calcinârunt ſale, ac eas calces ſuper lapide cõtriuêre, atq; perfudêre atq; abluêre aqua munda, idque tandiu fecêre, donec aqua pura & clara deflueret: ac tum nihilo magis quàm prius profecerant, tempus, impenſa, atque labor illis perierat, in errore permanentibus. Hermes ac Geber prętereà aiunt: Scito artẽ noſtrã nihil aliud eſſe quàm extractionem aquæ è terra, atque aquam illam rurſum ſuper terrã ſpargere, donec putrificetur ac mundificetur, atq; abluatur cũ terrâ: ac ne hoc quidem ignorantes intelligebant: neſciebant id omne fieri in vitro

Corruptio.

Ablutio.

@

clauſo in noſtrâ fornace: non ſunt de numero filiorum noſtrorum.

Adhæc cernebant Philoſophi longo tempore, ac continuâ decoctione, eodem regimine ignis terram creſcere ac craſſeſcere, ac aquâ decreſcere ac minui ob temperatam decoctionem: tùm pariter dicebãt: Hæc eſt perfecta inceratio, eaq; erat appellatio propria. Idcò Dathynus Philoſophus ait: Sudor ei detrahẽdus, eoque poſtea potandus eſt. Inceratio.

Hermes ait: Terra aquâ imbuetur. Et Morienus: Sitienti potum da, donec ſudore ſuo ſit nutritus, ac in æternum amplius non ſitiet. Id etiã rudes non intellexêre: id fieri in vaſe clauſo noſtrâ in fornace neſcientes. Diuturnâ decoctione ac diuturno calore temperato omnem aquam exiccari cernebant, ac omnem ſimul converti in terram, quæ terra adhuc poſt opus noſtrum operabitur, vt Geber ait: Cùm terra, noſtra eſt facta, noſtra ars magna ex parte cõſummata eſt. Tùm videbant terram iſtam in ſolidam ſubſtantiam ſeſe conſtituere, ac firmam conſiſtere, nec iam amplius aſcendere: tùm ferè dicebant: Hæc eſt perfecta Congelatio, & ea propria appellatio eius erat. Ignorantes ea verba minimè intellexêre, neſciebant, vt ſuprà. Cõgelatio.

Hermes inquit: Lapidem noſtrum ſolve, ac tùm magnâ aſtutiâ congela ac in terram redige, pòſt album effice, ac deinde viuum & denique

@

nique rubrum: tùm opus in arte noſtra abſol-
vetis. Philoſophus Danthynus ait: Scias ar-
tem noſtram nihil aliud eſſe, quàm perfectè
ſolvere, ac perfectè denuò congelare, abſq; di-
minutione ſubſtantiæ, abſque additione aut
detractione, atque artem omnem habes, libros
claude, ac nihil amplius quære. Ideo Morie-
nus inquit: opus noſtrũ nihil eſt aliud, quam
opus mulierum, ac luſus puerilis: ac ignoran-
tes neſciunt, quo ſenſu hæc verba recondita
accipient. Tùm cernebant Veteres diuturni-
ori decoctione, ac calore temperato, iſtam ter-
ram ſolidam paulatim magis magiſque albe-
ſcere: ac tandẽ tàm perfectè albam ac reſplen-
dẽtem fieri, vt candor eius omnẽ cãdorem Or-
bis ſuperaret. Tùm inter ipſos, pariter conve-
niebat, vt iſtam dealbationem Calcinationem
appellarent, & eſt vera Calcinatio Veterum, Calcinatio
eſtque hoc verum eius nomen. Idcircò Her-
mes & Morienus inquiunt: Ne contemne ci-
neres inferiore loco conſiſtentes: nam in ijs eſt
præſtantiſſimus adamas: Et ex cineribus iſtis
(inquit Gèber) naſcetur ſplendida virgo, ea in
vtero fructus concipiet, ac tùm filium vitæ
productura eſt. Id fiet, mi fili, cùm fermentum
miſcebitur cum hac terrâ albâ, tùm recipit ter-
ra aut corpus illud imperfectum, fermentum,
ac tum Virgo vtero concipit, & ea eſt in his
Veterum mens. Tùm dicunt Philoſophi: Nu-
tri filium aut puerum illum lacte proprio, do-

@

nec adoleuerit, hoc eſt, cùm iſta terra quæ in hunc modum alba eſt, ac cum ferméto miſta, perfundetur aqua clara & nitida paradiſi, & ea aqua in hac albâ & ſiccâ materiâ inceratur, mens eorum eſt, quod puer iſte nutriatur lacte proprio: ac verè eſt lac eius. Ignorantes nõ capiunt. Prætereà cùm materia ad eum modum alba eſſet ac fixa, tùm ex fornace eximebant, ac vitrum cui Sol inerat amalgamavêrunt, id etiam ex fornace ſumebant, ac ſimul in mortario lapideo cõtrivêre piſtillo lapideo, donec Sol amalgamatus probè permiſtus erat cum albo lapide aut pulvere: ac tùm ei fermẽtum adhibuêre. De quo Morienus loquitur: Cõiunctionem facito, ac animam ei inde, ita vt in æternum ab anima non ſeparetur. Facito nuptias, inquit Geber, ac ſponſam cũ ſuo ſponſo in lecto colloca, ac lectum eius rore cœleſti irrorabis, atque ſponſa filium concipiet, is Rex erit in omnes tribus eius, omneſque hoſtes eius pacem cum eo inibunt, ac rubro diademate coronabitur, Rexque æternitatis permanebit, ac nunquam dominationem amittet. Ignorãtes hæc verba obſcura minimè capiunt.

Tùm materiam ſumptam denuo vaſi indebant, ac tùm aquâ Paradiſi acceptâ, perfundebant eam materiã, facilè 10 partibus 1 materiæ, idque erat, quod Geber dicebat: Lectum rore cœleſti irrora: Sponſa concipiet filium. Ea mens erat, Ac vitrum ſigillo concludebant,

20

@

ac rursum in fornace collocabant, paulò vehementius ignem augentes, donec aqua paradisi sursùm sublimatet, ac guttatim rursùm decideret in materiam: idque erat, quod filius virginis resplendẽtis nutriretur lacte proprio, donec adoleuisset.

Fili mi, scies ac intelliges, si lapidem ad rubrum conficere vis, terram albam ac rubram perducere debes cum fermento eius, augmentatione ignis, donec crocea fiat: cumq; omnino crocea fuerit in modũ croci sicci, tùm elementũ aëris foràs versum est: tùm verò ignis insigniter augendus, vt elemẽtum ignis foràs prodeat. Nam eo regimine ignis quo aër foràs sese proferebat instar croci, eo nec potest, nec valet ignis eius, ac rubra tinctura sese simul proferre. Ita ignis insigniter augendus est, donec rubra eius tinctura foris prostet: cumque materia tua rubra fuerit, eam tùm aquâ paradisi perfũde, donec lapis tuus omnem aquam paradisi imbiberit, ac omnis vnus pulvis fiat: cum pulverem tùm regito moderamine ignis, vt rursus instar nivis fiat candidus: tùm ignem auge, vt suprà doctum est, donec pulvis perfectè croceus fuerit: tùm ignem auge donec perfectè rubeat, ac opus tuum consummatum erit.

Cap. 27.

AC iã vidisti in opere omnia 4 elemẽta sigilla tim, primùm vidisti aquã & terrã quę prius

Quatuor elementa in opere sigillatim.

in manifeſto erant, atq; ignem & aërem quæ intus erant: ea enim in intellectu erant, quæ iã oculis manifeſta vidiſti: tùm videlicet cùm perfectum croceũ colorem cerneres; ac nunc rubram eius tincturam vides, atq; ignem, quæ iam palam proſtant. Idcircò Veteres dixêre, cùm dicerent, Lapis noſter ex 4 elementis eſt conflatus, tamen vnum eſſe, & ex vno, ac verum dixêre: planum fit ex rationibus ſuperioribus.

Cap. 28.

NVNC ſcies deinceps fili mi, tibi ita faciendum eſſe, vt hîc te docui, ſi lapidẽ ad rubrum habere cupis, ſin tãtummodo ad album habere vis, aquam paradiſi illi adhibe, vbi ipſum cum fermento miſcueris, vt ſupra; ac ſinas aſcendere ac deſcendere, donec cum lapide albo fixus in fundo ſubſidat: ac tùm idem regimẽ ignis perſequere, donec puluis denuò fiat perfectè candidus: ac tùm lapidem ad album habes, ad metalla imperfecta in puram Lunam reducenda.

Cap. 29.

SCIES præterea, mi fili, hæc omnia genera opificiorum eſſe pariter valdè bona, atque eorum proiectio tam alta eſt, vt ſit mirandum. Id ipſe comperies: cùm enim medicinam tuam proijcis ſuper aliquod metallũ, aut ſuper Mercurium, quandiu medicina vires habet, metallum in quod medicinã tuam proiecisti, frã-

gibilo

gibile ac fragile eſt, inſtar vitri quod pulverizari poteſt: ac tùm deinceps eundem pulverem in alia metalla imperfecta conijce, erit etiamnùm medicina; idq; tandiu facito quàm metallum frangibile ac fragile eſt: at cùm eſt malleabile medicina finem virium habet: tùm metallū illud Sol aut Luna eſt, prout medicina fuerat. Ita, mi fili, facilè id videbis, experientia facilè te docebit.

Cap. 30.

NVNC filium meum inſtituere cupio, quomodo lapidem iſtum ſit multiplicaturus, ita vt niſi ſemel de vita vnum tātummodo opus facere opus habeat de integro: atque vbi ſemel confectum fuerit, facilè onus navis eo confici poſſet: imò centum vaſa impleri. Sciet filius meus, ſibi ſumendas 10 aut 12 ℔ Mercurij, eas ſublimabit per vitriolum Romanum, tres partes vitrioli in 1 partem Mercurij, atque identidem ſublimati per vitriolum recens: idque poteris ſexies aut ſepties facere: tùm Mercurius paratus eſt, ſerva. Tùm ſumito Solis puri in cemento Regali cementati marcam 1. quo facto, Solem in crucibulo liquefacito, atque vnciā medicinæ tuæ ſuperijcito, ſiue alba, ſiue rubra fuerit; ac id omne medicina erit. Tùm ſinas ſimul fluere eo tēporis ſpatio, quo bis oratio dominica recitari poſſet: in maſſam effunde: tùm ſumito aurum illud, ac tundendo in ſubtilem pulverem redige: ac contere hunc

De multiplicatione lapidis.

@

hunc pulveré etiamnùm ſubtilius ſuper marmore cum aqua vitæ rectificata: idque ob hanc cauſam. Pulvis enim iſte facilè ſiccescit ad ignem puſillum: nam aqua illa vitæ ſubvolat, ſimulatque calorem ſenſerit: tum ſumito Solem illum contritum aut medicinam, ac tantundem ponderis tui Mercurij ſublimati, quantum eſt Solis, ac probè inter ſe miſce, ſiccè ſuper lapide, tùm etiamnùm vtraque ſimul contere cum bonâ aquâ vitæ rectificatâ, ac tum in Sole exicca, aut in balneo ad ignem puſillum, donec nullus amplius humor inſit:

tum vitro eiuſmodi inde, ac 12 partes Mercurij ſuperfunde præparati, ac humiditate exuti, vt doctum eſt, ſuper vnam huius pulveris: tum vitrum probè obturatum, inter manus tuas moue, invertẽdo identidem per horã, vt Mercurius omnis gemmulis ſit pmiſtus cũ eo pulvere: tum in tripode colloca, atq; ignẽ adde, vti docui, dandũ eſſe, cùm aqua paradiſi ſuperfuſa fuit: atq; hoc pacto ſtare ſine 90 dies cõtinuè: eſtq; omne hoc medicina, tam bona imò melior quã prima medicina erat. Siq; tum plus etiamnùm medicinę vis facere, magnũ vitrum ſume eiuſdem compoſitionis cũ primo, in quo multiplicabas, ac medicinam tuam pondera: ſi eius pondus fuerint 10 marcę, 100 marcas ſume Mercurij prę-

parati

@

parati ac humiditate exuti, ac cũ medicinâ magno illi vitro inde, probè inter se permisce, vt suprà te docebam, inter manus tuas agitando, colloca in tripode 90 dies eodem moderamine ignis, vt prius: fitq; omne medicina tam bona quam prima erat. Siq; amplius facere vis, fornaxq; tua satis ampla foret, ac vas tam amplũ haberes: sume medicinã, vitro inde, superfunde Mercurij præparati marcas 1000, fac vt suprà: fitq; omne simul medicina, tam bona quã prima fuerat. Ita medicinam tuam multiplicare potes quantum vis, brevi tempore.

Cap. 31.

Sciet filius meus, fuisse quiâ sumerẽt 9 partes aquę paradisi à superfluâ humiditate rectificatæ, vt priùs doctum est, ac 9 phialas sumebant, ac in singulis partem immisere, easque supra lutarunt, ac posuerunt in tripode, in conclavi, ac ibi reliquere, donec lapis omnino paratus esset, donec aquâ paradisi perfunderetur: ac tùm sumebant phialam 1 cum parte vnâ, ac super lapidem fundebant, probè inter se simul miscebant, ponebant in tripode. Reliquas phialas 8 in fornace sinebãt, donec vna pars eũ lapide fixa erat, ac tùm dabant ei partem aliã, faciẽtes vt priùs; atq; ita porrò tertiam ac quartã, donec lapis 9 partes omnes imbibisset, atq; illę cũ eo fixę essent. Et ea mihi optima ratio videtur, ac melior quã si omne simul infũderetur, atq; opus abbreviat, ac celerrimè fit: non

@

non enim aggravatur ac ſi nouem partes omnes in vnam reciperet ac ſimul, tempuſque abbreviat: ſed paulò maioris laboris eſt, itendidem vas ex fornace ſumere, ac aperire & rurſum claudere: ſed optima ratio eſt in opere. Ac de his 9 partibus ſuper vnam partem lapidis fundendis, vt te priùs docui, Veteres ita dixere, cum filios ſuos docuerunt verba ipſorum intelligentes, ita inquiunt: 9 partes roris Maialis ſumentur, vnaquâque parte in phialâ concluſâ, ac retentâ in febri aut æſtu: donec mũdus infimus albus ac ſiccus fit: tum aſperge mundum infimum parte roris Maij, ac tum alia parte, donec mundus fluat inſtar olei.

Verba Veterum de 9 illis partibus ſuper vnam partem lapidis fundendis.

Ita mi fili, intellige Veteres varijs modis Lapidem ſuum confeciſſe, ac in fine omnia proba erant, &c. Sciet filius meus, Veteres operatos eſſe, vt prius doctum eſt, eſtque optima ratio: Sed poſteri multas alias rationes adinvenêre ad artem abbreviãdam, vt aquâ forti varijs modis efficiẽdâ, vt in opere minerali multis in locis narratur, atque etiam in animali, ac multò magis in vegetabili, in quo mira habentur de aquis mirandis, quæ miraculoſæ videntur, propter miracula quæ aquis fiunt, vt in vegetabili docetur. Atque etiam ſeparationem elementorum invenêre varijs modis, vt etiam multis in locis docetur. Idque omne magnâ ſubtilitate geritur, ac magnâ curâ: hęcque omnia ad tempus breviandum quæſiverę,

Poſteros multas alias rationes adinveniſſe ad artẽ abbreuiandam.

& ad

& ad naturam inveſtigandam: ac in his operibus ſunt permagnæ curæ propter multa opificia quæ in ijs fiunt, & ingentes ſumptus, atq; incertitudinem.

Cap. 32.

ITAQVE tibi ſuadeo, mi fili, ab huiuſmodi operibus te libera, in quæ ſeparatio elementorum incidit, aut variæ rationes aquarũ fortium, vt in præfatione magni operis ritè docui: Non fit ſine periculo, quamvis aliquis artis ſit peritus: ſed hæc opera præcipua ſerua quæ prius edoctus es, & etiamnùm doceberis; in ijs nulla elementorum ſeparatio, &c.

Suprà docuimus, quo pacto Maiores noſtri operari ſunt amalgamationibus, & omnes ad vnum finem pervenêrunt: eſtque tam bonum & certum vt melius eſſe non poſſit. Ac infrà docebimus quomodo vulgari aquâ forti lapis confici poſſit, atque oleum ex metallis, quod etiam ſine magno labore fiet, ac ſine ſeparatione elementorũ, atq; etiam vt ad opera vera & perfecta perveniatur: eſtque bonum ac certum.

Cap. 33.

SCIET filius meus, quare ſeparentur elementa, nimirum vt quid imperfectum perfectum reddatur, & ad omnem immunditiem rectificando extrahendam, & ad munditiem reducendam: & ad corpora ac ſpiritum ab omni immunditie repurgãda, quo facto, eadem rurſus coniungenda ſunt.

Nunc

@

Nunc ſciet filius meus, igné purgare res omnes illi adhibitas, quamlibet immũdæ ſint: eſtne hoc verũ? Etiã, ignis omnes purgat. Opera enim quę ſupra docuimus inſpice: cùm lapidẽ noſtrum primùm ad igné afferimus, primũ ſignum eſt pfecta nigredo, eam oculis cernimus, omnẽ videlicet materiam inſtar picis nigrã fieri. Quo pacto hoc fit? Ignis corruptioné ac ſordes ſurſum cogit, atq; ex materiâ expellit, leni ac moderato calore: non fit vi aut vehementiâ ignis, omne leni ac tepido calore geritur: ac propterea corruptio aut fæces quæ in materia ſunt moderatè ſuprà fluũt: donec omne nigrũ ſit. Ideo Morie. ait: Vide igné ita moderetis, ne albedinẽ loco nigredinis acquiras, alioqui totũ opus tuum corruptum eſſet, albedine p nigredine veniente. Hęc itaq; ratio certa eſſe debet, vt hoc pacto modicè, corruptę, ac ſordidæ fæces ſurſum fluant ex materia ſine vehementiâ ignis, ea perfecta purgatio eſſe debet. Vide deinceps in operibus noſtris, poſt perfectam nigredinem diuturnâ coctione caloris continui, concoquit calor ſenſim corruptionem ac fæces ſordidas, ac in alio colore materiam reponit, ac mox in alio, atque ita deinceps ex vno in alium, donec omne ſimul adeò candidum fiat vt nix: atque id fit ſenſim, ita vt elementa non lædantur: Sed hoc pacto ſenſim rectificãtur à ſua immunditie, ac illæſa ac inviolata permanent: ſuntq́ne nihilominus ritè ac perfectè

@

fectè per ignē rectificata ac ſeparata, quod imperfectè fieri non poteſt. Ita liquet hanc eſſe optimam in opere rationem. Aliud item inquit Morienus : Caue ne rubedinem pro albedine acquiras. Nam ſi tam feruentem ei ignem adhibeas, vt rubedinem loco albedinis acquiras, omne opus corruptum eſt : ac lapis noſter in operibus comburi nō poteſt. Ita etiam per rationem prędictam liquet, primam rationē eſſe optimam. Nam in elementorum ſeparatione, interdum ignis vehemens adhibetur, cùm videlicet elementa ignis ſunt deſtillanda, materia candere debet, ac cùm fæces ex terra exurentur. i. cum terra calcinabitur in fornace reverberatoriâ, terra candere debet, atq; vri, antequam terra alba fieri velit : atque ita ſæpè bonum cum malo cōburitur, ac fit pars vitri, atque vnum cum altero perditur. Primum itaque optimum eſt, ob magnam incertitudinē : fæces enim ſenſim concoqui debent. Dicit enim Geber: Draco ſuam ipſius caudam comedet, ac ſuo ipſius veneno nutrietur. Et Danthynus : Niger coruus ſua oua fouebit, donec pulli præ ſenio albi fiant.

Cap. 34.

Sciet preterea filius meus, naturā omniū quę ſub cœlo ſunt, ex rectâ naturâ quam à ſuo Creatore habent, expetere, ſeipſa rectificare, ac exonerare ſuis fæcibus quæ ijs copioſè inſunt, Nam in ſe natura perfecta eſt ſine vitio:

ac

@

ac in principio perfecta erat, atque in fine perfecta fiet diuinâ potentiâ, non ſolùm naturâ humana: verùmetiam quicquid ex 4 elementis cõflatum eſt, ac conditum, ac quicquid ſenſile & ſenſus expers eſt, nullo excepto, in principio ac in fine omne perfectum eſt, atque numeris omnibus abſolutũ. Ita omne quod ſub cœlo eſt, à fæcibus ſuis exonerari expetit.

Omne initio perfectũ fuiſſe, atq; in fine eriam perfectũ fore.

Quid ſint fæces.

Quærat verò filius meus, quid ſunt fæces? Fæces ſunt humor à Deo ordinatus, ex quo quicquid ſub curſu cœleſti eſt, paſcitur, atque is res in ſua eſſentia retinet. Ineſt rebus omnibus perfectus elementaris calor naturalis, aut ignis; atq; ineſt etiam calor imperfectus nõ naturalis, ac ignis, eſtque ignis conſumptibilis ac combuſtibilis: ſuntque hæc 2 ſimul permiſta: ac quandiu ignis ille imperfectus nõ plura mala accidentia acquirit, rem in ſua eſſentia ſervat, ac neceſſario rei ineſt, vt res in eſſentiâ ſuâ permaneat. Verùm cùm ignis ille imperfectus vlla mala accidentia iuxta ſe acquirit, quæ etiam calida ſunt & imperfecta, atq; occultè inter ſe permiſcentur, ita inter ſe inflammãtur, vt rem cui inſunt, comburant, deſtruant atque enecent, ſiue ſint homines, pecudes, herbæ, arbores, ac quicquid ſub curſu cœleſti continetur. Ita etiam 2 genera aquarũ ſunt in omnibus ex 4 elementis cõflatis, aqua naturalis, atque aqua elementaris dicitur, ac ea eſt perfecta, bona atque æterna: eſtque etiamnùm

Duplex ignis ineſt rebus omnibus, alter naturalis, alter non naturalis.

Duplex itẽ in omnibus rebꝰ aqua, videlicet, aqua naturalis & aqua nubiũ.

@

amnùm alia aqua, aqua nubium, eſtq; imperfecta, ac mixta cum aqua elementari: eſtque aqua hæc rei neceſſaria ad nutrimentum atque humorem acquirendum: ac rem facilè in ſua eſſentia retinebit, quandiu nulla amplius aqua nubium ei accedit; verùm cum amplius illi accedit, vnâ commiſcentur ac humefaciunt ac ſubmergunt rem illam, adeò vt tota deſtruatur, ita vt moriatur. Atque id quod de igni & aquâ dictum eſt, etiam de aëre, ac terrâ intelligendum. Ac niſi fæces iſtæ in elemẽtis eſſent, res omnes forent perfectæ, ſpirituales, ac ſubtiles, ad quod Deus primùm ordinauit, neque mors eſſet, vt in opere vegetabili rectè docetur. Si plura de fæcibus ac morbis elementorũ requiris, caput 16 operis Vegetabilis quære, ibi perfectè de his doceberis.

Idẽ de aere ac terra intelligendum.

Nunc quærat filius meus, cum res ad eum modum deſtructa eſt, vbi tũ illa perfectio manet quæ rei ineſt? Hac de re multa in opere vegetabili cap. 29. habes. Id quære, ibi perfectè doceberis, ac ritè, quo pacto ſimile attrahat ſui ſimile: ſed hac de re pauca ſubijciam. Scies, cùm res quælibet mortua fuerit, ſiue ſit ſenſilis, ſiue ſenſus expers, ſiue homo, pecus, animal, aut herbæ, aut arbores, quicquid ex 4 elementis conditum eſt, vbi deſtructum fuerit, tùm ſpiritus vitæ ab eo ſeparatur, ac ad ſui ſimile redit, ex quo primùm originem ſumpſit, vt in opere Vegetabili, &c. Atque etiam ele-

In deſtructione ſimile redit ad ſui ſimile.

@

menta ad ſui ſimile redeunt, vndè primùm orta ſunt. Flammam ignis aut carbones vide: flamma ſurſum fertur ac calor, idem etiam facit fumus, in quo fumo ſpiritus aëris latet, atque recedit ad ſui ſimile: vt faciunt etiam reliqua elementa omnia, vt in opere vegetabili.

Fæces conſumi ab aëre ac calore Solis, quod probatur exemplis.

Nunc autem quærat filius meus, vbi nam manent fæces quæ ſunt in elemẽtis, poſtquam omnia ad ſui ſimile rediere? Eas aër conſumit, ac naturalis Solis calor progreſſu temporis. Exemplum: Pone tempore æſtiuo peluim vitream cum aqua ad Solem: calor Solis aquam illam omnem exiccabit, ac in fundo remanebit nigra limoſa ac fætens materia: ſinas eandem pelvim continuè in Sole, ac caue ne vllus ventus inuolet: progreſſu temporis nigra illa ac limoſa aqua tam alba fiet quã nix, ac omnis fætor abierit, ac gratè alba erit: Idq; calor Solis operatur, ac Natura. Aut carpito ſiue anu putato pelvim plenam herbarũ viridium, collocа ad Solem: herbæ putrefient, fœtebunt ac marceſcent: atque omne elementum ad ſui ſimile abit, vt ſupra dictum eſt, ac fœtida illa nigra terra in pelui remanebit: ac progreſſu temporis aër atque calor Solis terram nigram fœtẽtem calcinabit tàm albam, quàm nix eſt: atque hoc pacto Natura operatur. Hominem maleficum intuere rotæ impoſitum, aut de patibulo ſuſpenſum; aër, ac calor ſolis omnes illas ſordes conſumunt ac fœtorem, ita vt nihil præ-

@

præter cineres albos remaneat: ac diuturnitate temporis ossa dura plena pinguedinis, ac medullæ ita cõsumuntur ab aere, ac calore Solis, vt ossa tàm munda ac candida fiant, quam nix: Imò etiamnùm longiori tẽporis spatio adeo ab aëre & calore Solis subtilia efficiuntur; vt ossa fiant tãquã pulvis subtilis, qui inter digitos insensilis est. Atque id Natura operatur, vt præ oculis quotidie cernimus, ac vbi remanet fœtida materia, nisi quod consumitur ac in nihilum redigitur, ac elementum terræ ita mundificatur ac candidum instar nivis efficitur, subtile adeò, vt sit intangibile. Id ipsum Natura operatur per se, ac rectificat elementa per se, vt priùs doctum est.

Ita planũ fit nullâ separatione elementorum in nostro lapide opus esse, nec vllâ lotione aut mundificatione in Mercurium, tantummodo vt probetur num bonus sit, vt per leporinum, aut aliud molle corium transmittatur.

Cap. 36.

QVARE autẽ filio meo hęc dixi? nisi vt sciat nõ esse necesse elemẽta separare in opere nostro, nec rectificare, per rationes præcedẽtes. Fæces exiccantur in nihilum. Atque etiam rectificatio fieri non potest vi ignis, vt demonstratum est, ob destructionem elementorum: nam effugiunt artificem ab igni, aut ex vasis, aut in transfundendo ita vt aliquod elementum amittat: ac tùm coniungere volens,

@

nimium vnius vel parum alterius habet: aut praua humiditas aquea irrepſit, quæ opus omnino corrumpit. Ita, mi fili, omnem ſeparationem elementorum tanquam non neceſſariam fuge.

Omnis ſeparatio elementorũ tanquam non neceſſaria fugienda.

De Oleo Metallorum.

Cap. 37.

DEINCEPS hîc norit filius meus, ex omnibus metallis oleum elici poſſe, abſque elementorũ ſeparatione, ſine vllâ ablutione, aut mundificatione: ſed aquis fortibus fieri debet, ac fermentum ei adhibendum eſt, qui oleum ex corporibus imperfectis vult conficere. Sed author tibi non fuerim, vt ex vllis corporibus imperfectis oleum conficias, præterquam ex Saturno & Ioue, vno ad rubrum, altero ad album. Multi ſunt ac varij modi olei conficiendi, ſuntque reperti brevitatis temporis gratiâ: quia tempus operum magnorũ expectare non poterant, vt citò lucro potirentur: ſed plus periculi eſt in hoc opere, quam in magno, atque etiam plura opificia. Nam hîc aquæ fortes deſtillandæ, atque hic multùm ſublimandum, ac multa & varia opificia exercenda. Ita hoc oleum conficiendum labore, curâ, ac ſumptu.

Ex omnibus metallis oleum elici poteſt abſque elementorũ ſeparatione.

Cap. 38.

AC fuêre nonnulli qui aquam fortem confecere ex ſalnitro & alumine, ac in ea ſolve

ſunt

@

runt partem vnam Lunæ purę reflatæ à Saturno, ac præcipitarunt, & calces abluerunt aqua communi deſtillata, eaſque exiccarunt in Sole, vel ſuper cineribus calidis: ac tùm calces indiderunt vitro, aquam vitę ſuper fundentes rectificatam, ita videlicet rectificatam, vt pannus lineus in ea humectatus atque accenſus non comburatur. Proba aquæ vitæ rectificatę.

Cap. 39.

ID verò hoc pacto fieri debet, Duo vitra accipe, atque inde cuique marcam 1 aut ½ Lunæ puræ; infunde in vitrum aquæ vitæ prædictæ, ac deſtilla ſuper alterum vitrum cui altera pars Lunæ ineſt ex balneo: tùm denuò ex balneo ex altero vitro ſuper Lunam: atq; hoc viciſſim deſtilla, donec Luna omnis ſoluta fuerit. Ac tam multas ℥ calcium Lunę quàm habes, tàm multas ℔ aquæ vitæ rectificatę ſuperfundes: cumque omne ſolutum fuerit, deſtilla aquam illam vitæ ex balneo igni tepido, vt vix manum in balneo tenere poſſis, ac deſtilla ſenſim donec pelliculam ſupervenire vides, tùm deſine ac refrigeſcere ſine, atque in cella frigida repone, donec infrà in fundo ſubſidat in lapides cryſtallinos. Tum è cella ſume, lapillos exime, atque exiguæ cucurbitæ immitte, probè ſuprà operi, repone ſuper cineres, aut in tripode, donec lapilli iſti in oleum convertantur, vt ampliùs non congelentur. Eſtq; hoc oleum Elixir, ad proiectionē faciendam ad album. Elixis.

@

Cap. 40.

FVêre item alij, qui ſumpsêre Lunę marcã 1, eam cũ Mercurio amalgamauere, ita vt eã Lunam amalgamatam per pannum lineũ cõpreſſerint. Tùm illud amalgama ad 6 hebdomadas in calore temperato poſuere: poſt ſolverunt in aquâ forti ex ſalnitro & alumine confecta: eamq; aquam fortem ſenſim ex balneo eduxère, donec materia in vitro ſicca fieret: ac tùm aliam aquã fortẽ recentẽ ſuperfudère, ac rurſùm tepido balneo eduxére, donec materia ſicca fieret. Atq; hoc opificium perſecuti ſunt, donec materia ampliùs ſiccеſcere nollet: ſed cõſiſteret inſtar olei. Hoc facto ex balneo ſumptam ſuper fornace collocabant in teſta cũ cineribus cribratis, aut in tripode ponebant, ignem ſubdentes, perinde ac ſi Saturnũ liquentẽ retinere velis, vt non concreſcat: donec oleum fixum fieret. Id verò hoc modo probatur: Exprime guttã ſuper candentẽ laminam Veneris, ſi imbibitur ac non fumat, ſed penetrat laminam, vt oleum corium ſiccum, ac diffunditur per, & trans laminã, ac quam lõgè diffunditur, ſi Venus eſt mutata in puram Lunam, oleum illud fixum eſt, ac perfectum Elixir: ſin minus, repone ſuper fornace in eodem calore donec id faciat: ac tùm eſt perfectum Elixir ſuper Venere & Ioue, & ſuper Mercurio transferendo in veram Lunam meliorem quam ex fodinis venit, omnes probas transeuntem.

Oleũ metallorum.

Proba olei

Elixir.

Fuêre

@

Cap. 41.

FVêre item nonnulli qui ſumpsêre vitrioli Roma. lb. 1 ß, arſenici ſublimati ad albũ, ac Mercurij itidẽ ad album ſublimati, vt in opere minerali docetur, ſingulorum lb. 1. calcĩũ Iouis lib. 1, ſalnitri tantum quantum omnia reliqua; ſimul omnia contunde, tùm ſimul contere cum aceto deſtillato ſuper lapide tàm ſubtiliter, vt pictor penicillo ijs pingere poſſit: tùm ad Solem ſiccabis, aut ſuper cineres. Hoc facto materiam omnẽ in 3 partes æquales divide: ex vnâ parte aquã fortẽ confice, vt ea cõficiri ſolet: alteram partem ollę vitreæ immitte, aquam illam fortẽ ſuperfunde: aquam fortem confice vti fieri convenit. Tùm partem 3 ollæ vitreę immittito, ac omnem aquam fortẽ quæ ex duabus deſtillationibus venit, ſuperfunde: aquam fortem deſtilla, vt prius. Tùm illa 3 capita mortua pulverizabis, aquam illam fortem ſuperfunde in magnum vitrum, alembico firmiter ſuperlutato, ac tam compreſſẽ, vt nihil expirare queat; pone in fornace in teſta cum cineribus, receptaculo probè iuxtà lutato. Sinas hoc pacto per 8 dies ac noctes, antequam ignem ſubſtruas, vt probè incorporetur in terra eius aut fæcibus. Tùm ſubſtrue, atque adhibe ad horas 24 ignem tepidum, tùm per horas 24. paulo vehementiorem, & per horas 24 etiamnũ vehementioré, ita vt materia poſt illas horas 24 ſenſim candere incipiat:

Oleum ad album ex aqua forti & ex calcibus Iouis.

Capita mortua.

@

atque ipſam eo modico candore cãdentem retine ad horas 24. Quibus exactis, ignem ſubijce vt candeat, perinde ac ſi ferrum velles cõvolvere, atque ita retine in eo candore 3 horas continuè; vtrùm verò vitrum tuum findatur aut liqueſcat, nihil refert: tùm ſine refrigeſcere, ab igni remoue, receptaculumque tuum probè operi: aquam habes Sole præſtantiorẽ. Illud verò caput mortuum, aut fæces quæ remanſere pulveriza; pulverem illum ſuper lapide conterens cum aceto deſtillato tàm ſubtiliter, ac ſi eo eſſet pingendum, contritum lapideo cantharo inde, ac magnam quantitatem aceti deſtillati ſuperfunde: pone 8 dies ac noctes in balneo, atque moue ſingulis diebus cochleari ligneo, tùm ſinas ſubſidere, ac clarum ſupernè effunde in alium cantharum lapideum mundum. Acetum deſtilla, ac in fundo remanabit tibi inſigne ſal album: tunde rurſus in puluerem, ac pulverem cantharo inde, acetum deſtillatum denuò infunde, in ferente balneo pone, vt ſuprà, & hoc opus itera, donec terra tua nullas amplius fæces poſt ſe relinquat, ac ſal tuum tàm mundum, ac nitidũ eſt, quam nix; tum ſal tuũ aquæ tuæ fortis paratum eſt: ſerva ſingula ad vſum. Tùm ſume calcis Iouis ℔ 1, calcis Lunæ ℔ ß, vt alibi te docui. Mercurij ad album ſublimati marcam 1. Arſenici etiam ad album ſublimati marcam 1. ac ſalis præparati, aut terræ tuę aquæ fortis,

@

commiſce omnia ſimul, ac ſubtiliſſimè contere, donec ſint intangibilia: tum ſume materiã contritam in phialis vitreis, ac in ſtupham tuam ſiccam ferto, calore quo Sol media æſtate lucet: cumq; materia tua ſicca eſt; iterum contere, eum pulverem magnæ cucurbitæ vitreæ immitte, alembico ſuperimpoſito ſuprà in nodo foramen habenti: ac pone vitrum in aqua profunda, ac ſuperfunde materiæ omnem tuam aquam fortem infundibulo vitreo; tum operi ac lura foramẽ alembici admodum compreſſè, receptaculumq; luto probè adglutina: ac tàm calidum fac balneum, ita vt tãtummodo digitus retineri poſſit in arena, atq; ita ſenſim aquam tuæ materiæ deſtilla: cumque non amplius ſtillat, ſinas refrigeſcere, deſtillatum rurſum materiæ ſuperfunde, atque iterum deſtilla, vt ſuprà. Hoc tandiu facito, donec amplius nolit aſcendere: tùm balneum bulliat, eo calore etiam nùm aliquid aſcendet, ac deſtillato rurſum infuſo, donec etiam amplius aſcendere nolit; repone vitrum in teſta cum cineribus; ſuper fornace aut in tripode, ſuprà luto probè operi; ſine hoc pacto ad 6 hebdomadas, calore adhibito, vt vix orationis dominicæ ſpatio, inter parietes fornacis ac cubiculi manus retinere poſſis. Sex illis hebdomadis exactis, exime, ac guttam pone ſuper munda lamina Veneris candente: ſi eam penetrat, vt oleum corium ſiccum, ac tingit albo colore, & Proba elixiris.

non

@

non fumat, eſt verum Elixir: ſi verò id non facit, pone rurſum in tripode, vt ſuprà, donec abſque fumo ingrediatur. Atque ita habes oleum perfectum, omnia metalla in veram Lunam transferens, omnes probas tranſeuntem, eſtque proiectio eius vnius in 1000. Eſt enim oleum efficax, mira enim eius effecta vidi, itaque ne vilipenderis.

Oleũ metallorum.

Medicina.

Cap. 42.

FVêre nõnulli qui ſumpſêre vitrioli Romani lib. 2, cineris Saturni aut ceruſſæ, lib. ß, Mercurij ſublimati ad rubrum etiam lib. ß. cinnabaris lib. ß. viridis æris marcam 1, Salnitri optimi, quantum hæc omnia ſimul. Atq; ex his aquam fortem conficiebant, modis omnibus, vt in opere ſuperiore ad album parato, doctum eſt. Hac aquâ forti ad hunc modum paratâ ac confectâ, elice ſal ex terra, aut capite mortuo, etiam eodem modo, vt in opere ſuperiore, tùm aquam fortem in vſum ſerva. Tùm Mercurij lib. 1 ſublimabant per vitrioli Romani lib. 3, ac rursùm ſuper fæces conterebant, ac ſublimabant iterùm per fæces: tùm fæcibus abiectis, rursùm recens vitriolum ſumebant, vt ſuprà. Id tertiò iterabant, ita nonies ſublimatum erat, ac tùm Mercurius ad opus paratus erat. Tùm ſumebant calcis Saturni

Oleum ad rubrum ex aqua forti & ex calcibus Saturni.

Calx Saturni quid?

@

ni lib. 1. hoc eſt, ceruſſæ cum aceto deſtillato rectificato, aut ceruſſæ in Sole calcinatæ, perinde eſt, ac ſumebãt marcam 1 puri Solis calcinati: hæc omnia inter ſe probè miſcentes: ac tum ſimul ſuper lapide duro conterebant cum aceto deſtillato, adeò vt intangibilia fierent: inter hæc ſal prædictum conterebant, eductum ac rectificatum ex capite mortuo, ex prędicta aqua forti educta; ſiccabant in Sole. Ac nihilo minus aut magis in hoc opere ad rubrum faciebant, quam in opere ad album. Sed ad rubrũ opus labore longiore in igni, ac calore vehementiore, quam ad album. Ac cùm oleum fixandum in fornace ponis, ignis paulò vehementior ſtruendus eſt, quàm in opere ad album, alioqui eadem ratio, idem opificium, eſtq; proba vtrum fixum ſit, eadem, habeſque perfectum Elixir ad rubrum, & eſt magnũ ſecretum: nulla enim hic mundificatio aut ablutio, fæces omnes conſumuntur, ac in eternũ oleum manere debet paulò tenuius melle. Oleum hoc ad lapidem reduci nõ poteſt, vt multa quæ aquâ vitę confecta ſunt, ea ad lapidem reduci poſſunt, ſed hoc minimè: in hoc enim nimis multa corroſiua ſunt.

Oleum ad rubrum ex aqua forti & ex amalgamatione Saturni.

Cap. 43.

FVêre item qui ſumpsêre vitrioli, ſalnitri, ana lib. 2. ex his aquam fortem confecêre, tùm

@

tum caput mortuũ pulverizabant, rursum ollæ vitreæ immittebant, aquam illam fortẽ superfũdebant, id quod denuò indè destillabant servantes. Tùm sumebant Saturni ℔ 1. subtiliter dolati, amalgamabant cum 2 lib. Mercurij à sua aquositate præparati, ac solvebant istâ amalgamationem in hac aqua forti prædictâ, ac omnino liquefactam posuere super fornacem, in testa cum cineribus cribratis, aquam fortem per alembicum exiguo igni deducẽtes, vt materia sicca fieret: tùm rursum aquam fortem superfundebant, ac rursùm in ea solvebant: tùm in balneo collocabant in arenâ, aquam denuò balneo tepido deducẽtes, donec materia sicca fieret: quo facto rursùm aquam fortem superfundebant, iterùm deducentes, vt materia non amplius congelaret, sed consisteret in oleum rubrum. Tùm Solis puri marcam 1 sumebant, solvebant in aqua forti, ac super oleum fundebant, ac vitrum probè inter manus mouebant, atque agitabant, vt oleum permiscerent: tùm denuò in arena collocabant super fornace, aquam fortem in tepido balneo deducentes. Tùm receptaculum demebant, ac operiebant, ac lutabant probè, vitrumque ponebãt in fornacl, in tripode, aut in cineribus, ac per diem & noctem calorem addebant talem, ita vt Saturnus retineri posset liquefactus absque concretione, atque ita sinebant donec oleum fixum esset. Ita facili modo oleum con-

Oleum rubrum.

Oleũ metallorum.

fecẽre

@

fecére, ac brevi tempore vnam partẽ in 80 partes, eſtque melius Sole naturali.

Cap. 44.

SCIET item filius meus pro ſecreto, aquam fortem ad rubrum, videlicet vitrioli Romani lib. 3, cinnabaris, viridis æris, ceruſſæ. ana ℔ ß, croci "ferri, lapidis Emathitis ℥ quatuor, ſalnitri tantum quantus eſt cumulus totus, pulveriza, ac probè inter ſe permiſce, diuide cumulum in 3 partes, atque ex vnâ parte fac aquam fortem, quam ſuper pulverem alterius partis fundes: deſtilla iterùm aquam fortem, eam ſuper tertium pulverem funde, ac aquam illam fortem ſuperdeſtillato, quo facto omnia tria capita mortua pulveriza.

Aqua fortis ad rubrum.

"alius codex, croci Martis.

Item aquam ſalis armoniaci ſume, quam inf à te docebo conficere, quâ tam ſubtiliter prædictum pulverem contere, vt eo pictor pingere queat: tùm ſiccandum in tua ſtupha ſicca pone, ſicceſcere ſine in patinis vitreis: ſiccatum contere ſiccè ſuper lapide, ac ollæ vitreæ indito, atque aquam fortem ſuperfundito, deſtilla primùm igni lento 24 horas, tùm auge adhuc horas 24, tùm etiamnùm augeas, donec candere incipiat: 24 horis elapſis, retine in eodem candore etiamnùm ad horas 6, pòſt finas refrigeſcere; ab igni remoueas; receptaculum probè obturans. Tùm caput mortuum pulveriza, ac contere ſuper lapide cum aceto deſtillato, ac educito ſal, aut elementum terræ

ex

ex fæcibus, vt alio loco bene doctum eſt, ac ſerua. Item tùm ſal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortẽ ſuperfunde, alembico ac receptaculo probè operto, vitrum in arenâ pone in cacabo cum aqua: deſtillato quicquid deſtillari vult balneo tepido: cùm amplius non deſtillat, ſinas balneum bullire diem ac noctẽ, ſiue ſtillet, ſiue non: tùm ſinas refrigeſcere, remoueas ab igni, ponas in cineribus: adhibe primùm ignẽ puſillum ad horas 12, tùm ignem adhuc auge horas 12. Pòſt ſinas modicè candere, atq; ita ad 6 horas ſinito: deinde refrigeſcat, remoue ab igni, ac probè operi: ac ſumptis fæcibus, aut ſale, contere ea minutim cum aceto deſtillato, inde amphoræ lapideæ, ac bonâ parte aceti deſtillati ſuperfuſâ, pone in balneo, ita faciens, vt ſuprà doctũ eſt, vide an adhuc fæces habeat, ac ſal clarũ facito: ollę vitreæ rurſum inde, iterùm aquã ſuperfunde, facito modis omnibus, vt ſuprà, ter quaterve, atq; omnis materia tua, aut terra cum aqua forti deſtillabit, tùm ab igni remoue, probè obtura, ac bene ſerua: aquã enim pretioſam habes præ omnibus aquis de quibus vnquam audiui. Ac mihi crede bona fide, de hac aquâ mira vidi, atq; ea tiã ipſe mirâ feci. Hanc aquam ad rubrum lapidem cryſtallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, vt frequentes conuiuę conuiuium eo peragerent. Serua benè ad vſum, ac pro ſecretiſſimâ aquâ omnium quas habes, habeto.

Item

@

Cap. 45.

ITEM nunc ſume Mercurium à ſua aquoſitate præparatũ, vt alijs locis doctũ eſt, & vitrioli ana ℔ 2, & per id ſublima, contere rurſùm ſuper fęces, iterùm ſublima. Tùm id denuò bis ſublima per recens vitriolum. Hoc itera ter quaterve, quò ſæpius eò meliùs: tùm Mercurius tuus præparatus eſt. Tùm ſumito marcam 1 puri Solis deducti, & in partes minutas inciſi, ac immiſſi in aquâ forti in vitro: pone in pelui cum arena, ac pelui eâ ſuper cacabo poſitâ cum aquâ, ac balneo verè calido facto, ſtatim Sol tuus ſoluetur. Huic aquæ de tuo Mercurio ſublimato prædicto inde, atq; etiam ſtatim ſoluetur. Tùm ſolue etiamnum marcã 1 Mercurij ſublimati, tùm adhuc marcam 1 eiuſdem Mercurij ſublimati. Tùm 4 marcę ſimul in ea ſolutę ſunt. Hoc facto, aquã per alembicũ detrahe in balneo, ac identidẽ denuò ſuperfunde, donec iam non amplius deſtillet in balneo: tùm refrigeſcere ſinito, ac pone in cineribus: ſinas per eos deſtillare, ac rurſum ſuperfunde. Id itera, quandiu deſtillare velit, ac mira inter deſtillandum videbis in alembico. Omnes colores orbis cernes, nam ſpiritus corpus ſecum ſurſum trahunt per alembicum, ac colores conſpiciuntur in ſpiritibus illis, ac pòſt corpus apud ſe ſpiritum retinet: ac tùm colores illi in corpore teguntur, vt in opere vegetabili ritè doceris, in quo de coloribus agitur: ſi de

Mercurij ſublimatio ad rubrum

Colores

Cõiunctio ſpirituũ ac corporis

ſi de his verũ ſenſum ſcire cupis, cap. 93 quære, ibi de coloribus plenè docetur. Cùm non amplius ſtillat, ſinas refrigeſcere, ac alembico ablato vitrum tuum probè obtura; pone in tripode diem ac noctem, calorem ſubdens talem, vt manum tuam tenere poſſis, dimidio temporis ſpatio quo Aue Maria recitari poſſet, inter parietes & cõclaue, in quo vitrum tuum ſtat: atque intereà temporis materia tua fixa erit: ac cùm eſt frigida, dura eſt; cumque tàm calida ſit vt cera liqueſceret, liqueſcet in oleũ. Iſque eſt verus lapis compoſitus, nulla tamen res extranea adhibita eſt, quæ non ſit de genere eius.

Lapis cõpoſitus.

Cap. 46.

Proiectio. SCIET filius meus, Lapidem iſtum facere proiectionẽ minimùm 1 in 1000, aut amplius, atque ipſe confeci, atque ipſemet perfeci: eſtque lapis admodum inſignis viſu; lucet enim noctu, ita vt cãdelis non ſit opus: verùm aliud lumen adiunctum eſſe non poteſt: ac propterea nobilis eſt lapis ac medicina: habe pro magno ſecreto.

Sequitur præparatio Salis armoniaci.

Cap. 47.

RECIPE Sal armoniacum, ſublima ipſum per vitriolum Romanũ, lib. 1 Salis armoniaci in 2 lib. vitrioli: tùm contere denuò ſuper fæces, iterùm ſublima, tùm fæces abijce: tùm

@

tùm ſublima rurſum 2 lib. vitrioli recentis, fac vt ſuprà, ac itera novies. Iſtud ſal armoniacum pulveriza; pulverem vitro inde; ſuperfũde acetum deſtillatum, vt tantummodo ſolvatur, nec amplius, quam vt ſal armoniacum ſolũmodo aqua fiat, tam crocea quam Sol, quia ſal armoniacum per vitriolum erat ſublimatum, atque id tincturam producebat. Eſtque hæc ea aqua ſalis armoniaci, qua caput mortuum conteretur, cuius cõfectionem ſuprà pollicitus ſum, me docturu m .

Vulgares Regales ex aqua forti.

Cap. 48.

ITEM ſumito vitrioli lib. 3. Salis communis lib. 1, ſalnitri lib. 4, ſicca ſimul vt pulvereſcant, ac ſpiritus ſuos tamen contineant: & ſi vas tuum ſatis amplum eſt, omnia ſimul igni admoue: ac ſi non eſt ſatis capax, ſume dimidium; atque tibi aquam fortem bis facito ad modum ſequentem: primùm igni puſillo, ac paulatim intẽſiore, donec materia modicè cãdeat: ac in eo candore retine ad horas 45, donec omnes ſpiritus deſtillarint, vt alibi doctum eſt. Eam aquam fortem funde ſuper lib. 2 ſalis communis prẽparati, ac ſiccati, vt pulvereſcat, ac deſtilla cum cineribus primùm igni puſillo, ac paulatim intenſiore aquam tuam fortẽ deſtilla, atque ad extremum vas tuum ruptum reperies. Eam aquam rurſum funde ſuper 2 lib. ſalis communis præparati vt puluereſcat:

@

deſtilla per balneum probè lutatum, deſtillato primùm calido balneo, pòſt bulliente, cumq; non amplius deſtillat, fine etiamnùm 3 dies & noctes in feruenti balneo: nam etiã tunc ſpiritus inviſibiles deſtillabunt, tùm ab igni remoue, obtura, ac ſal illud infrà ex olla ſumito: ac eam nitidam ac ſiccam facito, atque calidam aquam fortem immittito in eandem, alembico probè ſuperlutato, tùm per balneum primùm per calidũ, ac pòſt per fervens deſtillato, donec omne deſtillarit. Tum ſinas adhuc per diem ac noctem in ferventi balneo, donec omnes ſpiritus deſtillarint: purga iterum ollam, aquam rurſum inde, deſtilla vt ſuprà: hoc itera donec nullas amplius fæces habeat, aut remaneant in olla vitrea: tum aqua tua fortis rectificata eſt, ac præparata ad opera tua.

Aqua fortis rectificanda.

Atque hoc pacto omnes tuas aquas fortes quibus vti in arte vis rectifica, quamvis id ſigillatim non ſemper doceatur, ita opus tuum immundũ non fit, hæc vna ratio: altera ratio eſt cùm aqua fortis non eſt rectificata in balneo, non poteſt omnes ſpiritus metallorum in ſe attrahere, fæces enim aquarum fortium impediunt, ac corrumpunt, atque immũdum reddunt. In hac aqua forti ſolve Mercurij ex mineris ac non ex metallis lib. 1 aut 2. Tum ſumito vitrioli clarificati, ne fæces amplius relinquat, ſicca vt pulvereſcat igni puſillo vt ſpiritus retineat: ac ſuper hunc pulverem, ſolutum

Duę rationes cur aquæ fortes ſint rectificandæ.

@

lutum illum Mercurium ſimul confunde in amplam ollam vitream, ac moue ſpathula lignea, vt probè inter ſe miſceantur, luta amplum alembicum ac magnum receptaculum, deſtilla per cineres primùm igni admodum puſillo, ac paulatim maiore, donec aqua fortis deſtillarit, ac videas Mercurium album in alembico ſublimãdum. Tùm adhuc paulo magis ignem tuum auge, retine in ſublimando identidem ignem augens, donec omne ſurſum ſublimatum fuerit: denique ollam tuam infrà ad horam candere ſinas, tùm ſenſim refrigeſcere. i. ignem tuum ſpontè interire ſinito, atq; alembico dempto ac receptaculo probè obturato, Mercurium ſublimatum ex alẽbico ſumito. Eum Mercurium ſublimatum, iterum in aqua forti ſolve, tàm facilè ſolvetur quàm priùs. Tùm rurſum ollæ indito vitriolum recens clarificatum, pulveriza ac ſicca vt pulvereſcat, ita tamẽ vt ſpiritus ſuos retineat, ac prædicto ſoluto Mercurio ſuperinfuſo p. obè agitato & miſto, ac pulveri immerſo ac rurſum deſtillato, & ſublimato, vt ſuprà. Ac iſtas deſtillationes ac ſublimationes quater itera, ſingulis vicibus vitriolo Romano recenti. Tùm Mercurio ad eum modũ ſublimato, ac ollę vitreæ nitidę immiſſo, alẽbico vnâ cũ receptaculo ſuperimpoſito, ac ſublimato cũ cineribus de more. Eas ſublimationes itera, donec nullas fęces amplius in fũdo relinquat: tũ purè paratus

Quando Mercurius purè paratus ſit.

est ad opus nostrũ, serva in pyxide vitrea clausa, ad vsum.

Lunæ cæmentatio.

Sumito Lunam admodum siccè in testa purgatam, ac pòst reflatam de Saturno in crucibulum bis terve, donec crucibuli non amplius inficiantur: eam Lunam redige in laminas spissitudine coronati aurei, seca in frusta quadrata: tum habe crucibulum cæmentarium quadratum ex terra forti quæ facilè ignem ferat: pone primùm sal commune præparatum in fundo spissitudine dorsi cultri, tùm stratum laminarum Lunæ, tùm iterum sal, &c. atque alterum super altero colloca, donec crucibulus plenus sit. Luta probè ex eadem materia forti operculum, sinas siccari probè: tùm igni imponito primùm pusillo ac paulatim vehementiori, donec crucibulus tuus sensim candeat, ita tamen ne sal aut Luna liquescat. In eo candore retine ad horas 24, tum refrigescere sinas, ac crucibulum confringas, ac in testa imponito cum aqua munda, ac sal omne simul solvetur super cineres, ac laminæ lunæ subsident: aquam sensim effundas, laminas exime, sicca: sunt enim fragiles vt vitrum, ac nigræ. Eas pulveriza in mortario ferreo, ac nõ in æreo; cribra, ac si quid supersit quod nõ est calcinatum, pone denuò calcinandum, vt suprà, donec omne se sinat in pulverem redigi. Tùm pulverem cum aqua communi aut melle cum fauo intangibiliter contere: eum pulverem

@

verem contritum pateris vitreis, pelvibus, aut ollis indito, atque aqua munda calida infusa, agita ac probè misce; sine subsidere; effunde calidè sensim supernè, infunde rursum aquam calidam mundam, agita, sine subsidere, sensim supernè clarè eounde: aut aquam mundam frigidam superfunde, ac sinas calefieri super cineres, fac vt suprà: confundito omnes aquas simul, idq; tandiu facito, donec aqua tam nitida defluat, quam infusa est, ac Luna munda alba & clara est instar nivis: tum fæces omnis aquæ effusæ sinito subsidere, effundito aquam sensim supernè, fæces exicca, ac in crucibulo solvito super fornace cum parte salis alcali: ac siquid tuæ Lunæ transfuderis, denuò reperis, tantò minus amittis, &c. Puram Lunam lotam sicca igni pusillo in patera vitrea, tùm eũ pulverem solve borace, & pusillo salis alcali in crucibulo super fornace; ac funde iuxta Virgã; tum denuò in laminas, vt suprà, redige; in frusta quadrata seca, cæmenta aut calcina, vt suprà; Laua ac munda vt priùs ex sale: id opus persequere, donec Luna tua clara, alba, ac pulchra ex sale prodeat: cùmq; nulla amplius nigredo sequitur, ac Luna clara ac munda est, Luna ab omnibus fæcibus liberata est, ac nigredine, ita vt non amplius ærugine obducatur, vt Sol, ac clara erit, ac pondere gravis, & sono surda, ac in aqua forti solui nolet, in qua Luna solvitur, ac colores retinebit. Atque ad

@

opus noſtrum præparata eſt, ſerua in pyxide vitrea ad vſum.

Cæmentum Solis.

Cap. 49.

SVME Solem purum inſtar coronari tenuem, cementa in cemento Regali ad horas 24, idque ter ſemper in cæmento recenti, aut toties donec in pondere tuo nihil amittis. Tùm Sol tuus præparatus eſt ad opus noſtrum perficiendum. Nunc ſume ac ſolve tui Solis præparati lothones 3, Lunæ lothones 9, rectifica vt ſolvendum in aqua clara, Tùm 8 lothones tui Mercurij præparati etiam in vitro ſeorſim ſolve in aqua nitida. Has 3 aquas confunde in

Sol quomodo cæmẽtandus.

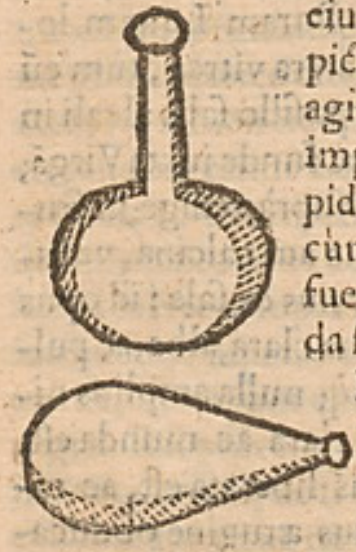

ciuſmodi vitro quale hîc depictum eſt, ac probè inter ſe agita: tùm vitro leuigato ori impoſito, pone in balneo tepido, donec probè coierint. i. cùm probè inter ſe permiſti fuerint, turbantur & immũda fiunt: nam Sol, Luna, ac Mercurius nolunt ſeſe tam facilè inter ſe permiſcere in aqua pura, quare in balneo tepido ponenda ſunt, donec miſta ac in aqua pura ſoluta fuerint, ita vt nullas fæces in fundo relinquant: cùmque ita ſoluta fuerint, alembi-

cum

@

cum vitro tuo impone, ac ſubtrahe balneo tepido aquam fortem, donec materia tua ſicca eſt: tùm ſinas refrigeſcere; pone in cineribus: leni calore quali Sol medio Martio lucet, atque ita retine, donec materia tua tam alba eſt quam nix: tumque ignem auge eo calore quo Sol media æſtate lucet, retine in eo calore, donec materia lutea fit, vt maſtix: tùm ignem auge, donec materia fit crocea inſtar croci: tùm adeò augebis, vt materia tua rubra fiat inſtar rubricæ, atque iterum, donec rubra fiat inſtar minij. Pòſt inſigniter auge, donec materia tua puniceum colorem induat aſpectu cæruleum: tùm materiam ad horam aut amplius candere facias, ſine refrigeſcere; exime, ac Sol tuus fixus eſt. Tùm ſumito tantum tui Mercurij præparati, quantum eſt pondus materiæ vniverſæ; liquefacito in aqua tua forti rectificata: eum Mercurium ſolutum infunde in vitrum tuum, ac materiæ tuæ adde, agita, ac probè inter ſe miſce; pone in balneo roris, ac operi vitro rotundo levigato ſuper os, ac ſuper id pondus Saturni, ad vitrum ſæpè aperiendum, ſi quid fortè Mercurij aſcenderet ad margines, vt id rurſum penna deorſum abſtergas. Sinas hoc pacto in balneo ad horas 24: tùm alembico ſuperimpoſito, deſtilla ex balneo Mariæ omnem tuam aquam fortem. Tùm rurſum fornaci impone in teſta cum cineribus; ignem, vt priùs, adhibens.

Calor quis adhibēdus

Materia enim tua quæ prius rubra erat, denuò ſubnigrè cana fiet, ac penè alba, deinde crocea, ac pòſt rubra, proinde ignem vt ſupra adde. Sed facilè fiet: cùmque materiam tuam colore ſanguineo rubere vides, tum ferream aut æream laminam candefacias, huic granũ iſtius pulveris impone, ac ſi in modum ceræ liqueſcat, nec fumet, ac penetret laminã illam candentem, vt oleum corium ſiccum, medicina tua perfecta eſt. Sin id non facit, iterum aqua clara paradiſi perfundẽda eſt: tum Mercurij tui præparati inde, quantum materia tua appendebat, antequam Mercurium adderes: ac in tua aqua præparata ſolve: tum vitro ſuper medicinam inde, ac pone in balneo, vt ſuprà: facito modis omnibus vt ſuprà: id faciendum tibi, donec materia tua tam ſit fuſibilis, quam cera, ac fixa. Tum gratias Deo age. Habes enim medicinã omnia metalla in verum Solem transferentem, atque altitudinem proiectionis facilè te experientia docebit. Eſtque medicina, quandiu metallum frangibile eſt.

Proba.

Multiplicatio.

Cap. 50.

ITEM ad medicinam tuam multiplicandam, vnam partem ex vitro ſume, eâ lucrum fac, atque alteram in eo ſine, eâ facito modis omnibus, perinde ac ſi de integro ponere velles, ſcilicet: Recipe 9 lothones Lunæ, 8 lothones Mercurij, ac 3 lothones Solis, quæ 3 ad opus no-

@

noſtrum parata ſunt, vt ſuprà, liquefacito in aqua forti rectificata, ſingula ſeorſim: tùm omnia 3 ſimul confundito, ac in balneo ponito, donec clara ſint abſque fæcibus in fundo: tum infunde in vitrum in quo dimidia pars tuæ medicinæ ineſt, ac probè inter ſe permiſce: tum aquam fortem deſtilla in balneo Mariæ, ac ſuper fornace ponito in teſta cũ cineribus, ignẽ addens vt ſuprà, donec materia tua omnis rubra fiat, quod ſpatio 6 hebdomadũ fit, tùm rurſum aqua paradiſi vt ſuprà, perfunde, ac ſpatio 3 hebdomadum omne ſimul medicina eſt. Ac tum denuò partem dimidiam eximere potes, altera in vitro relicta, atque vt ſuprà, multiplicare. *Cap. 51.*

Aqua paradiſi.

NVNC verò dilectus meus audiuit partem vnam magni operis; primùm circa amalgamationes: atque item paululum de alijs, ac de oleis quomodo ea ex metallis ſint conficienda. Deinceps te docebo ex omnibus metallis ſal conficere, quod ſal eſt Elixir perfectum, æquè ac oleum. Sed proiectio eius nõ eſt tam alta. Verùm ſal ex metallis extrahere non eſt res, quæ magnum laborem requirat: cito fit, brevi tempore. Ac tum filium meum docebo, conficere lapidem, quem pro maximo meo ſecreto habeo.

Tranſitio.

Cap. 52.

SCIES dilecte, ex omnibus metallis ſal elici poſſe, ac omne ſal metalli eſt Elixir: ac tenebis

Ex omnibus metallis ſal elici poteſt: ac id omne eſt Elixir.

@

Quatuor ſunt elemẽta quorum 2 extrema ſunt ac fixa ignis & terra 2 media ac Volatilia, aqua & aer.

tenebis in ſale metalli, elementum terræ latere ac elementum ignis. Scies ac intelliges eſſe 4 elemẽta, vt ignem, aërem, aquam & terram. Ac ignis & terra ſunt vtraque extrema elemẽta, aqua & aër media ſunt elementa: duo illa extrema ſunt fixa, videlicet, Ignis & Terra: duo media ſunt volatilia, ſcilicet, Aqua & Aër.

Cap. 53.

In metallis oleum aut ignis à terra ſeparari non poteſt

NVNC ſcies in omnibus rebus quæ ſunt combuſtibiles, Ignem aut oleum earum à Terra ſeparari poſſe: præterquam in metallis, in ijs oleum aut ignis ſeparari à terra non poteſt: fixa ſimul in igne manent. Quare omne ſal metalli eſt Elixir, & liquari poteſt. Tenebis ſale ad Elixir perducto, proiectionem exiguam eſſe, tùm idem illud Elixir ſalis in oleum converti poteſt, ac tum interius eius foràs inuerſum eſt, ac exterius intrò. Priùs faciebat ſal proiectionem vnius in 100, ac Lunam efficiebat. Eo verò in oleum converſo, ac interiore foràs, ac exteriore intrò inverſo 1000 in proiectione facit. Ac cùm priùs Lunam efficeret, exiſtens ſal, iam in oleum redactum Solem efficit. Ita, mi fili, vbi ſal hoc metallorum ad Elixir perduxeris, vt nunc te docturus ſum: opus perſequere, vt ipſum ad oleum perducas. Id verò facilè fit, vt te ſub finem huius operis ſum docturus. Scies verò pro magno ſecre-

Sale metallorum ad Elixir perducto, opus perſequendum, ipſumque ad oleum perducendum.

to,

@

to, non esse certiorem aut breviorem viam ac rationem, quam operari in sale metallorum. Nam in id nullum vitium incidere potest. Nulli enim hic spiritus, qui ascēdere valeant, ac non facilè per ignem negligitur: atque hic nihil fixatur, materia fixa est. Ita dilecte, omne secretum consistit in sale, & oleo metallorum. Ac ob eam causam solebant Veteres Philosophi adiurare alij alios, ne duo hæc abdita arcana cuiquam manifestarent, præterquam filijs suis, quos ad eam rem aptos cernerent: vtq; etiam eo pacto scriberent, vt nullus mortalium intelligeret, nisi soli filij scientiæ. Itaq; mi fili, omnes libros Veterum perlege, omnesque Philosophorum libros: nusquam reperies solidam ac veram rationem de sale, nec de oleo metallorum, quam tibi in opere possis proponere. Scribunt quidem omne sal ac oleum metalli certò esse Elixir: dicunt etiam in eo cōvenire omnes turbas Philosophorum, quod omne sal ac oleum metallorum sit perfectum Elixir. Scribūt item ex metallis sal facilè educi posse, per reverberationem metallorum. Item, sal ex fæcibus suis esse extrahendum, & ad lapidem crystallinum perducendum. Sed posteà nullam amplius rationē operis addunt. Scribunt vlteriùs tam obscurè ac tectè, vt nemo veram mentem eorum capere possit, nisi qui nôrunt. Hoc pacto ars salis ac olei metallorū secreta permansit supra omnes artes alias.

Omne secretum cōsistit in sale & oleo metallorum.

In Libris Philosophorū nusquā reperitur solida ac vera ratio de sale & oleo metallorum.

Ac

@

Ac tibi, mi fili, bona fide dico, iſtam artem ſalis ac olei nunquam ante hac palam fuiſſe, ante Parentis mei tempora, ac tibi iam euidenter ſcribo. Quare per Deum viuentem te adiuro, vt iſtam artem ſecretam nulli reueles, niſi vbi certò ſcias eam ſecretam manſuram: ob magnum malum quod indè oriri poſſet: ac quod nobilis ars in peccatis conſumeretur, ac non in gloriam Dei, ac ad opem ferendam pauperibus, ac in inopiæ ſolatium, ac omnium hominum, ad liberandos captiuos innocentes, & ad confirmationem fidei Chriſtianæ. Ita probè circumſpice, cuicunque Deus hanc artem largitur, is eam habiturus, nec quiſquā alius. Nam prout propoſitum alicuius bonum aut malum fuerit, ita eam nanciſci poteſt, ac Deus ei eſt datutus: ac miraculoſè eam conſequetur. Dictum intelligenti ſat eſt.

Dictū intelligenti ſat eſt.

Cap. 54.

SVMES Solem aut Lunam, ac ſolues in aquā forti, quemadmodum ſoluere conueniat, ac ſoluta præcipitare facito, eam calcem laua aqua communi deſtillata, ac ſicca in ſole. Tùm calx parata eſt ad opus tuum, vt ponas in fornace calcinatoria ad reſolvendam & aperiendam, vt poſt Mercurium ex ea ſublimes: calcem ſerua. Scies autem, quamvis tibi ſcribam de Sole & Luna, potes etiam extrahere ex Saturno, & ex Venere, ac etiā Iove, & ex Marte, æque ac ex Sole & Luna. Sed Sol ac Luna proxi-

Sol & Luna in aqua forti ſoluēda, ac ſoluta præcipitanda. Ea calx aqua cōmuni deſtillata lauanda Mercurius ex ea ſublimandus, calx ſeruāda.

@

proxima ſunt & perfectiſſima, ac altiorē proiectionem faciunt, atque etiam optima ſunt, ac facile ad Elixir, ſal, & oleum perducuntur. Item ſumes calcem illam, quam tibi ſervare iubebam, ac immittes pateræ vitreæ lato ac plano fundo, donec ad duos digitos calx emineat, nec amplius, nec ſpiſſius: atque hoc pacto in fornace calcinatoria pones in qua ſpiritus calcinantur aut Athanare, aut in tripode, ac tantum ei calorem adhibebis, vt ſi plumbum retinere velis liquefactum vt non concreſcat, 21 dies continuè, ita vt ignem non tollas aut ipſum refrigeres: ad corpus Lunæ probè operiendum ac reſolvendum: ad Mercurium pòſt indè extrahendū. Ac ſcies quodcunq; metallum operari voles, ita faciendum eſſe, ſiue Sol fuerit, Luna, aut vllum aliud metallum. Sed vbi quodlibet prædictorum metallorum ſtat 21 dies: Solem 6 ponere debes hebdomadas. Sol enim ſolidum ac compactum corpus habet, quod Luna nō habet, nec reliqua metalla. Quare Sol tantò diutius in fornace reverberatoriâ eſt relinquendus.

Sol ſolidū ac cōpactū corpus habet.

Cap. 55.

Calce alicuius metalli apertæ ea in cineribus cribratis ponenda ſuper fornace ſublimatoria in olla vitrea latū fundū habente. Ignis puſillus primùm ſtruendus.

Item vbi iam calx alicuius metalli aperta fuerit, ollam vitream lato fundo ſumito, ac ei calcem tuam immitte, ac pone æquali ſpiſſitudine, ac alembicum ſuprà luta, amplo capite, atque ita pone ſuper fornace ſublimatoriâ in cineribus cribratis, ac receptaculum lu-

@

to affige: ac primùm ignem puſillum ſubſtrue, deinde gradatim ipſum auge, donec olla cui calx inſit, candere incipiat. Ipſâ verò iam candente, retine ollam hoc pacto candentem eodem ſtatu ad dies 8 aut 10. Ac quicquid agas, ne nimium calcem tuam cãdefacias, ne liqueſcat. Ac 8 aut 10 illis diebus exactis, reſpice ad ollam vitream, an nullus amplius Mercurius ex ea aſcendat. Ac ſi nihil amplius aſcendat, ſine refrigeſcere, ac deme alembicum, ac tùm Mercurium tuum ſurſum ſublimatum habebis in formam niuis candidę. Hunc eximę, & probè ſerva.

Videndum ne nimiũ calx candefiat.

Materia frigefacta, eximendus Mercurius

Cap. 56.

ITEM ſal tuum aut terram reperies in fundo ollę tuę vitreæ redactam in pulverem colore inter cinericium & album, ac intumuit in morem ſpongiæ, adeò apertũ eſt Mercurio ei detracto. Id verò omne dictum de omnibus metallis, vt Luna, Saturno, Venere, &c. Sed calx Solis facilè 16, aut 20. dies ſtare debet. Ac Solem fortiùs potes candefacere, quam reliqua metalla: Sol enim non tam facilè quam reliqua metalla liqueſcit. Atque etiam flãma vehementior Soli eſt adhibenda, quia Sol ſolidius ac magis compactum habet corpus, præ Luna aut alio quovis metallo, alioqui idem opificium eſt.

Sal aut terra reperiatur in fũdo ollæ vitreę redacta in pulverem.

Cap. 57.

ITem ſal ex ollâ vitreâ eximes, ac amphoræ lapideæ indes, ac ei bonum acetum ex vino de-

Sal prædictum ex olla eximen-

@

deſtillatum ſuperfundes, atq; eam amphoram in balneo pone, bulliat dies noctesq; 4, ac move amphorã quater aut ſexies ſingulis diebus ſpathula lignea. Ac ſemper amphoram denuò tegito tegula aut ſcãdula leuigata quæ ori amphoræ quadret. Quatuor illis diebus exactis ſine refrigeſcere, ac fæces in fundo ſubſidere: ac diffunde in aliam amphorã aut vas, ac obtura, & ſerua. Tùm denuò aliud acetum infunde, vt priùs, ac rursùm amphoram pone in balneo ad horas 24: ignem ſubde: ac moue vt priùs. Tùm ſine frigefieri, ac fæces ſubſidere: diffunde ſenſim ſine agitatione in aliud acetũ quod primùm effundebas, ac operi. Ac ſi fęces nihil valere videantur ampliùs, ac nullum ſal ampliùs ineſſe: aufer, nihil eſt præter cineres.

dũ, eãque acetum ſuperinfundendum in amphorã lapideam evacuatã.

Cap. 98.

ITem nunc ſume acetum tuum defuſum, in quo iam ſal tuum ſolutũ eſt, luta alembicũ ſuper amphorã, ac pone eã in balneo, receptaculo ei addito. Ac indè acetũ deſtilla, ita remanet ſal tuũ in amphora mundũ, clarũ ac candidum: poſt funde ſuper illud ſal cãdidum quod ineſt amphorę, aquam cõmunẽ mundã deſtillatam, ac in balneo bulliẽte pone ad horas 24, ac ſal tuum in aquã claram ſolvetur: tùm ſinas refrigeſcere. Ac ſi quę fęces inſunt, ſubſident: clarum ſuperne diffunde in vas mundũ: ac aliquantum etiamnùm aquæ communis deſtillatæ: funde ſuper fæces, ſi fortè quid ſalis in eo

Aceto deſtillato, remanet ſal in amphora mundũ, clarum, ac candidum.

re-

@

remanſiſſet: pone in balneo ad horas 3, vt bulliat, ſine refrigeſcere, ac rurſùm cõfunde cum primò, vti priùs faciebas, ac fæces abijce.

Cap. 59.

ITEM ſume amphoram cui nunc ſal tuum ineſt, ac alembicum probè lutatum ſuperimpone, receptaculo ei luto addito: ac aquam tuam deſtilla, quemadmodum priùs aceto feciſti. Tùm reperis album, ac lucidum ſal multo mundius & lucidius quam priùs habebas. Idque opus facito, ac itera toties, ſolvendo & congelando, & diffundendo, donec nullæ ampliùs fæces remaneant. Tùm ſal tuum paratũ eſt, ad proiectionem faciendam ſuper Mercurium. Ac ſal extrahere ex Sole, Luna, aut alio metallo, idem opificium eſt. Scies autem metalla imperfecta qualia ſunt Venus, & Mars, cum ex ijs ſal extrahere volumus, admodum minutim limari, ac ponuntur reverberanda in fornace reverberatoriâ ad dies 6, mediocri calore, aut candore. Atque ita eodem modo ſal extrahitur, vt priùs doctum eſt ex Luna, & ex reliquis.

Aqua deſtillanda, vti priùs acetum.

Solutio & congelatio toties iteranda, atq; item diffuſio, donec nullæ amplius fæces remaneant

Cap. 60.

ITEM cum Sal ex Saturno aut Ioue habere vis, ſolvere ea debes in aquâ forti, ac calcem à ſua ſalſedine abluere, vti doctus es: ac ita pones in fornace reverberatoria, vti antè dictum eſt. Item cum ſal ex Saturno, aut Iove habere cupis, ac cum eo Mercurium eius probè ſinere volare,

Quomodo Sal ex Saturno aut Iove educendum.

@

volare, pone in fornace reverberatoriâ in patellâ terreâ plano fundo, donec ad digitum vnum emineat, ſed non ampliùs. Nam in morem ſpongiæ admodum intumeſcit. Ac calcinare debes ad dies ac noctes 12, temperato calore & candore, ne vitrum fiant: quemadmodùm alijs in locis ſatis docetur. Tùm id refrigeſcere ſinito; ac ſal eius indè educito, vt ſuprà ſatis doceris. Eſtque hoc ſal tam probum, tamq; altam proiectionem facit ſuper Mercurium, quam ſal Solis. Item ſi Iovi, & Saturno Mercurium ſeruare vis, præparare debes ſublimationibus, vt de Sole & Luna dicitur: idem modus, idem opificium eſt. Niſi quod Iovem & Saturnum dies viginti in fornace calcinatoriâ, aut in athanare aperiendum ponere non debes. Nam Mercurius eorum eſt etiamnùm crudus, ac non fixus vnâ cum corporibus, idcirco facilè à terrâ ſuâ, aut corpore ſeſe ſeparat. Scies autem primam rationem optimam eſſe, ad Mercurium indè ſublimandum. Tùm quodque elementum virtutem ſuam retinet. Ac ſi ſal cupis extrahere ex Venere aut Marte, ea ſubtiliter limare debes, ac limaturam ponere in patellis terreis, ſpiſſitudine vnius digiti, eamque in fornace reverberatoriâ poſitam vres ad dies 35, ac Martem 95 dies. Item hęc duo tandiu reverberanda ſunt, quòd tam impura ſint. Nam continuò vitrum fierent, eam ob cauſam lentè candefieri debent,

Quemodo ſal ex Venere aut Marte extrahendũ.

@

ac proinde diu ac lentè vri, antequã Mercurium ſuum à ſe dimittant, &c. Vbi verò in hunc modum vſſeris, vt ante doceris: tùm habes Sal Veneris & Martis: verùm id denuò reverberandum ponere debes, ad dies 3, in fornace reverberatoriâ: tùm denuò acetum deſtillatum ſuperinfunde, vt priùs feciſti. Cùmq; ſal tuum ita paratum eſt, facito proiectionẽ ſuper Mercurium. Nam omne ſal metallorum proiectionem ſuper Mercurium facit, ac ſuper aliud nihil, quia parũ aut nihil ſpiritus apud ſe habent. Item ſumes Mercurium in crucibulo ac calefacies donec incipiat candere, ac ſuperinjcies ſal tuum metalli præparatum, ſalis vnam partem in partes centum Mercurij: ac ignem tuum vehementem facito: ita vt materia tua fluat, vt Luna ſuper teſtam aut cupellam: ac ſinas eo pacto donec ſe in Regulũ ſtatuat, tùm extingue vt decet. Tùm habes puram Lunam. Ac omne ſal metalli ſiue rubrum, ſiue album, Lunam puram efficit. Verũ metalla perfecta altiorem proiectionem faciunt, quam imperfecta: id te ipſa proiectio facilè docebit. Cùmque inverſum fuerit interius foràs, ac exteriùs intrò, tùm omne oleũ eſt: ac tùm omne ſimul proiectionem facit ad rubrum, vbi priùs faciebat Lunã, efficit iam Solem purum in omnibus probis, ac examinibus. Ac ſi priùs proiectionem faciebat in 100, nunc facit proiectionem in 1000. Ac priùs proiectionem faciebat in

Metalla perfecta altiorẽ faciunt projectionem quam imperfecta.

@

in Mercurium, ſed iam non facit proiectionem in Mercurium, ſed tantùmmodò in metalla: quemadmodum infrà docebimus, cùm de proiectionibus quæ oleo fient, nobis ſermo erit.

Cap. 61.

Modus cõficiẽdi oleũ ex metallis.

ITEM nunc te docere volo oleum ex metallis conficere, ac interius foris ponere. Eſtq; vnum ex noſtris maximis ſecretis. Tùm enim ſolem efficiet, vbi priùs tantùmmodò Lunam efficiebat, in proiectione. Ac ſi priùs in proiectione centum faciebat, cum eſt oleum facilè 1000 in proiectione faciet.

Cap. 62.

Sumendũ docet Vitriolũ Romanum, ac ſoluendũ in aqua communi, at deinde cõgelandum, donec pellicula ſuperveniat.

SVMES magnam quantitatem vitrioli Romani, 10 aut 12 libras plus minus, quantum voles: ac ſolues vitriolum in aqua communi. Cumque omne ſolutum fuerit, ſine fæces ſubſidere. Tùm omne clarum ſupernè diffunde à fæcibus: atque id congelandum pone in vaſe lapideo, aut alia cucurbitâ aut amphorâ, in arenâ, aut cineribus ad congelandum tuum vitriolum ſuper quodam balneo Mariæ, donec pellicula ſuperveniat: tùm ſine refrigerari, ac ſtare triduum, ac vitriolum lapillabit in inſignes lucidos lapillos cryſtallinos, claros pellucidos, colore viridi. Ac color viridis optimus hac in parte eſt.

Poſt vitriolũ frigefactum lapillabit in inſignes lapillos cryſtallinos virides.

@

Cap. 63.

Lapilli illi eximendi, eorumque humiditas evaporãda

Denuò alij lapilli excreſcent: prioribus adiungendi, & aqua rursùm, vt priùs evaporanda.

LApillos illos virides exime, ac pone in puſillis pateris vitreis, ac ſerva, etiamnùm humiditas in ijs remanſit in teſta: ea evaporabitur, donec denuò vellus ſuperveniat: ac ſines rursùm refrigeſcere ad dies 3: ac tùm denuò alij lapilli lapillabunt, vt priùs: eos rurſùm exime, ac pone denuò in paterâ ad priores: ac rurſùm aquam evapora, vt priùs. Ac facito, vt priùs, donec omnes ſimul habeas in mundo vitro, aut paterâ. Ac pone in mundo balneo ſiccandos; ac balneum accendas eo calore, qualis eſt Solis mediâ æſtate. Ac lapilli tui in album pulverem convertentur: quem pulverem ſolues in aqua communi deſtillata, vti priùs dictum eſt: ſinito fæces ſubſidere, ac clarè ſupernè diffundas in teſtam mundam, vt priùs. Ac pone denuò congelandos, vt ſuprà; donec pellicula quędam ſuperveniat, vt priùs. Ac ſinas refrigeſcere triduum, ac denuò lapilli excreſcent, vt priùs, qui dimidio etiamnùm mundiores, ac lucidiores erunt, quàm primi, ac dimidio pulchrior color viridis, ita vt nunquam pulchrior color viridis viſus ſit. Idcircò Geber & Hermes inquiunt: viriditatem tuam probè ſerva: nam ſi eam amittis, operã ludis. Humidum denuò evapora, donec pelliculâ operiatur: & facito iterùm modis omnibus, vt priùs feciſti. Ac vbi rursùm omnes lapillos cõgregaueris, iterùm in balneo illo ſiccò pone ſicut

Iterum lapilli excreſcent dimidio mundiores ac lucidiores, quã primi, ac colore viridi pulchriore.

Humidum rursùm evaporandũ, donec pellicula operiatur.

ſicut prius, donec mundus pulvis candidus fiant. Tùm ſolue iterùm in aqua communi deſtillata, vt ſuprà: tùm ſine ſubſidere, ac a fæcibus diffunde: ac facito modis omnibus, vt ſuprà feciſti. Id toties facito, donec nullas amplius relictas fæces vides. Item vbi albū tuum pulverem hoc pacto laveris, ac operatus fueris: certus ſis vitriolum tuum ritè præparatum eſſe. Tùm pulveré tuum album à vitriolo profectum ſerva, donec eo vſus fuerit. Quæras item dilecte, poſtquā vitriolum ſolveras, quare ipſum evaporare non ſinebas, ita vt lapillare non ſineres, id verò multum temporis exigit, antequam ad album pulverem reducas.

Vitriolum ritè prępratum.

Cap. 64.

NVNC ſcies vitriolum in ſeſe habere quendam ſpiritum ſubtiliſſimum, quemadmodum in opere vegetabili abundè docetur, vbi agitur de ſubtili ſpiritu, qui eſt in parte exteriore omnium herbarum; ea eſt viriditas omnium earum rerum, quibus foris viriditas ineſt. Nam ea eſt flos earum, virtus & quinta eſſentia. Ac ſi viriditatem eam amittis: dico tibi verè, quintam eſſentiam amiſiſti. Ac omnis opera quam impendis ei rei, quæ viriditatem amiſit, fruſtra impēditur. Animam enim eius, vitam, ac quintam eſſentiam amiſiſti. Corpus eſt mortuum, ſiue ſint herbæ, folia, ſpecies, radices, ac quicquid viriditaté foris habet. Quare vide, vt eā ſedulò cuſtodias. Viriditas enim

Viriditas omnium quibus foris ea ineſt, eſt eorum flos, virtus & quinta eſſentia, qua amiſſa, quinta eſſentia amiſſa eſt.

@

adeò ſubtilis eſt, inviſibiliter eam amittis, quē-admodum in vegetabili manifeſtè demonſtratur; vbi dicitur, quo pacto viriditas ex omnibus herbis, folijs ac radicibus, ac rebus omnibus ſuam viriditatem habentibus foràs educetur. Qua eductâ, & viriditate eâ in inſignem rubedinem converſâ, qualis vnquam viſa fuit: vide in opere vegetabili, ac facilè doceberis, quid ſit ea viriditas. Itaq;, mi fili, viriditas vitriolo conſervanda eſt. Nā ſi ipſum initio congelares, partē viriditatis ei adimeres, ita vt croceum fieret: nam viriditas eſt quinta eſſentia eius, quā ex vitriolo quęrimus. Dilecte ita ſenſim fieri debet lapillādo. Ac cùm iam fæcibus exutum eſt, ac in ſtupha ſicca pulverizatū, viriditas albedine tecta eſt: ſed cum iterùm humiditatē acquireret, viriditas eius denuò foràs prodiret. Idcircò exterius eius intus, ac interius foris ponendū eſt, ad retinendā animā eius, ſpiritum, vitam ac quintam eſſentiā: idq; magnum myſteriū in arte noſtra eſt. Ac cùm vitriolū hoc pacto paratum eſt, rubrum eſt, inſtar roſæ rubræ, aut Rubini: Tùmq; in ſe 4 elementa perfectè habet. Eſtq; tùm lapis is quem Deus nobis eſt largitus.

Viriditas vitriolo cō ſeruāda eſt

Magnum myſteriam

Cap. 65.

IAm ſumes, mi fili, album puluerem vitrioli quem tibi ſeruare iubebam, eumque indes ollæ vitreæ oblongo collo: ac collum ſigillo Hermetis munias, ita nullus aër eſpirare aut ingredi

Sumēdum albū puluerē vitrioli, & quid eo agendū docet.

@

gredi valet: ac tùm in testâ cum cineribus cribratis pone super fornace: ac ignem subijce: & sub fornace lampadem ardentem pone: calorem addens, qualis est Solis medio Martio. Atque hoc pacto retine, donec vides materiã tuam flauescere: ac ita retine in eodem calore donec perfectè rubra fuerit. Cumque hoc pacto insigni colore ruffo fuerit, ignem paululum auge. i. adhuc vnam lampadem suppone: atq; hoc pacto retine ad octo aut decem dies, ac tùm vide, an materia tua non incipiat rubere: si rubere incipiat, ignẽ tuum auge, sine hoc pacto in eo calore etiamnùm ad dies 8 aut 10. Si verò in rubedine nihil proficis, ignẽ tuũ adhuc vnâ lampade auge: ac si tùm in rubedine tua proficis, hoc pacto relinque tandiu, donec nõ amplius proficis in rubedine. Item cùm vides te octo aut 10 diebus nihil amplius in rubedine proficere, ignẽ singulis vicibus lãpade vnâ auge: atq; ita prosequere gradatim semper accensa lampade vnâ, donec materia tua tam altè rubra fuerit, quã rosa aut Rubinus. Iã vbi tàm altè rubra fuerit, vti dictũ est: sinas etiamnùm hoc pacto ad dies 8, aut 10 in eodẽ calore: ac vide an color nõ mutetur. Ac si nõ amplius in rubedine mutetur, materia inversa est, ac interius foràs versum est. Ac iam viriditatẽ nõ amittes: quippè iã in rubedinẽ conversa est, ac iã in intimis partibus eius locata est: nec iam, nec vllo vnquã tempore foràs produci potest.

Ignis substruendus qui secundum colores lampadibus erit augendus.

@

Cur fixa eſſe non poſſit materia.

Materia iſta in æternum rubra permanebit, & nõ fixa. Nam ſi fixa eſſet omnino eſſet corrupta: nam in aqua ſoluenda & congelanda eſt, ac deſtillanda per alembicum.

Cap. 66.

SCIES autem me nunquam maius ſecretum tibi manifeſtaſſe quã hoc, per Deum iuro, hoc arcanum nunquam ab vllis Philoſophis memoriæ proditum, quàm à me ſolo. Ac tibi affirmo, non eſſe maius ſecretum in arte quàm hoc. Quare te omneſque qui hoc intelligent, adiuro, vt nunquam palàm faciant, niſi vbi decet, per Deum viventem. Eſt enim ſecretum ſecretorum. Hac enim ipſa ratione omnia metalla in oleum reduci poſſunt, vbi in aquâ fortí ſoluta fuerint: ac calx præcipitata, ac lota, vt audiuiſti, ac de vitriolo ſatis doctus es.

Secretum ſecretorũ.

Cap. 67.

OMNIA metalla rubra fient in morem ſanguinis, etiam Iupiter, ac Luna: nam omnibus metallis interius rubrum eſt, vnum magis rubrum alio. Cùm igitur ad rubedinẽ perducta fuerint, tùm ſolvenda tibi ſunt, ac denuò congelanda, donec ab omnibus fæcibus munda ſint, & tamen elementa ſua ſimul contineant perfectè. Nam cùm eò perducta ſunt, nihil præter fæces remanet. Nam Terra ſubtilis ac liquida effecta, ea itidẽ ſoluitur cũ eam ſubtilem effeciſti ſoluendo & congelando, vt nullæ fæces ampliùs remaneant. Ita deſtillare

Metalla ad rubedinẽ perducta ſoluenda ſunt ac denuò cõgelanda, donec ab omnibus fęcibus munda ſint.

@

ſtillare per alembicū potes in oleum rubrū. Quemadmodū hic de vitriolo doceberis, ita etiā de omnibus metallis faciendū erit, atque etiam Mercurio. Vbi ſolutus fuerit in aquâ forti ac præcipitatus, ac ſalſedine abluta, ſiccatus, ac tum vitro inditus, vti dictū eſt de vitriolo: atq; ita porrò factum, vt priùs doctum eſt de vitriolo. Aut poteris Mercurium ſublimare, ac ſublimationem illam vitro indere. Ita etiam Mercuriū illum in aquâ ſoluere potes, ac à fæcibus mūdare, retinere ipſi ſimul 4 eius elementa, ac pòſt deſtillare in rubrum oleum. Quid cenſes? nonne hoc magnū ſecretum eſt? Nunquam ſimile auditum fuit, nec audietur: iſto pacto interius eius foràs producere, ac exterius intrò, ac mundare ab omnibus fæcibus, abſq; elementorum ſeparatione: ac quod ampliùs eſt deſtillare in rubrum oleum, vt infrà docebimus. Ac quod hîc de metallo dictum eſt, id etiam de antimonio facere potes. Aures aperi, & auſculta, ac mentem aperi, nunquā auditū eſt, vt tale opus tam exiguo labore factum fuerit. Nunc ad opus noſtrum revertamur.

Omnibus metallis atque etiā Mercurio ſidem poſſe fieri quod vitriolo.

Idem antimonio fieri poteſt.

Cap. 68.

VBi videris materiā tuam eodem ſtatu permanere, exime ex teſta cum cineribus, ac vitrū tuum aperi, materiamq; tuam in aliud vitrum forte evacua, aut in amphoram, lapideam, ac bonam quantitatem aceti deſtillati ſuper

Redit ad opus.

@

ſuperfunde, ac pone in balneo, bulliat, ac moue ſpathulâ ligneâ ter quaterve ſingulis diebus: ac identidē denuò operi: atq; hoc pacto retine ad dies nocteſq; 4, tùm ſinas frigefieri: ac ſupernè clarū effundito de more. Ac rurſum acetum deſtillatū infunde, modis omnibus, vt dictū eſt de vitriolo ſuprà, trib⁹ vicibus. Tùm fæces abijce. Item alembicum amphoræ impone: ac acetum deſtilla, donec materia omnino ſicca fiat: ita in fundo amphoræ vitriolū remanebit tibi multo mūdius, quàm priùs erat: ſuperfunde denuò acetum recens, ac facito vt priùs factum eſt. Idque tandiu itera, donec nullę amplius fæces in ſolutione remanēt. Tùm congela in ſiccum puluerem, ac habe vitrum bonum, ac ſpiſſum; ei puluerem tuum inde: ac alembicum magno capite ſuperimpone: ac deſtilla vt primùm acquiras croceos ſpiritus, tùm oleum rubrum: tùm albos ſpiritus: tùm ſine frigefieri, vt antè ſatis doctum fuit. Item receptaculum deme, ac quod ei ineſt, eſt verò oleum illud benedictū, ſerua, donec eo vſus erit, ad ſal tuum. Alembicū deme, ac in olla reperies materiā inſtar niuis candidā, ac inſtar cryſtalli lucidā. Eſtq; ea terra vitrioli ſine fæcibus, ac rectificata. Hanc pulverizare potes, ac ſinere imbibere oleum rubrū in ſuo corpore. Hoc ampullæ vitreæ inde, ac ſuſpende in tripode ad dies 40, calore temperato, ac coagulabit in lapidem Philoſophorum omnia metal-

Solutio hæc toties iteranda donec nulle amplius fæces in ſolutione remanent.

Tùm vitriolum congelandum in ſiccum pulverem.

@

metalla in verum Solem transferentē. Sed hic id ipsum eo efficere nō volumus, sed cupimus oleo vti ad opus nostrum de sale ac oleo metallorum.

Cap. 69.

SCIAS cùm sal metallorum ad oleum vis perducere eo modo vt de vitriolo, elementum terræ metallorum vnà cum oleo destillabit, rubrum instar sanguinis. Id verò terra vitrioli non facit: oleum sese à terra separat. Tametsi Deus talem benedictionem concessit, vt ex eo solo lapis Philosophorum confici possit absq; additione, transferens omnia metalla in verum Solem. Sed oleum eius cum terrā priùs fixandū est, vt priùs. Id verò ita non fit de metallis. Terra vnà destillat per alembicum igne. Ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum Solem. In eo omnes turbæ Philosophorum conueniunt. Idque fit, vt hic docetur de vitriolo, & eodem modo.

Cap. 70.

CONFICITVR etiam oleum ex Mercurio, & ex antimonio: ac terra eorū vnà transit, ac totum corpus fit oleum, ac manet oleum in secula, ac isto oleo mira efficere possis, quæ hîc recensere nimis longū foret. Nosti item quid de antimonio scribatur, ac de oleo eius. Sciet tamen filius meus, oleum Mercurij multò esse præstantius in omnibus operibus in quibus oleum antimonij seruit. Hoc secretum est.

Confici etiam oleū ex Mercurio & Antimonio.

Item

@

Cap. 71.

Ex ſale oleum conficere docet.

ITem nunc denuò ad opus noſtrũ redire volumus: ex prędicto ſale, quod conficere docuimus, ac proiectionem faciebat ad album, faciamus oleum quod proiectionem faciat ad rubrum. Ac quæ prius faciebãt 100 iam 1000 faciunt ope olei vitrioli, ac Mercurij ſui qui ex ijs ſublimatus eſt, quem tibi in pyxide vitrea ſervare iubebam. Sume iſtum Mercurium ac ſolue in aquâ forti vitrioli & ſalnitri ana, cũq; ſolutus fuerit, id quod ſolutum eſt, inde ollæ vitreæ ac alembicum ſuperimpone: & pone in cineribus cribratis. Ac primùm ignem puſillum ſubde, & ei aquam fortem deſtillando ſubtrahe: tùmq; Mercurius ſurſum ſublimabit in alembicum: cumq; amplius ſublimare reſpuit, aufer: ſume Mercurium ex alembico, ac inde vitro longo gutture, ſicuti vitriolo faciebas: ac pone in teſta cum cineribus cribratis. Lampadẽ tuam ſub ea accende. Atque ita relinque, donec perfectè rubeat, ſicuti de vitriolo doctum eſt: Solue, congela: cumque mundus fuerit, deſtilla in oleum rubrum, vt de vitriolo dictum eſt, ſed Mercurius totus in oleũ deſtillat, ita vt nullam terram relinquat.

Cap. 72.

MErcurio & alijs metallis nihil aliud adhibetur, vt oleũ ex ijs conficiatur, quã id quod tibi dixi. Cumque oleũ ex Mercurio deduxiſti: Sal tuũ quod Elixir eſt amplæ ollæ vi-

treæ

@

treæ inde ac ſuper fornace pone igni puſillo ſubdito, vt ſal tuũ aut Elixir liqueſcat. Id verò facile fiet: nã ſal iſtud liqueſcit, vt cera ſuper igne. Cumq; liquefactũ fuerit, oleũ illud Mercurij ſuperfunde, ſenſim ſtillando guttatim, ac ſtatim ſimul coibunt: quemadmodum die nouiſſimo anima ac corpus congregabuntur: ab omnibus enim maculis pura ac mũda ſunt. Nunc animam, ſpiritum & corpus ſimul cõiunxiſti, quæ nullo vnquam tempore ſeparabuntur: ibi corpus proprium ſpiritum ſuſcipit: ac momento temporis fixantur.

Nunc anima, ſpiritus ac corpus ſimul coniuncta, quæ nullo vnquam tempore ſeparabuntur.

Cap. 73.

NVnc vitrũ tuũ ſuper fornace relinques ad dies 16, calore puſillo, vt ſi ceram retinere velles liquefactã, vt non cõcreſceret. Atque hoc ſpatio 16 dierum omnis materia in oleum conuertetur, in morem mellis cum favo rubrum inſtar purpurei cruoris: ac in æternum ita manebit. Exulta dilecte, habes ſecretũ ſecretorum totius mundi. Nam oleum hoc iam 1000 in proiectione facit. Ac ſcies: cùm proiectionem voles facere, eam facies ſuper aliquod corpus, ac non ſuper Mercurium. Nam oleum hoc corpus ex Mercurio facere minimè poſſet. Multæ ſunt rationes, breuitatis cauſa hoc loco omiſſę. Satis in opere proiectionis recitatur ac docetur. Sumenda tibi eſt lamina Martis, Veneris, aut Lunæ, eam cãdefacito, ac ſuper ipſam oleum illud deſtil-

Secretum ſecretorũ.

la,

@

la, ac impones carbonibus calidis: ac oleum imbibetur, ac penetrabit laminam, vt aqua ſpongiam: ac diffundet ſe ac penetrabit per eam, ac convertet in optimum Solem omnis examina, ac probas tranſeuntem quaſlibet.

In Iouē & Saturnum proiectionem non eſſe faciendam, ac quare.

Sed in Iouem & Saturnum proiectionem non facito: nam medicina priùs corpora, vt corpora non eſſent efficeret, ac ad ſuam naturam perduceret, quam corpus indè efficeret. Quæ de re non eſt hic dicendi locus, ſatis id alibi docetur. Quid tibi de hoc magno ſecreto videtur? Nunquam huius ſimile in Orbe repertum fuit.

Cap. 74.

Anacephaleoſis.

ITem audiſti quomodo, & quibus rationibus metalla ſolues, & quomodo ea denuò facies præcipitari in calcē, ac quopacto calci aquam fortem ablues, ac exiccabis, ac ſublimandā pones, ad Mercurium eorum indè detrahendū; ac tùm ſal illud quomodo ſolues in aceto deſtillato, ac ſal rectificabis à fæcibus, ac perduces ad Elixir. Præterea audiſti qui, & qua ratione vitriolum clarificabis, ac à ſuis fæcibus rectificabis, ſoluendo, ac denuò ſenſim diffundendo, ac congelando, donec ab omnibus fæcibus mundum ſit. Audiſti inſuper, quo pacto igni admoueatur in vaſe clauſo calcinandum, ſimul retinendo quatuor eius elementa: ac doceri quomodo viriditas eius quæ foris ſtabat, intus, ac rubedo quæ intus, foràs ſt

@

sit ponenda. Ac deinde quomodo denuò soluatur in aceto destillato, vt fæces ab eo remoueantur quas in albedine interiore habebat: & quas initio à se dimittere nolebat, quandiu interius eius foràs non esset inversum. Scies res omnes habere duplices fæces, à quibus separandæ sunt, ac rectificandæ; videlicet primùm in sua crassitie cum adhuc crudę sunt. Quemadmodũ primùm soluebatur & deniò congelabatur cum viride esset: tùm dicebam: viriditatẽ eius probè serua, aut frustrà sudas, idque est quod ei fæces detrahuntur quæ in eius exteriore sunt, eæ tùm illi detrahuntur, vt suprà. Ac cùm iã exterius intrò, ac interius foràs inversum est: tùm res iterum soluenda est, & cõgelanda; donec amplius fęces nõ relinquat. Atq; hoc pacto acquiruntur aliæ eius fæces ab ea, quę prius cùm in interioribus latebãt, acquiri non poterant.

Cap. 75.

NVNC verò quæras. Quî fit vt natura interior fęces suas nolit dimittere, cùm tota materia aqua sit? Sciet filius meus ac intelliget: quamvis omnino aqua sit, frigiditas eius foris est, ea verò ita cogit & cõcludit calorẽ, vt calor qui intus est, ita sit cõclusus, vt nihil de suis fęcibus à se dimittat, antequã ipse foris stet. Ac tùm solutus semetipse aperit, ac fæces dimittit: tùm enim à frigiditate non constringitur. Ac è contrario, vbi calor alicuius rei foris stat, ibi

Quæstio, cum solutione.

ibi frigiditas ita intus retinetur ac cõcluditur, vt ſe aperire nolit, ac fæces apud ſe retineat. Imò tametſi aliquis calor ac humiditas eſſet in calore interiore: calor exterior foràs expelleret: quemadmodũ quotidie cernere poſſumus in deſtillationibus ex balneo, atque etiam ex igne: nam ibi aſcendit aqua, aër & ignis, ac frigida ſicca terra in fundo remanet, ac ibi concluditur ob calorem qui foris vaſi accedit.

Cap. 76.

Bis rectificandum ei qui verè Elixir aut quintã eſſentiam ſit facturus.

ITa bis rectificandum ei, qui verè Elixir, aut quintam eſſentiam ſit facturus, in quacunque materia id fuerit, ſiue in ſpeciebus, herbis, radicibus, ſaccharo, melle, & id genus alijs. Ac iuro tibi per Deum, nunquam huiuſmodi ſecretum manifeſtatum eſſe, quàm à me ſolo. Ac etiam nunquã deſcriptum, quam mea ſolius manu. Prętereà audiſti quomodo, & quâ ratione vitriolum poſitum fuit deſtillandum, ac ex eo oleum eductũ inſtar ſanguinis rubens: ac terra in fundo vaſis permanebat. Ac quomodo oleum illud in terra ſua imbibebatur, ac ponebatur in tripode, in ovo vitreo aut ampulla 40 dies, ac in lapidem Philoſophorum mutabatur. Iubebam tibi inſuper ſervare oleum vitrioli: ac Mercurium ſublimatum in aqua forti ſoluere, ac præcipitare, ac aquã fortem ei abluere, ac ſiccare, ac vitro indere, ac ſuper fornace ponere, donec ruber eſſet, ac interius eius foris. Ac deinçeps facere vt cum vitrio-

@

vitriolo, ac oleum ex eo extrahere, ac rursum corpus eius eo imbuere: ac totum illud corpus ad oleum reducere, vt proiectionem faceret. Dixi insuper omnia metalla in oleum reduci posse eodem modo, absq; elementorum separatione, sicuti res sese habet.

Cap. 77.

NVNC tibi dico, scrutare omnia verba mea quę te in hoc opere de sale & oleo docui. Peropus tibi ritè intelligere. Nonne te etiā docui quo pacto omnia metalla per alembicum trahes, ita vt omnino destillent in oleum, vt nihil relinquant, aut quicquā remaneat. Id verò solū facit fortis spiritus aceti: ac efficit vt perfectè sint separata & rectificata à fæcibus suis intus & foris, vt te docui, ac vt interius foris stet, ac exterius intus. Ac tum adeò resoluta ac subtilia sunt, ita vt elementa à se invicem non sint separāda. Quamvis omnia media quæres quæ in orbe reperiri possunt ad hæc elemēta separanda, non posses efficere, ob eorū subtilitatem, munditiē, ac resolutionem. Cumque tùm apud se habent subtile acetum penetrans, omne simul per alembicum cum aceto transibit. Si verò igni admoveres, ac nullus spiritus aceti adesset, statim simul fixarēt: ac quia acetum copiosè in eorum mundo, aperto, subtili corpore est, destillant in oleum, & spiritus aceti apud ipsum fixant.

@

Cap. 78.

Spiritus aceti præ omnibus quę in mũdo ſunt, ſubtilis eſt.

SCIES ſpiritũ aceti præ omnibus rebus quæ in mundo ſunt, ſubtilem eſſe. Imò millies ſubtilior eſt quam quinta eſſentia aquæ vitæ: nullis vaſis contineri poſſet: ſed facilè dimidia ex parte fixus eſt: ideò facilè fixat rem ad quã adhibetur. Quemadmodum in vegetabili demonſtratur, vbi de vino eiuſque natura ſermo eſt, ibi ſatis docebere, quid acetum ſit, eiuſque ſpiritus, quomodo omnia vt ſolvantur, & aſcẽdant, efficiat. *Cap.* 79.

Multiplicatio nobilis olei Philoſophorum.

NVNC videre volumus, quo pacto nobile hoc Philoſophorum oleum multiplicare poterimus. Sume nobile hoc oleum Philoſophorum, ac amplæ ollæ vitreæ inde, cuiuſmodi ſuprà figurata habetur. Ac ſuper vnam partem 100 partes funde illius olei quod ex vitriolo eduxiſti, quod te ſuprà conficere docui: ac ollam operculo vitreo operi leuigato, vt quadret: ac luta, & ſuper fornacem in cineribus cribratis pone: ac ignem ſub ea accende lampade, eo calore, vt ſi ceram liquefactam ſervares, vt non concreſceret. Ac in eo calore retine ad 6 hebdomadas. Atq; interea temporis oleum vitrioli vnâ cum nobili oleo Philoſophorum fixatũ erit. Ac tam bonam & altam proiectionem faciet quam oleum priùs. Itaq; dilecte iſtam lectionẽ ſæpius perlege, ac memoriæ manda. Nam tibi inprimis neceſſarium eſt, ac fundamentum cui tota ars innititur, eſt.

Lectio hęc ſæpius perlegẽda, ac memoriæ imprimenda.

Sed

@

Cap. 80.

SED si vulgare oleum ex metallis velis educere, vt de vitriolo doctum est, metallum tuum in aqua forti solues, ac facies præcipitari, ac salsedinem ei aqua communi abluę, coque siccato, in vitro oblongo gutture, immisso, ac congelato, ac posito super fornace in cineribus cribratis: ignem subijce talē qualem vitriolo, donec metallum omnino rubeat, ac donec interius eius foris sit. Tùm solue in aceto destillato, vt vitriolum, ac congela donec nullæ fæces amplius remaneant. Tùm destillandum pone: ac metallum omninò destillabit in rubrum oleum, estque oleum perfectum Philosophorū. Verùm proiectio eius non tam alta est, quam olei, quod priùs sal fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli multiplicabis, vt antè doctum est. Ac admodum facile oleum conficitur ad eundem modum ex Saturno, eiusque proiectio admodum alta est. Age gratias Deo, operare, ac pauperum memento, Dei dona in tuam salutem moderare.

Quomodo vulgare oleum ex metallis educendum

Oleū perfectum philosophorum.

Modus purificandi ac separandi materiam à fæcibus.

Cap. 81.

SCIES dilecte 3 esse vias ac rationes mundificandi aut separādi rem aliquam à suis fæcibus

3 rationes sunt mūdificādi aut

@

ſeparandi rē aliquam á ſuis fæcibus.

cibus. Prima ratio de qua dictum eſt, iuxta naturam vel per naturam. Natura enim repellit à ſe quicquid imperfectum eſt. Quemadmodum quotidie cernimus in omnib⁹ quæ in terra defodiuntur, omnia ſimul in terram convertuntur, quæ eſt ipſorum mediū. Ac intuēre quicquid quotidie aëri expoſitum eſt, ſiue ſit ferrū, chalybs, plumbum, cuprum, lignū aut lapis: ac omne quod die nocteq; aëri expoſitum eſt, perit, ac conteritur, & cōſumitur diuturno tēpore. Propugnacula, arces quamlibet fortes, pereunt diuturnitate temporis, ac in terrā medium earum gradum calcinantur.

Omnia quæ in terra defodiuntur in terrā conuertuntur.

Cap. 82.

Quare omnia cōuertantur in terram, ac non in aërem, aquam aut ignem, egregia explicatio.

QVæras autem: qui fit vt omnia convertantur in terram, ac nō in aërem, aquam aut ignem? Scies: quicquid hîc infrà ſub circulo lunari exiſtit, id ex quatuor elementis compoſitum eſt. Ac 4 elementa omnia immunda, ac fæcibus plena ſunt. Vnum elemētum alio impurius eſt, vt in Vegetabili opere docetur. Ac terra immundiſſimum eſt, ac maximè ſiccum elementum, plurimas fæces habens. Ita omnia primùm in terram convertenda ſunt, antequam in aërem, aquam, aut ignem converti poſſint. Id ita eſſe debet, quod Natura operatur ſine artis adminiculo. Natura enim non mouetur vlterius quàm ad operādum de gradu in gradum. Ac ideò Natura diu operatur. Pervenire enim à principio ad finem non po-

Elementū aliud alio impurius eſt, terra autē omnium immundiſſimum.

tes,

@

tes, niſi prius ſpatium intermedium tranſeas: neq; etiam iter 100 miliarium potes abſolvere, quin prius iter intermedium tranſeas. Ad quartum gradum pervenire nõ potes niſi primo, ſecundo, & tertio præteritis. Ac qui hoc non intelligit, ei vt operetur in noſtrâ arte author non fuerim. Ita, mi fili, ex ratione prædictâ liquet, omnia quę curſu naturæ purgantur in terram converti: nam cùm quid in terram convertitur, tum apertum & reſolutum eſt, vt quodque elementum ſui ſimile ad ſe trahat, quemadmodum in opere vegetabili ſatis demonſtratur. Ac vt rem ex primo gradu in alterum perducam: vt in aliam naturam converta tur neceſſe eſt: ac in aliam naturam cõverti nõ poteſt, quin prius terra fiat: ob fæces quas in ſe habet. Aſpice plumbum, quicquid moveatur ad ignem in olla, prius in cineres aut terram converti debet, quã figulus eo vitrificare poſſit. Plumbum enim vitrum fieri non poteſt, antequam in aliam naturam transferatur: nec in aliam naturam converti poteſt, quin prius terra fiat, ob fæces, quas in ſe habet. Nec potes ex plumbo argentum conficere vi, quin priùs vitrum ſit: ſicuti multis in locis ritè docetur: quamvis aliâ quidem ratione ad argẽtum perduci poſſit, ſenſim ei fæces adimẽdo, quemadmodum ſuo loco docetur. Nam plumbum in exterioribus argentum eſt: ita plumbo nihil aliud deeſt vt ad argentum perducatur, quã vt

ei fæces detrahantur, ſulphur eius terreſtre, ac tùm argentum eſt. Quemadmodum Natura quotidie convertit, ſicuti videre eſt. Intuêre arces veteres quæ olim plumbo tectæ fuere, ac ſuper quibus ad annos quingentos aut ſexcentos iacuit, ita vt omne plumbum illud in terram cõvertatur, aut in ceruſſam, ſicut quotidie etiamnùm in veteribus tectis plumbeis reperitur, quod ramentis deſilit: ac ſi diutius iacere poſſet, Natura tandem in argẽtum percoqueret, ac mundaret. Quemadmodum egomet vidi, cùm huiuſmodi vetus tectũ plumbo tectum quod facilè per bis aut ter mille annos iacuerat, demeretur, tectũ illud plumbeum in micas à ſe invicẽ frãgi, perinde ac ſi fuiſſet calcinatum. Cùmq; diffringeretur micabat quaſi limatura argenti in eo fuiſſet, ac album erat ſicuti ceruſſam eſſe cõvenit: ſed apparebat quaſi ceruſſa illa argento conſperſa fuiſſet: ac plumbũ illud in teſtis ponebatur, ac aliud plumbum & purgabatur per cupellam ac omne ſimul erat pura Luna, ita Natura mundauerat longa digeſtione. Ita conſtat per rationẽ prædictam, Naturã operari, mundare, ac fæces omnes à ſe repellere, ac in nihilum redigere ac in pulverẽ, medullam Solis. ℞. amphoram amplam capientem 10 aut 12 menſuras, eam aquâ imple, ac die nocteq; in aëre pone, vbi Sol ſplendet, ac ſolidè obtura, vt neque pluvia, neq; aër ingrediatur: aqua illa fœtida, immunda, glutinoſa

@

noſa, limoſa, ac mali amariq́ue ſaporis erit: ac progreſſu téporis fœtor ille cõſumetur, atq; abolebitur. Ac fęx aut materia terrea, quę aquæ ineſt ſeparabit ſe à materia aqueâ, ac in fundo ſubſidet, atq; ibidem permanebit, ac aqua illa munda ac nitida fiet, quaſi deſtillata eſſet, ac fiet dulcis ac fragrans, ac boni ſaporis. Aquam illam à ſuis fæcibus diffunde in vitrum mundũ, ac diu etiamnum ſtare ſine, ac denuò fæces reſiduum facient: iterum effunde. Idq́ue itera donec nullas amplius fæces in fundo reperis. Aqua illa rectificata eſt per curſum Naturæ. Quamvis aqua illa ſtaret in diem vſq; noviſſimum, nunquam corrumperetur, ſi probè eam obturaram ſervares. Par iudicium de oleo. Nam ſi quod oleum ſeruaretur in amphorâ lapideâ, aut vaſe aliquot annos, ipſum fæces ſuas à ſe repelleret in fundũ, ac fieret clarum ac tenue, ſicuti de aquâ dictũ eſt. Ac vide vinum vetus, aut cerviſiam probè ſeruatam, ac firmiter obturatam, quomodo fæces à ſe repellat in fundũ; vide vina illa vetera & clara, quæ ſæpè à fæcibus clarificata ſunt, quã efficacia & clara fiant: Imò ſi ad aliquot annos ita ſinerentur ac probè obturata, ita ſeſe mundarent, vt ad extremum nullæ fæces in ijs reperirentur, ita ad extremum rectificarentur: ac quamvis deſtillarentur, nullas fæces relinquerent. Tùm quod rectificatum vltra eſſet, rubrum foret, ac lucidum inſtar cryſtalli. Sed longo tempore

@

opus eſſet, antequam Natura vinum eò perduceret: verùm id ad extremumm fieret. Atque hoc modo ſe res habet in omnibus quæ fæces habent, vti prius dictum eſt. Ita liquet ratione iam dictâ, Naturam ipſam curſu naturæ omnes fæces à ſe repellere. Ac ſi hac de re clariùs doceri cupis, quære in opere vegetabili, ibi manifeſtò doceberis.

Cap. 83.

2 Mundificandi ratio quæ fit arte, ſoluẽdo ac congelando.

EST præterea etiam alia ratio mundificandi quicquid in natura fæces habet: id verò arte fit: in eo ars naturam iuvat: ac fit ſolvendo & congelando: quemadmodum in magno opere partim declaratur. Quare de eo. i. de mundificatione aut ſeparatione fæcum pfectè ſcribere nolo. Si de eo planè intelligere cupis, quære in opere vetetabili, vbi de rectificatione elementorum agitur, vbi elementa mundificantur ad extremum abſque elementorum ſeparatione, ibi plixè & planè de his doceberis.

Cap. 84.

3 Mundificandi ratio qnæ igni fit, vſtioque dicitur.

SCIES deinceps eſſe aliam rectificationem, ad fæces omnium metallorum ac rerũ mineralium, quęque igni fiunt. De eâ rectificatione aliquantum agemus, ac docebimus quantum opus ſit, ac ſi planius de ea doceri cupis, quære in vegetabili, vbi agitur de effigiandis lapidibus pretioſis, deq; pretioſis amauſis cõficiendis: ibi prolixè & planè doceberis: hic de eâ nec prolixius nec pluribus agere volumus, quàm

@

quàm neceſſe ſit, atq; ad opus noſtrum requiritur. Scies omnia metalla poſſe purgari à ſuis fæcibus igni: ac elementa perfectè ſimul manebunt abſque ſeparatione, ac deinde ſine fixione. Ac omne fiet igni. Iſta verò vſtio fit varijs modis. Atque aliter Sol vrendus aut cæmentandus eſt, quam Luna, aliter Luna, quam Saturnus, Aliter Venus vrenda eſt, quam Mars.

Cap. 85.

SCies porrò duplicem eſſe vſtionem quæ in metallis adhibetur: vnam cæmẽtatione, de qua infrà etiamnùm nobis ſermo erit, ac vna cæmentatio fit ſale ac ſpiritibus mineralibus, abſq; metallorum in vitrum converſione: atq, vna aliter fit, quam alia.

Duplex vſtio in metallis adhibetur.

Cap. 86.

NVNC quæras: Poſſunt-ne omnia metalla converti in vitrum abſque vllius additione, ac denuò reduci in metallum? Scies omnia metalla poſſe converti in vitrum abſq; vllius additione, Sole vno excepto, is in vitrum converti non vult, quamvis vſq; in diem iudicij vreretur: aliquid ei addendum, quod in alijs metallis non eſt neceſſe. Sol enim natura purus eſt, ac tametſi aliquas fęces in ſe habeat, nõ tot ſunt, vt corpus eius poſſint tegere. Ita quamlibet valdè Sol vratur, fæces vitrum non fiunt, ſed purè comburitur præ multa & forti cõbuſtione, ita vt non fiat vitrũ. Id verò de alijs metallis fieri nõ poteſt, ea vitrum naturale fiunt.

Quæſtio cum ſolutione.

Dicas

@

Dicas verò iam: cùm quid vitrum eſt factum, ad extremum perductum eſt. Nam cùm quid vitrum eſt, ad nullam materiam perduci poteſt: quia vitrum omnium extremum eſt, ac poſt iudicium quicquid ſub firmamẽto comprehenſum eſt, omne in vitrum diuinâ ordinatione convertetur. Liquet igitur vitrum omnium extremum eſſe: ac vitrum ad nullam rem aliam arte deduci poſſe, quam ad vitrum, aut ad materiam combuſtam, aut ad fæces. Nam ſæpè vidi vitrum longa, ac vehementi vſtione reduci ad nigros colubros, vt carbones fabriles, ac etiamnùm longa vſtione albos fieri cineres, leues in morẽ pulveris, ac pulverescebãt: atq; ita vitrum illud redigebatur in nihilum. Atq; hoc pacto ratione liquet, vitrum eſſe extremum, ac poſtremum omnium, neq; ad rem vllam aliam arte reduci poſſe. Natura enim artẽ non habet, ſed ars ſequitur & iuvat naturam. Scies proinde vitrum eſſe extremum ac vltimum omnium, excepto metallo, ac rebus metallicis. Ratio hæc eſt: In omnibus rebus combuſtibilibus ſeparatur oleum, ac humor naturalis vehementi ac diuturna vſtione à terra ſua: niſi in metallis ac metallicis mineralibus rebus, in ijs oleum à terra non ſeparatur: ſed ſemper in igni terræ adhæret, quamvis in æternum vrerentur. Nam ſi oleum à terra metallorum ſepararetur, ex terra Elixir confici minimè poſſet, ac ſal metallorum li-

Vitrũ omniũ extremum eſt, quod probatur.

Natura artẽ non habet: ſed ars ſequitur & iuuat naturam.

que-

@

quefieri non poſſet: quomodo igitur in corpora imperfecta ingreſſum darent, aut tincturam?

Cap. 87.

QVæras autem: an ſal tincturam metallorum dat? Scies: ſume oleum metalli, id tincturam dat. Scies cùm ſal extrahitur ex metallo ac præparatur vt oportet, ad proiectionem faciendam, nõ fit vlla tinctura, ſed proiectionem ad album facit. Atque res hæc eſt: Oleum incluſum eius interioribus, vt in ouo albumini vitellus. Verùm cùm rubram proiectionem facere volumus, ignis aut oleum foris ponendum eſt, ac ſal eius aut terra intus: atque ita hoc ipſum proiectionem ad rubrum faciet, ſicut priùs ad album faciebat. Priùs erat ſal metallorum, ac faciebat vnum in 100: ac cùm ignis aut oleum foris poſitum eſt, tùm eſt metallorum oleum, ac facit 1 in 1000. Ac quamvis eadem ſit materia, tamen interius eius foris poſitum eſt, ac exterius intus.

Quæſtio cũ reſponſione.

Cap. 88.

QVÆRAS etiam: cùm ſal aut terra metallorum cum oleo ipſorum ſunt educta ex metallis vſtione ignis, tùm Mercurius eius aut aër ſeparatur à terra, ac ab oleo, quomodo ſal illud aut oleum ingreſſum dare poteſt? Dicunt enim Philoſophi; aër ingreſſum dat, ignis tinctu-

Alia quæſtio.

Aer ingreſſum dat, ignis

@

tinctuam, oleũ liquescere facit, terra fixat.

tincturam, oleum liqueſcere facit, terra fixat. Atque hîc aër avolauit, diuturnâ ignis vſtione. Scies, ſatis aëris oleo remanſiſſe in igne, quantum ei poſſit ſufficere. Nam elementa ita conglutinata ſunt, vt nunquam à ſe invicem ſeparare poſſis, quin permiſta inter ſe maneant. Non reperitur ignis abſque aëre, nec aër abſque igne. Hæc vna ratio: altera ratio hæc eſt: Terra & ignis ſunt 2 elementa fixa, atque apud ſe retinẽt multùm fixæ partis aeris, quãtum eis ſatis eſt, vt ingreſſùm dent.

2 Rationes.

Cap. 89.

Alia item quæſtio.

QVæras autem: Qui fit vt omnia metalla vitrum fiant Sole excepto? Hoc ita intelliges. Omnia metalla immũda, ac fæcibus plena ſunt, ideò facilè calcinãtur. Omnia enim membra metallorum ſunt plena immũdis ſulphureis fæcibus, quas in mineris nacta ſunt: cumque in vehemens incendium perveniunt, facilè calcinantur: atque humiditas craſſæ fæcis ſulphureę cõburitur. Nam ſulphur eorũ fixum non eſt, quemadmodum ſulphur Solis. Ac pinguedine ſulphuris cõbuſta, fęx ſulphuris tam ſicca fit, vt totum metallum in calcem aut terram cõvertatur. Atque ideò omne metallum in calcem, aut terram convertendum eſt: In vitrum enim transferri non poteſt, niſi prius ſit calx. Nulla res ex naturâ ppriâ transferri poteſt in aliam naturam, ſine medio. Nam priùs metallum erat, ac fit vitrum. Iam metal-

Nulla res ex natura ppria trãſferri poteſt

lum

@

lum & vitrum duæ naturæ ſunt: ac vt id fiat, per terram aut calcem fieri debet, quæ mediũ eſt. Ac tùm etiamnùm vehementiore vſtione ac tempore diuturno terra illa aut calx in vitrum convertitur: vt ſatis docetur, vbi lapides effigiari docentur. Lapides enim effigiati facilè decies ſpecioſiores ſunt ac lucidiores Orientalibus, atq; multo gratiores aſpectu. Vide enim amauſa quibus encauſto pingitur quàm ſpeciosè viridia ſint, cærulea flava, rubra ac alba. Ac vnum dimidio ſpecioſius eſt alio, quãvis eiuſdem ſint coloris, atque etiam facilè vigeſies præſtantius. Et tamen ex vno metallo facta ſunt.

in aliam naturam abſq; medio.

Cap. 90.

QVæras autem: Quî fit vt vnum ſit pretioſius alio, cùm ex eodem metallo ſint cõfecta? Scies, cum metallũ redactum eſt in calcem au terram, ac tùm in fornace camerata ponitur, aut in fornace reverberatoriâ, in quâ vitrum vritur: vehementiſſimum calorem habere debet, antequam mundum, clarum, ac pellucidum vitrum fieri velit, ac priuſquam fęces in vitrum converti. Scies vitrũ hoc quod ita conficitur, ſimile eſſe corpori glorioſo: quia fæces metalli vitrum fiunt, quæ priùs nigrum, immundum, impurum corpus erant. Ac ſub eo corpore latet quinta eſſentia metalli, quæ incombuſtibilis eſt, ac lucet per corpus vitreum, ſuo pretioſo colore: quemadmodum ani-

Cũ amauſa alia alijs ſint pretioſiora, cũ ex eodem metallo ſint confecta.

ma

@

Anima die nouissimo in corpore glorificato lucebit velut lucerna posita in laterna crystallina.

ma die nouissimo in corpore glorificato lucebit, velut lucerna posita in laterna crystallina: ac vna anima multò clariùs lucebit quam alia, prout Deo placebit. Ac alius alio multo elegantius ac clarius corpus habet. Eodem modo se res habet in Amaulis de quibus hic nobis sermo est. Scies enim quintam essentiã metallorum, eorum oleum incombustibile aut ignem, suo pretioso colore ornatum, cum claro illo sole esse permistum, per omne illud vitrum quod ab omnibus metallis vstum est, aut fæces eorum, ac nobilis ille color olei incombustibilis lucent per corpus vitreum, quemadmodum lucerna lucet per laternã, vt prius dicebatur. Ac quod vnum pretiosius sit alio, vnum etiã speciosius sit, ac facilius liquescat, hac ratione fit.

Cap. 91.

Metallum calcinatũ, calx aut terra est

SCIES, cùm metallum calcinatum est, calcem aut terram esse: ac si artifex insigne amaulsum viride velit conficere, id ex calcibus Veneris vrere debet. Ac si tùm velit habere insignẽ viriditatẽ, quæ colore ac claritate omnẽ viriditatem superet: calces supermarmore terere debet cum aqua salsa impalpabiliter, ac tùm abluere aquâ cõmuni mundâ, donec aqua à calce munda ac pura defluat: ac terere, vt priùs, donec nullæ ampliùs sordes terreæ proueniunt, indè vitrum vstum fit multo speciosius & præstantius amaulsum, atque etiã multo

@

to faciliùs liqueſcit: quàm ſi ex eo vitrum cõfeciſſes abſque terendo, ac repurgando à ſuis facibus terreis. Atque ita ſe res habet in alijs calcibus Saturni, atque etiam Martis, eæ efficiunt vitrum fuluum. Iupiter album amauſum, Luna cæruleum, Sol rubrum: ac ſi alios colores cupiant vnum colorem cum alio miſcent.

Cap. 92.

NVNC quærat filius meus: Amauſis iam factis ex metallis, vtrum poſſibile ſit ea denuò in corpus ſuum reducere: cùm vitrũ ſit omnium extremum, vt priùs cõmemoratum eſt? Scies rursùm indè corpus effici poſſe, cùm iſta vſtio fiat igne vehementi, ac facilè. Nam ſpacio 12 horarum facilè cõfici poteſt, ſiue vitrũ, ſiue amauſum, ex calcibus metallorum in fornace reverberatoriâ. Et calces metallorum non ſunt reſolutę, eſt materia ſicca, in qua terreſtritas aut fæces foràs ſunt productæ, eſtque ſicca. Nam quò metallum immũdius ac impurius eſt, vt Venus, eò calces ſicciores ſunt, ac nobilitatem metallorum ſua ſiccitate foras exire compellunt, cùm calorem ingrediũtur, ac incendium flammæ, ita vt nihil aut parum eius quod metallicum ſit, avolare poſſit. Atq; etiam corpus non eſt apertum: ac ſicca illa terreſtritas calcium cõponit ſe præ vehementi incendio ad coagulandum ac liquandum in vitrum. Ita Mercurius metallorũ ad volandum

Quæſtio de amauſis, an denuò in corpus ſuum reduci poſſint.

venire

venire nõ poteſt: antequam ſe ex aridis illis ac compactis fæcibus tollere poſſit, fæces calces factæ ſunt. Quare in multis operibus, in quibus vſtiones adhibentur, iubetur, vt verè candeat nec amplius. Nam ſi ignis vnicâ flammâ maior ſtrueretur, omne in vitrum converteretur.

Cap. 93.

Plura de Amauſis.

ITAQVE ſume ac pulveriza Amauſa ſubtiliſſimè, ac ſume bonum acetum deſtillatum, in quo ſal armoniacum ſolutum fuerit, in ſingulis libris aceti lothonem ſalis armoniaci: cum eo cõtere pulverem ſuper lapide tam tenuiter, vt ſi pictor eo vteretur. Ac illum cõtritum vitro inde aut amphoræ lapideæ, ac bonã quantitatem aceti deſtillati ſuperfunde, ac pone in balneo, ac balneo ignem ſubde vt bulliat, ac moue quater aut quinquies de die, ſpathula lignea: atque hoc pacto retine 4 dies, ac noctes: tùm ſinas frigefieri, ac funde fęces aceti in mundam amphoram lapideam. Ac ſuper fæces denuò acetum recens funde, ac fac vt priùs. Idque tertiò itera: ac ſemper acetum primo adde. Tùm corpus illud omne ſolutum eſt ex fæcibus illis, aut ex vitro. Tum acetum euapôra, aut per alembicum deſtilla: ac in fũdo corpus metalli permanebit in puluere ſubtili: cũm eo aliquantum boracis permiſce, ac crucibulo inde, ac liquefacito in igne vehementi cum corpore. Si fuerit Mars aut Venus, munda ac pura ſunt, ita vt non amplius ſitu aut

@

aut rubigine infestentur, ac à suis fæcibus vacua sunt. Si verò Iupiter fuerit, fætor ac stridor ei ademptus, estq; mundus, ac fortis vt Luna. Si Luna, fixa est: si Sol, medicina, ac si Saturnus fuerit, Luna est. Sed non est vtile hoc facere, nisi ad naturam investigandam. Vidi enim ego ℥ rubri amausi venire 20 ducatis, ℥ cærulei 8 atq; aliud 2 ducatis. Itaq; dilecte, cõmodum nõ fuerit iterum in corpus reducere. Ars insignis est, amausa facere. Nam facilè fit, cùm fiunt impolitè tãtummodo ex calcibus. Impoliti, Veneris, Martis, Iovis, Saturni libra facilè venditur ducato. Verùm cùm calces mundificantur, quemadmodum docetur in opere vegetabili, ex eo conficiũtur lapides pretiosi qui in vasis Principum ponũtur: & ex eo vasa Regum conficiuntur. Ita metalla mundificantur vrendo, aut reverberando, aut calcinando, ac calces identidem lauando, ac calces denuò in corpus reducendo: ac tùm denuò calcinando, atque iterùm abluẽdo aquâ communi: donec nullæ ampliùs fæces proveniant.

Ars insignis est amausa facere.

Cap. 94.

ITEM scito mi dilecte, esse & aliam vstionem quę Cęmẽtatio dicitur: quæ vstio altera calcinatio est. Verum est discrimen. Cùm vulgaris calcinatio instituitur, ea fit sale communi temperata: ac laminę metalli cuduntur, ac sumitur crucibulus, aut vas aliud terreum, ac ponuntur stratum super stratum, donec crucibu-

Esse ité aliam vstionem quæ cæmentatio dicitur, quęque altera calcinatio est. Discrimen earum.

@

lus plenus ſit. Tùm crucibulo probè lutato, ac in igne poſito, ac candore naturali adhibito: Si Venus fuerit ad 2 dies, ſi Mars 6 dies, ſi Luna horas 24, ſi Iupiter 8 dies, ſi Saturnus 2 dies: atq; ita deinceps. Hæc ratio calcinandi. Ité ratio cæmẽtationis ſit eodẽ modo, quo calcinatio. Verùm hoc eſt diſcrimen. Quòd iuvatur quibuſdam ſpiritibus mineralibus, qui igni opitulãtur ad metallorum vſtionem iuvandam, ac ea in pulverem cõminuenda, atq; etiam ad corporibus aliquam tincturam addãdam, atq; ad efficiendũ vt denuò facilius liqueſcant. Ac ſpiritus cum ſale præparato commiſcentur: ac parantur eodem modo, vt de calcinatione dictum fuit. Scies me hæc omnia dixiſſe, vt ſcias ac intelligas, quomodo purgatio metallorum, quæ per ignem fit, inventa fuerit. Sunt item etiamnùm plurimę rationes, metalla per ignem ad perfectionem reducendi, quæ nobis hic ad opus noſtrum neceſſària non ſunt, ſatis de ijs in opere vegetabili traditur, vbi docetur quid igni fieri debeat atque aquâ. Invenies hoc ſexto & octavo capite, ſi melius & planius de eo doceri cupis, ibi quære.

De lapide Philoſophorum.

Cap. 95.

Sequitur explicatio operis ſemel manu authoris facti.

NVnc dilectum meum docere volo opus quoddã quod ſemel manu meâ feci: eſtque opus facilè factu ſine cura ac multa ſollicitudine: eſtque vnum ex maximis meis ſecretis.

@

tis. Nam qui hoc opus præparare non novit, nunquam quicquam in arte proficiet. Hîc enim docetur, quẽ Mercurium Philosophi putent, ac quomodo ex corporibus sit extrahendus, ac multa alia secreta quæ in opere cõmemorabuntur. Item quomodo Soli ac Lunæ omnes fæces adimentur, ac fixabuntur, ac ponentur cum Mercurio in amalgamatione, ac cogemus in vnum brevi tempore in lapidem Philosophorum. Ac primùm Solem ac Lunã parare docebimus in opere, ac Mercurium ex corporibus extrahere, ac deinde simul in opere coniungere.

Luna fixa.

Cap. 96.

SVmes primùm Lunam puram cupellatã, ac purum Solem provt libebit, eaq; in tenues laminas contundes spissitudine ducati, ac latitudine 1 palmi. Ac Lunæ tuæ addes sal commune preparatũ, ac arsenicũ ad albũ sublimatum. i per calces corticum ovorum, ac lapidis calaminaris singulorum ana: ac per 3 libras istorum libra 1 arsenici sublima ter quaterve, semper super fæces conterens: tùm arsenicum paratum est. Tùm sume lib. 1 salis præparati, ℥ 5 prædicti arsenici, ac ij ℥ tartari albi calcinati probè clari ac pellucidi: ac tartarũ & arsenicũ probè inter se misce cũ sale: tùm habe crucibulũ ac cæmẽtanda pone stratũ super stratũ, vt nosti, spissitudine digiti. Cũ crucibulũ plenũ est,

Sumẽdam primũ Lunam purã cupellatã, ac purum Solem.

Lapis calaminaris Plinio Cadmia.

@

id firmiter luta,ac ſinas benè ſicceſcere,ac pone cæmentandum, moderatam flammam adhibens,ita vt Luna tua non liqueſcat. Ac ſinas leniter candere ad horas 36:tùm ſinas refrigeſcere. Tùm crucibulum tuum effringe,ac Luna tua calcinata erit, eritq; Luna tua nigra ac fragilis, in morem vitri. Tùm aquã communem mundam habe,deſtilla,ac Lunę tuę omnem ſalſedinem ablue,ac ſine ſicceſcere. Tùm ſubtiliter in mortario contunde, eumq; pulverem ſuper marmore contere cum aquâ cõmuni deſtillatâ,ſubtiliſſimè. Tùm pateram vitream habe, eiq; Lunam tuam contritam inde, atque aquam mundam deſtillatam ſuperadde: ac pulverem tuũ laua, ac ſine ſubſidere. Id quod bonum eſt,fũdum petet;atq; id quod nihil valet, in aquâ manebit. Id verò leniter diffunde in aliam pateram vitream,ſuper pulverem iterùm aquam mundam deſtillatã funde,ac move,ac denuò lauâ,ac rurſùm ſine ſubſidere, ac aquam denuò leniter ſuper effunde in aliam pateram ad primã aquam. Tùm denuò aquam deſtillatam ſuper pulverem funde,laua,ac fac vt priùs. Hoc opificium tandiu itera, donec aqua tua omnino clara à pulvere redeat,ſicuti eam infundebas. Tùm probè ablutus eſt,ac inſtar niuis candidus. Tum vapora omnem aquam tuam, quam à pulvere tuo fudiſti,ſi fortè quid tui pulveris diffuſum eſſet, vt nullum damnum feras,ac liquefacito,quod in

@

in fundo reperis: si quod inest corpus, facilè liquescet, ita nihil damni accipis. Tùm sume Lunam tuam candidè ablutam, ac reducito cũ borace, ac denuò in tenues laminas tunde. Ac cæmẽra, pulveriza, laua, ac liquefacito, vt priùs. Atq; id itera, donec Luna ex sale munda ac candida prodeat, imò candore nivali: ac cùm eam lauas aquâ destillatâ, nullæ sordes indè veniant, ac aqua tua munda ac pura defluat: quemadmodũ eam superfũdebas. Tùm Luna tua mũda est, ac à fæcibus suis omnibus exonerata: atq; elemẽta absq; separatione rectificata sunt. Proba: solve partẽ 1 de isto pulvere albo in aqua vitę rectificata, aut aceto destillato, ac denuò congela, atq; iterùm solue: fęces nullas reperies, quãvis id centies faceres. Ipsemet sum expertus. Quid censes de hoc secreto? Magnum mysterium in arte est, maius quam ritè comprehendi possit. Quia elemẽta rectificantur absque separatione. Profectò bonâ fide tibi dico, est maximum perfectum mysteriũ quod sit in arte, ad elixir ex solo metallo conficiendum. Habet enim propriam ponderis proportionem. Cùm elementa purgãtur solvendo ac congelãdo, optimum est. Sed istud multò certius est. Nam cum solvendo ac congelãdo fit, aut geritur, elementum terræ separatur cùm fæcibus à tribus elementis reliquis. Bonum est cùm rectè fit, ac sedulò cauetur vt fæces benè ferventur, vt nihil ex ijs pereat: igniśq; regatur

Proba

Magnum mysterium

in reverberando eo quo decet modo. Et in rectificanda terra trahere ex fæcibus, ignem, aquam & aërem, est valdè periculosum, nimis enim strictè cavendū est: semper aliquid amittitur, ac si quid amittitur aut negligitur, iustam proportionem ponderis tui nō habes, ac quod de elementis tuis habere debes. Atq; ita nunquam voti cōpos fies. Istud benè memoriæ imprime, vt nūquā obliviscaris: nullus enim defectus esse potest. Elemēta propriam ꝓportionem habere debent. Quare admodum periculosum est facere opera in quibus vlla elementa separantur: bonum est cùm ritè fit: atq; etiam infinitam proiectionem facit, multò altiorem, quam vbi elementa non separantur. Itaq; dilecte, nostri Maiores multum errârunt, ac multum temporis fruſtrà impendêrunt, antequam de elementis rectificandis absque separatione cognitionē habuêre. Istud verò hic apertè indicatur. Quare ne cōmittas te periculo, vt quicquā facias, in quo vlla elemēta à se invicē sint separanda. Timeo ne errares, ac quicquā elementi terræ amitteres: ac tùm omnis impensa, ac opera perijsset: sicuti ad extremū facilè comperires. Quare dilecte hęc serva, ita errare minimè poteris. Potes quidē aliquātulū tui pulveris in lavādo amittere, sed quicquid remanet, perfectum est: Natura enim non errat. Elementa ibi simul colligata manent, nam in opere etiāmùm fortiùs colligantur, quā prius. Cum enim à suis fæcibus pura ac munda sunt, ac tùm eti-

@

amnùm 3 dierum ſpatio, cęmẽtãda ponũtur, ita tùm ſimul fixantur, vt Luna fixa fiat. In aqua forti probatur, nec ſolvitur: Colores retinet, eſtq; ſono ſurda, omnẽ enim ſonum amiſit: ac antimonium tranſit. Itaque fixa eſt. Ac quicquid factum eſt de calcinatione aut cæmentatione, id omne quidem ſale communi prẽparato fieri poteſt, ſine arſenico aut tartaro. Sed diutius durat. Nam cum ſolo ſale cõmuni calcinatur, laminæ Lunæ nolunt denuò tam facilè calcinari. Aliquando facilè bis terve imponendę ſunt, antequam omninò calcinentur ad pulverizãdum: hæc vna cauſa eſt, quòd arſenicum & tartarum admiſceantur: ſunt enim tam ſęva & acria cum ſale, facilè laminas corrodunt, ita vt prima vice facilè pulverizari poſſint. Deinde fæces conſumunt, ita vt calcinationem ſæpiùs repetere, opus non ſit. Tertiò albam tinẽturam dant, cũ in opere albo ijs vti volumus. Sed ſi opus rubrum foret, præſtaret loco arſenici ſũmere Mercurium ad rubrum ſublimatum, quemadmodum fit in cæmentatione Solis. Ea ratio eſt, quare hæc adhibeantur. Sed cùm quis vellet, ſolo ſale præparato id facere poſſet. Egomet ſæpè expertus ſum. Scies inter cæmentationem Solis ac Lunæ non eſſe aliud diſcrimen, quam hoc, ſumes loco arſenici Mercurium ad rubrum ſublimatum: Ac Solem in pulverm contundere non debes, nec lauare, vt de Luna dictum eſt.

Cur arſenicum & tartarum adhibeantur.

Inter cæmentationem Solis ac Lunæ quod diſcrimen.

@

Nam Sol nigredinem non habet in ſe quæ ei ſit abluenda. Mercurius, ſal ac tartarum omnes eius fæces exedunt. Ac non diutius cæmentare debes, quam donec in pulvere non amplius amittis. Tùm Sol à fæcibus ſuis exoneratus eſt. Ac ſi ipſum melius cæmentare vis: cæmenta ipſum ſpatio trium dierum, vt Lunam. Mi dilecte, nullam aliam præparationem, aut mũdificationem adhibe, quam ego adhibeo per ignem, vt hîc te docui. Ipſe vide, vt elemẽta tua ſimul perfectè habeas: quamvis altera illa ratio ſolvendo ac congelãdo optima eſt, ac quãvis elementa multò ſubtiliora fiant, ac proiectio multò altior, nihil refert tantum cõmodi accipere. Hæc mundificatio eſt via certa, ac ſine curâ. Nunc Sol tuus & Luna ad opus noſtrum parata ſunt, quod operabimur.

Cap. 97.

Quomodo Mercurius Philoſophorũ extrahendus.

NVNC, mi fili, docere volumus, quomodò extrahemus Mercurium Philoſophorũ. Scies primùm me multa opera tibi dixiſſe quę alij artifices fecêre, ac ab alijs fieri ipſe vidi: quædam perfecta & quædam imperfecta ſunt. Siue verò perfecta, aut imperfecta ſint, Mercurius Philoſophorum habendus eſt, vt ad finem perveniatur. Nam Mercurius ex mineris veniens, nihil aliud eſt quam crudum ſperma, nondum ſatis in mineris excoctum: fortaſſe facilè adhuc ducentos aut trecentos annos iaceret, antequam congelaret. Cumq; iam omnino

@

minò cõgelatum eſſet: ad annos aliquot etiam-
nùm iacere deberet, antequã materia in pul-
verem ſubtilem converteretur: cùmq; iam in
pulverem converſum eſſet diuturna coctione
caloris naturalis, etiamnùm rubrum fieri de-
beret. Nam cùm Mercurius primùm in exha-
lationem convertitur, evaporat per aperturam
mineræ, ac ſi tùm ſulphur Philoſophorum re-
perit cum ſua ſpirituali natura, ita vt vnũ cor-
pus fiat: ac ſi tùm ſulphur ritè ſeparatum fue-
rit à ſua pinguedine cõbuſtibili, fit corpus per-
fectum ſiue album, ſiue rubrum. Ac ſulphur
illud ignorantibus eſt ſpuma, & fæces, ac pin-
guedo combuſtibilis vitrioli: atque ea ab illo
ſeparatur, quia res omnes naturâ ſeſe à fæcib⁹
exonerare cupiunt. Ita crudum eſt ſulphur,
ſpuma vitrioli: ex crudo vitriolo provenit ſul-
phur rubrum, atque ex albo, ſulphur album:
vt in vegetabili docetur, vbi agitur de ſulphu-
ribus quę omnibus rebus inſunt. In rebus om
nibus in quibus 4 elementa inſunt, in ijs ſul-
phur cõbuſtibile, ac incombuſtibile ineſt: ſicut
ibi manifeſtò oſtẽditur. Cumq; tùm prædictus
vapor congregatus eſt cùm ſulphure Philoſo-
phorũ, ac vnũ corpus factũ eſt: multo tempo-
re coqui debet in vẽtre minerarũ calore tem-
perato, antequã iſte Mercurius ac ſulphur fixa
fiant: idq; fit ab hinc 1000 annos, vt Deus &
Natura iſta operantur. Itaque dilecte, Mercu-
rius ex mineris veniens, crudus ſanguis ex quo

In rebus omnib. in quibus 4 elemẽta inſunt, ſulphur combuſtibile ac incombuſtibile eſt.

ope

@

ope naturæ ſperma metallorum coquitur, antequam vapor fiat. Ac ob eam cauſam non reperitur metallum in Mineris Mercurij: nec reperitur Mercurius in mineris metallicis. Cruda eſt materia, nec arti noſtræ vtilis eſt. Sed eſt inſtrumentum ac malleus ad operandum in noſtrâ arte. Inſtrumentum eſt ad omnes colores eliciẽdos ex omnibus rebus metallicis. Sed vt eo vtamur in arte, cruda eſt materia, ac prorſus invtilis eſt, per rationem prædictam. Quare hæc dilecte dixi? vt ſcias omnes illos errare qui tali Mercurio operantur.

Mercurius eſt inſtrumẽtum, ac malleus ad operãdum in noſtra arte.

Extractio Mercurij è Luna, &c.

Cap. 98.

NVNC diſcet filius meus Mercuriũ ex corporibus extrahere. Principio aquam fortem ex vitriolo & ſalnitro ana conficies, ac in ea Lunam de more ſolves. Tùm facito præcipitari cum aqua communi. Tùm calci tuæ aqua munda ſalſedinem aquæ fortis ablue. Tùm calcem ſicca, ac inde vitro plano, fundum planum habenti. Tùm pone in tripode, aut athanare, ac pone calcinandum in fornace in qua ſpiritus tuos calcinas: ac ignẽ temperatum ſubde, perinde ac ſi plumbum retinere velis liquefactum, abſque concretione. Atque in eo calore retine ad hebdomadas 6; ac intereà temporis Luna tua ita reſolvetur, vt Mercurius eius à terra ſeparetur, ac ab oleo quod

Ignis tẽperatus adhibendus.

@

quod apud terram manet. Atque eodē modo Sole facere poteris. Sed calx eius facilè ad 18 hebdomadas ſtare debet, aut 24, aut interdum 32, antequam Sol Mercurium ſuum ſinat ſeparari à terra, ac oleo, quæ ſemper coniuncta manent. Nam oleum & terra metallorum à ſe invicem ſeparari nō poſſunt, vt antè dictum eſt. Ac quia Sol vnitum ac ſolidum corpus habet, calx eius tandiu ſtare debet ad aperiendum, antequam Mercurium à ſe dimittere velit. Itaque præſtat ſinere 32, aut 40 hebdomadas, in fornace. Nam quò diutius in fornace tenetur calore temperato, vt oportet, eò corpus fit apertius in morem ſpongiæ, ac intumeſcit, atque adeò leuis fit, vt ſit incredibile ijs qui non vidēre. Item ſume ℥ 1 calcis Solis, ac pateræ vitreæ inde tres quartarios liquidi continentem. Paterā tam plena fiet, ita vt calx facilè latitudine 2 aut 3 digitorum ſupra margines pateræ ſtet, adeo corpus illud aperitur. Sed facilè per annum ſtare debet, vt vſq; adeò aperiatur. Ac ſi ita reſolutum eſſet, Mercurius facilè ex eo ſublimaretur, exiguo igni, quēadmodum ſal armoniacum ſublimaret. Atque hoc pacto omnia metalla aperire potes, vt ex ijs poſſis habere aut trahere Mercurium eorum, ſublimando. Quemadmodum docetur, vbi agitur de ſale. Ac ſcies, cum Mercurius ex metallis educitur ſublimatione, Mercurium tùm aſcendere, vt dictum eſt.

Clari-

@

Clarificatio Mercurij.

Cap. 99.

AC ſi ipſum denuò ſublimas etiamnùm ter quaterve per vitriolum aut arſenicum, aſcendet clarè inſtar cryſtalli, qua de re non eſt quod hic plura tradamus. Scies cùm Sol & Luna ad eum modum reſoluta, ſunt in fornace calcinatoria, aut in athanare, aut in tripode: ſubtiliter cõteres ſuper lapide cum ſale armoniaco, in calcis Lunæ lib. 1, quartam partem libræ ſalis armoniaci, quod clarum ac pellucidum ſit tanquam cryſtallus, abſque humore, ac ita contrita amphoræ lapideæ inde. Tùm acetum ſume deſtillatum quinquies aut ſexies à ſuo phlegmate, ita vt nullas amplius fæces relinquat. Ac acetum in aliam amphoram lapideam evacua, ac alembico ſuperimpoſito in balneo colloca. Ac amphoram cui calx contrita inest, luta probè ad roſtrum alembici, ac ſine lutamentum benè ſiccari. Tùm ignẽ ſub balneo ſtrue, ac acetum ſenſim deſtilla ſuper calces Lunæ. Ac quot libras calcis Lunæ habes, tot 4 lib. aceti ſuper eam deſtilla. Cumque acetum omne deſtillatum fuerit: ſinas facilè per 3 dies refrigeſcere, antequam amphoram removeas. Nam ſi citius removeres acetum, Luna & ſal armoniacum tibi elaberentur, ac nihil retineres, tàm vehemens illa eſt materia: nam frigidum & calidum ſimul veniũt. Cùmque removêre vis, operculum vitreũ habe paratum,

Quare tam diu refrigeſcere ſinendum.

@

ratum, ad os amphoræ, levigatũ, quod illi ſtatim luto agglutinabis, ne virtus illa tibi elabatur. Tùm amphoram in balneo pone: nec calidiorem ignem adhibe, quam manus tua cõmodè ferre poſſit in aqua vſque ad condylos, aut quam bibi poſſit abſque vſtionis periculo. Atque hoc pacto retine ad hebdomadas 6. Tùm ſine frigefieri: Ac effringe, ac alembicum luto ſtatim affige amphoræ admodum ſolidè: ac receptaculum ad roſtrum pone. Ac deſtilla balneo temperatè calido, quicquid deſtillare vult. Cùmque iam non amplius deſtillat, tùm exime, ac in teſta cum cineribus pone. Ac iterùm receptaculum ad roſtrum luta: ac initio puſillum ignem adhibe: pòſt vehementiorem aliquoties, donec Mercurius tuus cum ſale armoniaco ſurſum ſublimare incipiat, tam candidus quam nix: ac claris fibris ad albam materiam pendens: ac tùm ita retine, donec videas non ſublimare, in eodem candore, ad Mercurium probè ex terra extrahẽdum. Pòſt ſinas frigefieri, ac alembico ablato, Mercuriũ ſublimatum exime, cũ ſale armoniaco, quæ ſimul ſurſum ſublimata ſunt, in maſſam: ac maſſam tuam pondera, ita ſcire poteris quantum Mercurij ex calcibus Lunæ ſublimâris: noſti enim quantum ſalis armoniaci amphorę indideras. Tùm ſublimatum iterùm vitro inde, ac denuò ſublima etiam ſemel, vt videas, num quæ fæces remaneãt: nam ſiquæ fæces remanent, toties

@

ties tibi ſublimandum eſt, donec nullæ fæces remaneant. Serua iſtum Mercurium, donec ego te doceam, quid eo ſis acturus.

Cap. 100.

SCIES in illâ amphorâ, ex quâ Mercurium cum ſale armoniaco ſublimaſti, eſſe corpus aut elementum terræ cum ſuo oleo aut igni. Hoc eximè, ac pondera, ita etiamnùm melius ſcire poteris, quantum Mercurij ex eo ſublimaris: ſciebas enim quantùm calcis Lunæ in amphorâ habebas. Ita certò ſciri poteſt, quantum ex eo habeas. Tùm ſal tuum aut terram vitro inde, ac ſuperfunde acetum deſtillatum, ac ſolve in aquâ puræ, ac vide an vllas fæces ponat: ac ſi quas ponat fæces, ſenſim ſupernè effunde, ac denuò congela tandiu donec nullas fæces amplius relinquat. Tùm rurſum cõgela. Tùm habes ſal tuum præparatum à terra tua clarum inſtar cryſtalli. Tùm Mercurium tuum ſublimatum, & ſal armoniacum, & clarum tuum ſal accipe, ac ſimul ſuper marmore ſiccè contere. Tùm omne cõtritum pateræ vitreæ inde, ac pone in tripode, aut fornace calcinatoria, ac ad ſex hebdomadas ibidem ſtare ſine: ac calorem adhibe, perinde ac ſi plũbum retineres liquefactum abſque concretione. Ac ſex hebdomadis illis exactis, ſine refrigeſcere, ac tùm in cella frigida colloca, ac pannum lineum ſuperimpone, ne quis pulvis incidat. Spatio 6 aut 8 dierum omnino in aquâ claram ſolvetur.

Qualis calor adhibendus.

Acce-

@

Acetum Philoſophorum.

Cap. 101.

SCies autem iſtud eſſe Philoſophorũ clarum acetũ. Nam cum ſcribunt, noſtrũ acetum, aquam iſtam volunt. Cumq; dicunt Mercuriũ Philoſophorum, aquam iſtam volunt. Eſtq; eorum acetum, ac eſt illud de quo tam mirabiliter ſcribũt, aut loquuntur, qua de re nihil hîc cõmemorare opus eſt. Scies quòd aquam iſtam ollæ vitreæ indes, ac ſumes 3 partes Lunæ in igni præparatæ, vt te hîc docui, atq; vnã parte Solis etiam in igne præparati, vt te etiam antè docui, ac ſingula in aqua forti ſolue, ac facito præcipitari, ac ijs ſalſedinẽ ablue, atq; exicca. Ac ſufficiente quantitatẽ ſolues, non enim ſcis quãta tibi opus erit. Cumque duas iſtas calces habes, tùm dilecte vitrum cum aceto Philoſophorũ prædicto pones in teſta cum cineribus cribratis. Ac ei ignẽ puſillum ſubdes, qualis ad Solem, aut Lunam ſoluendam adhiberi ſolet.

Mercurius prædictus, acetũ Philoſophorũ.

Mixtio.

Cap. 102.

TVM ℞ 3 partes calcis Lunæ, ac vnam calcis Solis, ac miſcebis inter ſe, ac in iſta aqua pones 1 ℥ aut ij ℥, provt multum aquæ habes; aut provt opus tuum magnum habere vis. Ac vitrum ſubere aut alio operculo quod ſolidum ſit, obtura: ac ſinas ſolui ac aliquando reline, ac ſolui ſine: ac vbi fere ſolutum fuerit, aliquantũ amplius adde, 1 ℥ aut minus, provt tibi

Prędicta quomodo miſcenda.

tibi videbitur in eo ſoluturum. Cùmque denuò ferè ſolutum fuerit: aliud rursùm adde. Idq; itera, donec nihil ampliùs in eo ſolvi velit vt in eo remaneat. Tùm ſufficit, ac aqua tua ſuo ipſius pabulo ſatiata eſt: ac lacte matris pota eſt.

Cap. 103.

SCies item hanc eſſe optimam ſolutionem quæ vnquã in orbe reperta fuit, in hac nullus error, proportionis, ponderis. Natura enim non errat. Nam cum Mercurius ſolutus eſt, alia metalla porrò ſoluit, vt alijs in locis ritè docetur. Nec amplius ſoluet, quam poſſit, nec plus corporis in ſe recipiet, quam natura eius ferre poſſit. Nam quicquid ei opus nõ eſt, ſoluere minimè poteſt. Eſtq; optima amalgamatio quæ reperiri poſſit. Tùm aliud vitrum in

Natura nõ errat.

hunc modum conſtructum ſumes, ac in illud infunde ſenſim materiam ſolutam à pulvere, qui in fundo non ſolutus iacet. Tùm vitrum iſtud ſuper fornace pone, in teſtâ cum cineribus cribratis tam profundè, quam materia alta eſt, ac non profundiùs. Ac calorem tantùm adde talem, qualis eſt Solis meridiani ſplendentis in Ariete, nec maiorem. Ac duplicem panniculum lineum vitro ſuperimpone, ac congelatur in pulverem cinericium, aut maſſam. Cumque congelatum eſt, puſillũ vitrum rotundũ habe, quod

@

quod ritè ori vitri quadret, ac vtraq; ad os levigata sint, eaq; simul luta lutamento forti. Ac in eo calore retine, donec pulverem tuum cinericium albescere videas: Tùm ignem tuum auge paululum, perinde ac Sol lucet in Iunio. Atq; ita ignē in eo calore retine, donec pulvis tuus tam sit candidus quam nix. Tùm ignem tuum auge tantū, vt Sol lucet in Leone, ac per eum calorē ex tua materia aut pulvere nascuntur exiguę fibræ crystallinæ, perinde ac si vitrū foret, aut acus, ac resplendent instar crystalli. Ac retine ignē in eo calore, donec videas nullas amplius exiguas fibras enasci. Tùm materia tua fixa est.

Cap. 104.

SCies item exiguas illas fibras sese interdū non manifestare. Cùmq; sese non amplius manifestant, materia fixa facta est, pręcedenti calore. Hoc te nihil moveat. Præstat opus fixū fieri exiguo calore, quam magno. Si initio calorem adderes, qualis est Solis media æstate splendentis, exiguę fibrę exorirētur latitudine manus: sed hoc vtile non esset. Præstat lapidem coctum esse tali exiguo calore, ac nullę exiguæ fibræ exoriantur. Nam cùm fibræ enascuntur, si tùm maiorem calorem adhiberes, tùm omnis spiritus ascenderet, ac in morem fumi albi in superiorem partem vitri subvolaret. Ac si fortè id contingeret, vitrum aperi, ac in vitro materiam albam infrà absterge, ac denuò vi-

Commendat ignem pusillum.

trum obtura. Ac caue ne amplius tantũ calorẽ adhibeas, alioqui materia tua nigra, aut rubra fieret, in morẽ pulveris lateritij. Ac tùm corrupta esset, ac denuò ab integro tibi incipiendũ esset. Itaq; vid', vt ignẽ tuum ita modereris, ne coloré croceũ loco albedinis acquiras: nec rubedinẽ pro colore croceo. Præstat ignẽ esse nimis paruũ, quã si nimis magnus esset. Cùmq; iam perfectè albũ est, ac eo calore nullę exiguę fibræ exoriuntur, materia tua fixa est. Tũ materiã in 2 partes partiri poteris, vt vnã parté ad rubrum coquas, ac alterã ad album. Tùm alteram parté in aliud vitrum evacua: ac compressè luto obtura, ac in eádẽ fornace pone, in cineribus, ac ad rubrum trahes. Ac quod ad albũ trahere vis aquâ paradisi pfundes, ac pones in eâdem testâ cum cineribus, eodẽ calore, donec lapis ad album perfectus sit: antequam rubro plus ignis adhibeas, albus facilè perfectus est. Iam scies ac probè intelliges aquam istam paradisi ex Luna debere esse eductam, quam super lapidem album fundes: 9 partes aquæ super vnam partem materiæ fixæ. Ac in ea lapis lixabitur, donec satis sit.

Præstat errare in pauciratẽ quã in vehemẽtia ignis.

Extractio Mercurij vini.

Cap. 105.

NVnc discès extrahere ex Lunâ aquam paradisi. Ac scies duobus modis Mercuriũ ex Lunâ educi: rationẽ te in opere docui. Sed istam aquã paradisi alio modo educere debes. Nam

Modus extrahendi aquam Paradisi ex Luna.

@

Nam Mercurius iſte vivus tranſcendere debet. Ac ſcies eodē modo fieri, niſi quod loco ſalis armoniaci ſumes, album, clarū, ac pellucidum tartarum calcinatum, eodem pondere quo Sal armoniacum. Ac vbi calces Lunæ contriveris cum tartaro; non multum opus habes materiam reſolvendā in fornace ponere. Verum amphorę inde aut vitro, ac ſuper id acetū, vt antè, ac modis omnibus vt antè doctum eſt, facito. Ac Mercurius per roſtrum alembici deſtillabit viuus: atq; id efficit natura Tartari, quam in ſe habet. Iſtum Mercurium ollæ vitreæ inde, ac phlegma ei ſubtrahe, vt alio loco te ſatis docui

Inceratio.

Cap. 106.

Quemodo inceratio inſtituenda.

TVM exime, ac ſuper lapidem tuum fixum funde ad album, 9 partes ſuper vnam, ac ſtrictè obtura: ac puſillum tuum vitrum luta ſuper os vitri maioris; ac rurſum in teſtâ illâ cum cineribus pone, iuxta alterum vitrum, in quo lapis ad rubrum coquitur: ignem ſubijciens paulò maiorem, quam Solis media æſtate lucentis eſt calor, aut ſi aqua roſarum deſtillaretur. Idq; tandiu facito, donec lapis tuus ſatis coctus ac lixatus ſit, in ſuo ipſius ſucco .i. cum ſuum ipſius ſudorem imbiberit: ita vt in æternum non ſitiat: hoc eſt, cum lapis omnem illam aquam paradiſi imbiberit, vt omnino pulvis ſit. Tùm ignem exauge paululum, donec lapis tuus albeſcere incipiat.

@

Nam cùm aqua illa paradiſi imbibita coagulata eſt ac in lapide cõſumpta: pulvis eſt colore inter cinericium ac nigrum, adeò aqua paradiſi album lapidem fixum tranſmutauit. Ita lapis augmentatione ignis paulatim magis magiſq; albeſcere debet per gradus: ac aliquoties ignis paululum augendus, donec lapis ad perfectam albedinẽ perveniat, adeò vt eius albedo ſplendida candorem nivis ſuperet: imò vt magis cœleſtis albedo, quam mundana videatur. Ea verò albedine cõſpectâ, gaude, ac Deo de ſuis donis naturalibus gratias age, quæ naturæ conceſſit. Sume igitur in nomine Dei, vnam partem ex vitro, eamq; crucibulo inde: ac ſuper ignem pone; ac materia tua, ac lapis liqueſcet in morem ceræ. Ac ſimulatq; liquefactum videris, in vas ligneum funde, axũgia ovilla illitum: eritque in eo clarus, durus ac pellucidus in morem cryſtalli. Ac 1 pars eius proiecta ſuper 2000 partes Iovis, convertitur in optimam Lunam, quam vnquam oculi hominum viderunt. Age gratias Deo, ac pauperibus propitius eſto.

Multiplicatio alba.

Cap. 107.

Multiplicatio quomodo inſtituenda.

IAM partem in vitro relictam in hunc modum multiplicabis. Medicinã tuam eximes, ac ponderabis, ac addes vni parti centum partium tuæ Lunæ præparatæ, quæ in igni præparata fuit, ac ſoluta in aqua forti. Eam calcem ni-

@

nitidè lotam ac ſiccatam, ac cũ medicina contritam ſuper lapide aridè, tùm rurſùm vitro immitte: ac ſuper partem illius contriti, funde 9 partes illius aquæ paradiſi, ex Luna eductæ, vt nuper doctum eſt: ac vitrum tuũ ſtrictè ac ſolidè ſigillo muni: ac rege ignem tuum eodem modo, quo regebas cum primùm aquam paradiſi ſuperfunderes. Ac perſequere ſolùm, donec omnis aqua paradiſi in lapide tuo fixa eſt, ac candore nivem ſuperat, vt ſuprà dictum eſt. Tùm iterùm dimidiam partẽ eximere potes, ac eâ lucrum facere: ac rurſùm alteram illam partem multiplicandam ponere, vt antè doctum eſt. Atque ita poteris ſemper 2 vitra retinere ad multiplicandum, vnum ad album, alterum ad rubrum. Sed vtraque ſuper vnã fornacem ſtare non debẽt. Lapis enim ruber ignẽ vehementiorẽ habere debet, quam albus. Sed idem opificium eſt. Verum aliud diſcrimen eſt in aquâ paradiſi educenda. Aqua paradiſi ad album è Luna educta eſt: ac aqua paradiſi qua ruber lapis perfunditur, ex Sole educenda eſt. Alioqui idem opificium eſt. Sed ſinguli ſuper ſingulas fornaces ſtare debent, quia non eodẽ modo accenduntur. Ita dilectus meus ſemper duobus vitris multiplicare poterit ad album & ad rubrum, ad finem vſq; vitæ eius: ac cõmoda quæ inde proveniunt, conferre poterit in gloriam Dei, atque ad opem pauperibus ferẽdam.

Lapis ruber vehemẽtiorem ignem habere debet quã albus.

@

Rubificatio Lapidis.

Cap. 108.

SCies, cùm te iuberē ſumere partem dimidiam ex vitro, vndè primam tuam medicinā confeciſti, me tùm tibi dixiſſe: ſerva alteram partē dimidiam ad rubrum. Tùm ſumebas illam partē dimidiam, eamq; aqua paradiſi perfundebas: ac ponebas iuxta vitrū illud, in quo lapis ad rubrum ſtabat. Ac dabas vnum ignē, donec lapis albus perfectus eſſet: atq; interea materia crocea fiebat. Cùmque vides, mi fili, materiam croceam fieri, inſtar pulveris croci, ignem tuum augere debes paululum, 8 aut 10 dies. Ac vide an color tuus non fiat obſcurior. Id indicium eſt, lapidem ad ignem illum nolle progredi, ac ignem tuum ſatis vehementē non eſſe. Itaq; ignem tuum etiamnùm paululum auge: ac vide an nondum etiam quicquā in colore proficias. Itaq; ignē tuum adhuc paululū auge. Idq; tandiu facito donec in colore proficias. Atque id facito gradatim tandiu, donec lapis tuus omnino rubere incipiat. Tùm ignē tuum ſingulis 5 aut 6 diebus augebis, donec lapis perfectè ruber ſit, vt Rubinus, ac radiet in vitro, vt oculi piſcium: tùm ignem nimis augere non potes; tametſi lapidem omnino candefaceres: nam cùm hoc ſignum conſpicitur, lapis confectus, ac fixus eſt. Hæc tibi dixi, vt modum in igne ſtruendo adhibeas. Nam ſi nimis feruentem ignem adhiberes, vt rubrum colorem

Ignis ſecundū colores eſt augendus.

@

colorē acquireres pro croceo aut albo: rursùm ab integro incipiendum eſſet: Aut albedinem loco nigredinis, de integro incipiendum eſſet. Quare præſtat ignem initio, ac ſemper, minorem quam maiorem ſtruere: ac vt eum perſequamur gradatim, quemadmodum per gradus colores mutantur, ac magis magiſque alti fiunt: ita ignis augebitur. Ac modus ignis non tantum in hoc opere ſervandus eſt, ſed in omnibus operibus quæ in opere fiunt. Nam regimen ignis ritè moderari, eſt altera pars noſtræ artis. Cùm proportiones ponderum non ritè in opus introducuntur, omnis opera, & impenſa perijt. Itaque modum in ſtruendo igne ſerua, potiuſque in defectu quam exceſſu pecca. Nunc porrò cùm materia tam fixa ac rubra eſt, quam vllus Rubinus, ac reſplendet inſtar oculorum piſcium: ab igni remove, ac aquâ mundâ paradiſi incerabis: quam ex Sole extrahes, quemadmodum de Luna doctus es. Tùm 9 partes aquæ funde ſuper vnam partem lapidis rubri fixi: ac vitrum tuum ſuprà limo forti ſigillabis: ac denuò ſuper fornacem in cineribus pone, ignem adhibens talem, vt ſi plumbum retineretur liquefactum, ſine concretione: donec omnem ſuam aquam paradiſi imbiberit. Ac tùm reperies pulverem cinericium, magis ad cinericium quam ad nigrum colorem tendentem. Ac tùm ignē etiamnùm in eodē calore retine, donec pulvis

Modus ignis non tantum hic ſed in omnibus operibus chymicis ſeruandus.

ille verè albeſcat. Cumq; tũ perfectus ſit, ignẽ tuum auge paululum, donec videas pulverem tuum ſubcroceum apparere. Tùm auge ignẽ tuum etiamnùm paululum, donec ruffus ſit, per gradus. Cumque pulvis tuus omnino fuſcus eſt inſtar croci, vt altior color croceus eſſe non poſſit: ignem tuum inſigniter auge, donec videbis colorem rubrum foràs ſeſe prodere: tùm augmentationẽ perſequere, donec pulvis tuus perfectè rubeat, in morem Rubini. Tùm gaude, lapis ad rubrũ perfectus eſt. Tùm ſinas frigefieri: ac partem dimidiã exime, ac alteram partẽ dimidiã in vitro relinque ad multiplicandum: atque alteram medietatẽ crucibulo vitreo inde, ac liquefacito, ac inſtar ceræ liquefiet. Tùm ſume vitrũ puſillum ac axungia ovilla invnge, eiq; infunde, ac in morẽ vitri durus erit, ac vt Rubinus ruber erit, ac inſtar cryſtalli pellucidus. Item partẽ huius ſume, ac 1 partẽ ſuper 2000 partes Saturni liquefacti proijce, in optimũ Solem tranſmutabitur qui vnquã viſus ſit: tam alti coloris. Ac patietur omnes probas & examina, quę in orbe ferre poſſit. Age gratias Deo de donis ſuis quæ in amicum ſuum dilectum confert.

Multiplicatio.

Cap. 109.

Multiplicatio alterius medietatis

TVm alteram medietatem multiplicandam pone, ſumes in vnam partẽ lapidis tui 200 partes Solis tui cæmẽtati. Ac ſine ſolvi, lavari, ac

@

ac ſiccari. Tùm contere cum pulvere tui lapidis ſiccam. Ac rursùm vitro inde, ac ſuperfunde aquæ tuæ paradiſi ex Sole educti nouies tãtum, quantum tua materia contrita eſt. Ac vitrum tuum ſtrictè luta, ignem addens, vt ſi plũbum retineretur liquefactũ, vt priùs doctum eſt, modis omnibus vt priùs. Ac ne quid erres vide, alioqui omne perditur. Hoc fac modis omnibus, donec lapis tuus perfectus ſit. Gratias age Deo. Ac rurſum medietatem ſumere potes, eâque vti: atq; alteram denuò multiplicandam pone, vt prædictum eſt. Hoc facere poteris, ac pauperibus impartiri.

Aliud opus in labore 12 menſium in expenſis 100 *Florenorum, proiectio infinita.*

Cap. 110.

NVNC te fundamentum artis, ac omnium operum perfectorum docebo. Quamvis vnus artifex ita operatur, alius ita: ac tametſi quiſque habet opus peculiare quo occupatur; ſecundum libros Veterum, & quiſque habet opinionem peculiarem, ac opificium peculiare. Ac omne ad bonum finem pervenient. Verùm vnum breve, aliud longum eſt: atque aliud alio altiorem proiectionem facit. Ac omne bonum eſt. Alind facilè, abſque multo labore geritur, ac aliud magno labore, pro ſubtilitate artificis. Quare te docebo verum fundamentũ omnis

Subtilitas in operando.

@

omnis operis, vno opere prȩcipuo, ac multà ratione, quam in opere commemorabo. Ac scies quod ego Isaac pater tuus ipse hoc opus meâ manu egi, ac plura alia. Ac multa etiam vidi, ac plura adhuc audiui. Et inter omnia nunquam feci, nec vidi, nec audiui, cui tã firmiter fidam, quam huic, & in quo tàm altam proiectionem reperi. Itaq; opus hoc funditùs intellige.

Cap. III.

Incerare.

SCies sine magno labore ad magnam artem perveniri posse, vt te antè docui, amalgamationib⁹, Mercurio viuente, Sole & Luna simul coniungendis, ac tùm vitro indendis, & longo tempore coquendis, ita vt simul cõmoriantur in pulverem impalpabilem, ac fixentur simul: ac tùm aquâ paradisi perfundendis, ad incerãdum, ac liquefaciendũ. Ac tibi ratione ostendi, quomodo omnes fæces eorum consumantur verâ naturâ: coctione cõmoda exigui caloris. Id tãtundẽ revera absq; dubio valet. Natura enim per Naturã operatur, vt suprà satis demõstratum est. Ac si pleniorem demonstrationem desideras, quære in vegetabili, vbi de operibus naturæ sermo est. Scies porrò Naturam facilè iuvari posse, subtilibus opificijs, secundum captum artificis, ac tempus abbreviari, ac opus sui similibus confirmari; atque opus adduci ad tàm altam proiectionẽ, vt infinita sit. Itaque scies omnia metalla ac spiritus, absque elementorum separatione, rectificari posse, ac

Naturaper naturam operatur.

Opificij subtilitas tẽpus abbreuiat.

omnia

@

omnia inferiora in quibus 4 elementa inſunt, omnia facilè rectificari poſſunt, ac elementum terræ ex ijs acquiri, ac etiam quodque elementum particulatim, ac effici dura ac clara, inſtar cryſtalli pellucida: idque omne abſque deſtillatione & alembico, omne fieri poteſt in vaſe aperto, duplici panno lineo ſuprà tecto. Ac ſi id planè intelligere cupis, & quo pacto omnia elementa ſeparentur à metallis, herbis, animalibus, ac quicquid hic in terris eſt, ac id omne in vaſe vno fiat, quære in capite 312 operis vegetabilis, ibi perfectè docueris, quo pacto quodque elementum in lapidem cryſtallinū perducatur. Sed in hoc opere tantummodo fæces cū terra ſublatas volumus, ita vt elementa reliqua 3 perfectè à ſuis fæcibus rectificentur, ac in lapidē cryſtallinū perducantur. Id verò non fit niſi ſolvendo & cōgelando.

Vas apertum.

Separatio elementorum.

Lapis cryſtallinus.

Cap. 112.

SCies: cùm corpora nuda ſunt ab omnibus fæcibus ſuis, ac mundata ſunt ab ijs, ac ſeparata ab omni ſua terreſtreitate, ac omni ſulphure combuſtibili, & ad lapidē cryſtallinum ſunt perducta, ita vt nullas fæces amplius relinquant, ritè præparata ſunt ad ſpiritus recipiendos: cumque ſpiritus viciſſim ab omnibus ſordibus mundi ſunt, ſicuti de corpore dictum eſt, & ad lapidem cryſtallinum perducti ſunt, ſpiritus itidem parati ſunt, vt deſcendant in corpora. Ac cùm fermentū eūā eſt mundatum

Corpora nuda.

Recapitulatio operis prędicti ſupra dicti.

@

tum, & in lapidem cryſtallinum redactum, ita vt fæces non relinquat, paratum eſt, ad deſcé-dendum in corpus præparatũ cum ſpiritu illo, vt anima ad corpori vitam impertiendam cum ſpiritu, & ad naturam ſuam perducendum. Ac quæ prius 3 erant in natura, vnũ fiunt. Id verò quî fiet, hîc docebimus: illudq; opus perfectè quomodo fiat, ac quo pacto meâ ipſius manu operatus ſum ope Dei omnipotentis, abſq; elementorum ſeparatione. Ac meo opificio ſubtili tempus multũ abbreviavi, ac proiectionem infinitam reddidi. Nam quò opus fervétius, ſubtilius, ac altioris tincturæ eſt, cò proiectio eius nobilior, ac altior eſt.

Spiritus, anima & corpus.

Cap. 113.

REcipe igitur in nomine Dei ac omniũ turbarum cœleſtium 4 libras vitrioli Romani cærulei, optimi, ac clariſſimi, ac 4 libras ſalnitri: ac ſimul vapora tam ſicca vt pulvereſcant, movendo ligno quodã in patella terrea. Tùm ſume vnam ib Mercurij, cui humiditas ſuperflua ſubtracta eſt. Ac ſume dimidium materię quam ſiccaſti, ac Mercurium cum eo contere ſiccum quam ſubtiliſſimè poteris. Ac commodiſſimè fiet in ſtupha ſicca, ac lapide & piſtillo paululum calefactis, ne qua humiditas materię accedat. Tùm magnę ollæ vitreæ inde, amplo alembico ſuperimpoſito ad aquam fortem indè extrahendam. Ac magnum alembicum luto ollæ affige, ac receptaculum alembico, ac

Aqua nubium.

ſinas

@

ſinas probè exiccari. Struc initio ignem puſillum, eum aliquoties magis magiſque augẽdo, vt noſti, ſingulis 4 horis, donec materia candeat. Atq; hoc pacto candentem retine ad horas 4, tùm ſine frigefieri. Iam ſcies quòd aqua fortis tranſcendet ſpatio 16 horarum, aut 20, aut amplius, prout ignem tuum regere nóris. Ac pręſtat horas 36 aut 40 eo opere occupari, quã ſi accelerares, ac ſpiritus non benè tranſcenderent: atque etiam ob nimium periculum vaſorum, quod ea minus calore temperato findantur.

Cap. 114.

ITaque vulgarem regulam ſequere ad aquã conficiendam: cùmq; omnis aqua fortis deſtillauit Mercurius ſurſum ſublimabit in alembico, atque etiam duriuſculè: ac ſecum rapiet omnem tincturam vitrioli. Cùmque non amplius ſublimat, ſine frigefieri, ac receptaculo ablato, aquam tuam forté vaſi vitreo inde, atq; arctè obtura. Ac tùm Mercurium tuum ſublimatum accipe ex alembico, ac contere denuò cum altero dimidio materiæ. Cumque omne ritè permiſtum fuerit, vt priùs, rurſùm olłę vitreæ inde, ac denuò deſtilla vt prius, ijſq; omnibus peractis, remove: ac ſume etiamnùm 4 ℔ vitrioli, ac ſalnitri ana, ac facito vt priùs. Ac tùm ſatis aquę fortis habes: ac Mercurius quater ſublimatus eſt, totumque corpus plenum tincturis habes.

Sublimatio Mercurij.

Tinctura vitrioli.

Nunc

@

Proportiones.

Cap. 115.

NVNC ſcies ac intelliges pondera Solis, Lunæ ac Mercurij. ℞. 8 lothones puræ Lunæ cupellatæ, 4 lothones puri Solis cæmentati, efficiunt 12 lothones. Ac 6 lothones Mercurij quem ſublimaſti, faciunt ſimul 18 lothones. Hæc vera proportio ponderum. Quæſtio: Quare bis tantũ corporis datur quãtũ ſpiritus? Scies cùm corpus eſt fortius ac ſubtilius quam ſpiritꝰ atq; igni admouentur, tùm corpus optimã ac ſubtiliſſimã ſpiritus partẽ apud ſe retinebit: ac convertet, ac perducet ad ſui ſimile, ac ad ſuam naturam: & tùm partes craſſas aut fæces exedet, expuet, ac in nihilum rediget. Ac ſi ſpiritus eſt in maiori quantitate, ac ſubtilior quam corpus: ſpiritus aſcendet ac ſecum rapiet optimam partem corporis: ac partes craſſas aut fæces relinquet in fundo: non enim ſunt naturæ eius. Ea eſt ratio vna. Altera ratio eſt: ſi plus eſſet ſpiritus quam corporis, aut vtriuſque ana, cùm poneretur fixandum, ægrè fixari vellet: ac tempus valde longum eſſet. Itaque ob 2 iſtas cauſas factum eſt. Spiritibus vero ac corporibus iam ſimul fixis, tùm ſatis ſpiritus addi poteſt. Nam quicquid cum eo ponitur, facile fixatur Nam cum corpora ac ſpiritus ſimul fixata ſunt, Elixir ſunt. Ac ſi multa pondera ſpiritus apponantur, facilè fixatur. Hæc eſt tertia ratio. Quarta ratio eſt, ſi plus

detur

Vera ponderũ proportio.

1 Ratio.

Nota de proportione.

2 Ratio.

3 Ratio.

4 Ratio.

@

detur ſpiritus quam corporis, aut etiam ana: ſpiritus aquarum fortium manent apud illos in opere: ac illi ſunt admodum pingues volatiles ſpiritus, tales etiam ſunt ſpiritus aquæ vitæ, ac admodum difficulter fixantur: atque iſti maiore ex parte apud opus manent. Nam tantummodo ex tepido balneo educitur in congelando. Ac ſi iam tantum ſpiritus eſſet quantum corporis, quoniam omnes alij illi ſpiritus apud opus manerent, fixari minimè poſſet: aut tempus nimis longum foret. Iam proportio ponderum ratione demonſtrata eſt.

Spiritus aquæ vitæ.

Solutio Solis, Lunæ, & Mercurij.

Cap. 116.

REcipe tria receptacula, vni Lunam, alteri Solem, tertio Mercurium inde. Ac ſuper Lunã 16 lothones tuæ aquæ fortis fundes, quã antè paraſti: ſuper Solem 12 lothones funde: ac inter eos lothonem ſalis armoniaci pulveriza: ac ſuper Mercurium tuum aut ſpiritum fundes 6 lothones aquæ fortis, aut ana. Hæc vera proportio aquæ fortis, ad materiam ſoluendam. Quæras verò iam, mi fili, ſuper 8 lothones Lunæ fudiſti 16 lothones aquæ fortis, & ſuper 4 lothones Solis, 12 lothones aquæ fortis, ac ſuper 6 lothones Mercurij, 6 lothones aquæ fortis, ea mihi inæqualis proportio videtur. Scies ſingula ſuam proportionem habere. Super 8 lothones Lunæ fudiſti 16 lothones aquæ fortis, atq; hæc eius proportio.

Demõſtratio à proportione. Luna quid

Nam

@

Nam Luna eſt crudum ac frigidũ, & apertum corpus: ideò facilè ſolvitur in duplo pondere. Idque Sol facere non poteſt, is ter tãtum ponderis aquæ habere debet, quam ſit gravis. Nã corpus eius nimis graue & ſolidum eſt, ac partes eius in mineris ſolidè in vnum compreſſæ ſunt, ſulphurque eius fixum eſt. Ideò in vulgari aqua forti ſolvi non vult, vt Luna, ſed ſal armoniacum aquæ eius addendum eſt. Ergo ter tantum aquæ habere debet, quam ſit gravis. Nunc Mercurius ſpiritus eſt, eiuſq; natura in ſublimatione reſoluta eſt: atque apud ſe ſpiritum vitrioli ac ſalnitri habet. Ergo non plus aquæ exigit, quam ſit eius pondus. Nam ſpiritus vitrioli, ac ſalnitri efficiunt, vt facilè ſolvatur. Ita liquet ſingula propriam proportionẽ aquæ habere. Item porrò 3 iſta vitra in pelvi cum cineribus cribratis pone, ſuper balneum, ac ſolvi ſine, vitra parte corticis obturans, vt aqua aliquantulum aëris habeat ſpõgioſitate. Aliquid aëris habere debet. Ac aliquoties operculum aperiendum eſt, ſingulis 2 aut 3 horis ſemel, vt ſpiritus aërem habeant, ac tùm continuò denuò obturandum.

Mercurius quid.

Cap. 117.

SCies in ſolutione hac latere magnũ ſecretum, ac præcipuum artis. Nam aqua fortis cum ſuis ſpiritibus eſt velut ſtruthiocamelus, qui in ventriculo ferrum, ac chalybem concoquit: ita deglutit quicquid in eam immittitur, ac

Cõfert aquã fortem cũ ſtruthiocamelo ferri ac chalybẽ cõcoquente.

@

ac omne in nihilum consumit. Quare aquam istam cum materia eius nutrire debes bono alimento, quemadmodū infans in vtero matris nutritur. Nam si infans in vtero matris nutrimentum non haberet, postquā vitam accepit, moreretur, ac redigeretur in nihilum. Ita etiā ista materia quæ in aqua forti est, nisi nutriretur: aqua suo ardenti calore materiam consumeret, ac deglutiret, ita vt in limosam materiā conuerteretur, vt nunquam vllum cōmodum indè rediret. Nam Lunā proba in aquâ forti, ac in ea 10 aut 12 dies sine, facito tùm præcipitari, aut vapora aquam illam, ac calcē tuam aqua recēti laua: ac eam de more liquefacito: indè nunquā denuò Luna fiet: adeò aqua fortis illam corrosit ac consumpsit. Sed remanebit tibi quasi esset sulphur liquefactum: sæpè expertus sum. Aut est materia quasi esset sal vitri. Atque eo falluntur multi, qui aquâ forti operantur. Nam cùm diu multumque operati sunt, materia eorum exesa est, estque velut sulphur, aut pinguedo vitri. Fit quidem rubra, crocea aut alba, sed nihil inest, est fimus, nec reperiunt id quod quærunt. Nunc scies quod materiam bono alimento ales, .i. ad album alimento sui simili naturâ. Ac de hac nutritione Philosophi mirè locuti sunt parabolis artis, ignorantibus nimis reconditis. Id quod nunc omitto, vt in proposito maneam. Satis in Vegetabili opere demonstratur.

Aqua fortis cū materia nutriēda, est velut infans in vtero matris. Ratio.

@

Nutritio.

Cap. 118.

Nutrimenta quæ ſumenda.

SVMES mi dilecte, puram Lunam tenuiter contuſam, vt manu lacerari poſſit. Ac purũ Solem etiam eodem modo contuſum: ac de tuo Mercurio ſublimato, eo omnia tria paſces, quodque ſuo ipſius alimento, in vitro ſuo, donec ſatiata ſint, videlicet, cùm vides Lunam tuam, Solem ac Mercuriũ ferè ſoluta eſſe. Tùm paſces vnumquodque ſuo ipſius alimento. i. in vitro in quo Luna tua ſtat, 2 aut 3 fruſtula Lunæ frange, ac denuò vitrum citò obtura. Atque iridem Sole tuo facito, ei adde de tuo contuſo tenui Sole. Ac de tuo Mercurio ſublimato ſimiliter interdũ aliquid immitte, cùm vides fruſta penè ſoluta eſſe: ſine denuò alia incidere, vt priùs. Atque id perſequere, donec fruſtula tua integra maneant ad ro, aut 12 dies, nec ampliùs ſolvantur: ac vides aquam tuam fortem ampliùs vim non habere ad ſolvẽdum. Tùm ſatis nutrita eſt: ac tene ſemper ſuper cineres calidos, quemadmodum ſolvi ſolet. Ac tùm ei omnis vis corroſiua adempta eſt, nam ampliùs ſolvendi vim non habet. Eſtque hoc vnum ex maximis ſecretis, quæ in arte ſint. Iam cùm ad eum modum nutrita eſt, fundes ſeorſim de eius fruſtulis in ollã vitream. Nam ſingula ſeorſim ac per ſe fixari debent, ac ſeparari à ſua terreſtritate. Ac in vi-

Omnis vis corroſiua aquæ fortis adempta. Secretum magnum.

tro

tro Lunæ tuæ in fundo eius reperies infrà apud frustula reliqua pulverem nigrum, isque est Sol. Nam in omni Lunâ soluta, pulvis Solis reperitur. Nam omnis Luna Solem continet, parùm aut multùm. Hunc serva. Ac vbi hoc pacto singula in ollam vitream fuderis, singulis alembicum superimpone, ac in pelvi cum arena in balneo colloca, ac cuique rostro receptaculum luto agglutina, ac destilla aqua tepida sensim omnem humiditatẽ, donec tam siccum fiat vt pulverizari posset. Cumque tam siccum est, bonam aquam vitæ rectificatam superfunde, donec aqua emineat tres digitos latos supra materiam. Atque ita omnibus 3 vitris facito. Dixi vt alembicum singulis vitris imponeres. Sed præstaret te vitra in ventre rostra habentia habere: ac cõmoda essent suprà cum exiguo foramine, ac pusillo vitro rotundo ad id levigato. Ita singulis vicibus alembicum imponere, nec deponere opus esset: sed tantummodò materia soluta ex vno in aliud evacuaretur, ad nimium de spiritu amittendum, atque itidem est minimum negotium. Itaque huiusmodi vitra tibi compara duodecim aut plura, parua & magna. Nam quãvis in fornace stent, aut super cineres, nõ multum destillat. Nam quicquid ascendit, rursum in fundum subsidit, ac non multum per rostrum destillat. Nam nullus est delapsus, quo humiditas congregari possit.

In omni Luna soluta pulvis solis reperitur.

@

Ita hæc vitra admodum bona ſunt ad ſolvendum, congelandum, ac rectificandum. Nam lutare nihil opus eſt: tantummodò ex vitro in vitrum transfunditur, ac ſuprà ſubere obturatur, aut puſillo vitro rotundo, quod ei quadret, ac levigatum ſit. Itaque ſuadeo tibi vt opus tuum in eiuſmodi opere opereris, donec congreges. Tùm vitro fixatorio indi debet. Ac inde tùm materiam vitro, quamque per ſe, ac quamque in peculiari fornace, aut balneo, in pelvi cum arena, aut cineribus cribratis, ac aquam tuam vitæ ſuperfunde, vt ad 4 digitos emineat ſuprà materiam, ac luta receptaculum ad roſtrum receptaculi, ac ſine ſolvi calore exiguo, ita vt manum tuam in balneo tenere poſſis. Ac ſolvetur: ac infrà in fundo vitri fæx quædam remanebit. Tùm alia 4 vitra habe eiuſdem compoſitionis: ac funde clarum ex omnibus 3. vitris, quodque in vitrum peculiare: ac ſtrictè obtura. Ac denuò aquam vitæ ſuper fæces cuiuſque vitri funde, tantùm videlicet, vt rurſum ad 4 digitos tectę ſint: occlude, ac rursùm in balneo pone, vt ſuprà, receptaculo ad roſtrum lutato: ac vbi ad tres aut quatuor dies in balneo ſteterit, ſiquid etiamnùm in fæcibus eſſet, vt ſolvi poſſet. Tùm ſinas refrigeſcere, ac tùm rurſum clarum ſupernè diffundas è fæcibus, in eadem vitra in quæ prima infudiſti, quodq; in ſuum vitrum. Tùm 3 ollas vitreas habe, in eas fæces evacua, ſingulas

@

las in vitrum peculiare, aut ollam; ac depone donec plures fæces confundes. Tùm omnia 3 vitra in quibus materia eſt ſoluta quodq; ſup balneum ſuum pone, vt priùs doctũ eſt: ac rurſum aquã vitę deſtilla, donec materia tua omninò ſicca ſit. Tùm denuò recentẽ aquam vitę ſuperfunde, vt priùs à te factum eſt. Ac aquam illam vitæ deductã effũde, nihil amplius valet. Luta vitra vt priùs, ac denuò materiã vt ſuprà ſolve. Cumq; omne ſolutũ fuerit, quod quatriduo fiet, rurſum fęces in vitro remanebunt. Funde denuò ſolutũ in vaſa peculiaria, vt priùs. Ac funde rursùm ſuper ſingulas fæces recẽtẽ aquam vitę 4 digitos ſupra materiã, vt priùs feciſti, ac pone iterũ ſuper balneũ, ac ſine tũ denuò ſtare ad 3 aut 4 dies, ſi quid adhuc in fęcibus nõ ſolutũ eſſet, vt ſolvi poſſet: ad omnino ex fæcibus ſolvendum. Tùm ſine frigefieri: ac clarum à fæcibus ſupernè diffundẽ, quodq; in ſuum vitrũ: ac adde fæces ſingulas ſuis ꝓprijs, quas prius in ſingulis ollis ſervaveras. Materiã tuam ſolutam denuò congelandam pone, ac humiditatẽ ei vt ſuprà detrahe, donec materia ſicca ſit, ita vt puluerizari poſſet. Iſtudq; opificium repete toties, donec nullæ amplius fęces tibi remaneant, ex nullo horum 3, ſed omnia tria ſolvantur, ita vt fæces non reliquant. Ac ſaltẽ fæces ſemper eidẽ ollæ inde, ſingulas per ſe, nam in illis fęcibus elemẽtũ terrę ineſt. Iſtas fæces omnes tres adhuc calcinabis: ac terram extra-

Opificium prædictum repetendũ donec nullæ fæces amplius remaneant.

extrahes ex ſingulis fæcibus, ac ſingulas ad propriam materiam adduces, antequam congregabuntur.

Cap. 119.

Quomodo terra calcinanda.

IAm ſcies, mi fili, 3 materias tuas ſubtiles eſſe, ac rectificatas, 3 nempè elementa: ac elemẽtum terræ adhuc in fæcib⁹ iacet, quodq; in ſuo vitro. Nunc 3 materias tuas ſerua ſolidè obturatas, donec fæces calcinatæ fuerint. Ac poſt calcinationem omnium trium terrarum ex ijs eductarum ac rectificatarũ: ac tum quaque terra in ſuam ipſius naturam perducta: Tùm opus cõferemuś ac fixandum ponemus, vt pòſt docebimus.

Calcinatio terræ.

Cap. 120.

REcipe dilecte 3 ollas tuas vitreas quibus fæces inſunt; ac vapora bis, vt omnino ſiccæ ſint. Tùm habe ſuper ſingulas ollas vitrũ rotundum, ac olla ſuprà æqualiter levigata erit, atque etiam operculum, vt ſibi invicem quadrent. Tùm operculum ſuper ollam luta, ac pone ſingulas in pelvi cum cineribus, ſingulas ſuper fornacem peculiarem. Nam Sol diutius calcinari debet quam Luna. Fæces Solis facilè ſpatio 6 refectionum calcinari debent, ac Luna facilè calcinatur 30 horis. Ac fæces Mercurij facilè 18 horis calcinantur. Ergo quodque vitrum ſuper fornacem peculiarem ſtare debet: ac ſingulis tantum ignem addes, vt fæces com-

Sol diutius calcinãdus quam luna

@

communi candore candeant. Fæces Solis retinebis 6 dies in candore naturali, tùm sine frigefieri: ac fæces Lunæ 30 aut 32 horas in vno candore: Ac Mercurij 18 aut 20 horas in vno cãdore: tùm sine frigefieri. Tùm remove omnia 3 vitra: ac si quid in operculo aut ad margines ollæ sursùm sublimatũ est, id penna absterge. Tùm super singulas fæces aquam communem destillatam superfunde, atq; ollas super fornacem in testa cum cineribus pone: ac aqua bulliat per horã, tùm sine frigefieri. Tùm habe alias 3 ollas vitreas, ac funde quamq; aquam per se sensim a suis fæcibus, aut per philtrum destilla. Tùm rursùm aliam aquam cõmunem super fæces funde quæ in olla remansêre, ac rursùm per horam facito: tùm denuò sinas refrigescere: ac rursùm subtiliter effũde singulas in suam aquam, vt priùs. Tùm iterum aquã recẽtem superfunde. Ita elemẽtum terræ ex fæcibus eduxisti. Tùm fæces abijce, prorsus enim inutiles. Tùm 3 ollas tuas congelandas pone, ac in quoque ollæ fũdo reperies sal quod est inter albũ ac cinericium: aquam destillatã super id funde, ac denuò per horam bulliat: tũ sinas frigefieri, ac subsidere, ac à suis fæcib⁹ diffũde, & fæces abijce. Tùm aquã tuã ex singulis ollis evapora, ac denuò tibi in quaq; ollâ sal remanebit, idq; iam paulò cãdidius erit. Funde denuò aquam super sal tuum, vt priùs, ac facito, vt prius. Idq; opificium itera toties, donec sal

Extractio Salis.

@

ſal tuum non amplius fæces relinquat. Tùm
Terra rectificata ac mundata. terra tua rectificata eſt, ac mundificata ab omni immunditie: ac ſunt terræ Philoſophorum.

Coniunctio terræ cum elementis.

Cap. 121.

IAm adde omnem terram ſuis ipſius elemẽtis rectificatis. Ea iam probè ſimul rectificata ſunt ac ſubtilia effecta, abſque elemẽtorum ſeparatione: atque hactenus ea perduxiſti, vt
Medicina. iam medicina ſint præ magnâ eorum ſubtilitate: nam exterius eorum intus poſuiſti, & interius foràs, atque ab omni immunditie nuda-
Morienus. ſti. Ideo Morienus Philoſophus ait: Niſi corpora immunda pura, & munda efficias ab omnibus fæcibus, nihil in arte noſtra inveniſti.
Hermes. Hermes inquit: Corpus ſolutum eſt aquâ ęterna, atque ea aqua Mercurium æternum cõge-
Ariſtoteles latione coagulat. Ariſtoteles inquit: Præpara corpora ac ſolue, ac deinde ea cum ſpiritibus lotis, ac mundatis coniunge, ac fit æterna congelatio ac fixatio. Geber ait, Pòſt cõiunge ei animam preparatam, ita ei imprimitur æternus
Raſis. color, quem in æternum retinebit. Raſis ait: Converte corpora in aquam, atque aquam illam ab omni ſua immunditie mundifica, atque ex ea denuò terram facito, & ex terra aquam: ac tùm ei ſpiritum adiunge, ac animam, tùm rectè feciſti in noſtra arte. Dan-
Danthygus. thynus ait: Purga corpora, ac albifica, ac ijs
ſemitum præparatum adiunge, atque eis vi-

tam

@

tam ſiue animam infunde: ita fit æterna conglutinatio ac fixatio æterna. Ac Plato: Corpus imperfectum deſtrue ac in aquã redige, ac lepram ei ablue, ac mũdifica, atq; ſpiritum preparatum ei adiunge, ita ignis ea non ſeparabit: ac tùm ei animam præparatam adiunge, ita omni examini reſiſtent, ac tranſibunt. Hermes prætereà ait: Solue corpora ac albifica, ac nuda ab omni immunditie, ſpiritus ablutos ad corpora adducito, ita ſeparari non poſſunt. Tùm fermentum illis adde: ita illis æterna tinctura imprimitur, vt ignis ea ſeparare non poſſit. Kalid Morienum interrgobat: Quænam optima congregatio eſt? Morienus reſpondebat: Perfectum corpus fixum ſolutum in aquam æternam, ac ſpiritus præparatus ei immerſus, eſt opus perfectum ac firma coniunctio, ita vt poſtea ab igni minimè ſeparentur.

Plato.

Hermes.

Kalid ad Morienũ.

Recapitulatio.

Cap. 122.

NVNC oculos & aures aperi, auſculta, ac ſpeculum artis inſpice. Mentem aperi, ac intellige, quomodo, ac quà ratione hæc coniunctio fiet. Dixi tibi in opere minerali multa opera diverſa, quædam cum ſeparatione elementorum, ac etiam alia opera in quibus elementa non ſeparantur. Quædam aquis fortibus fiebant, alia aquâ noſtrâ ardente benedicta: alia ad oleum cõficiendum: ac omnia ſimul Elixir ſunt. Demonſtraui etiam tibi multis

Anacephaleoſis.

tis rationib⁹, ita debere fieri. Præterea te etiã in magnis operibus docui, quomodo Solẽ ac Lunã amalgamabis cũ Mercurio viuo præparato: ac quomodo igni admovebis. Ac quo pacto pusillo regimine ignis ignẽ tuum moderareris, vt simul morerẽtur ac fixarentur: ac quomodo omnes eorum fæces consumerentur, ignis pusilli constanti directione. Ac quo pacto Natura adminiculo ignis exigui operaretur, vt omnes fæces consumeret, ac in nihilum redigeret, ac ad extremũ perfecta fieret. Nam Natura aliquantulum iuvatur arte artificis, ac constanti decoctione. Idque manifestis rationibus demonstraui, ita esse debere: quemadmodum in veritate ita est: sicuti etiam in vtroq; opere demõstratum est. Dilecte est etiamnum aliud secretum in arte ac firma cognitio, ac pręcipua notitia huius coniunctionis operis, in quo nunc versamur, ac de quo loquimur.

De coniunctione operis recapitulati.

Cap. 123.

DOCVI te præparare ac rectificare corpus imperfectum, quod est Luna, ac spiritum qui Mercurius est, ac fæces aut terram ab ijs separare: quod fit perfectè soluendo, ac denuò congelando. Idcircò Morienus ait: Ars nostra nihil aliud est, quam perfectè soluere, ac congelare. Ideò Hermes inquit: Ars nostra nihil aliud est, quam opus mulierum, ac puerorum ludus. Ita Lunam tuam, Solem, ac Mercurium per-

Morienus.

Hermes.

@

perfectè rectificásti, ac eius elementum Terræ cum fæcibus separásti à se invicem: solummodò solvendo & congelando. Ac terram tuam calcinásti, ac præterea terram tuam ex fæcibus eius eduxisti soluendo, ac congelando. Ita vt terra tua etiam probè rectificata sit, vt nullæ fæces relinquantur.

Cap. 124.

Iam omnia simul nudasti ab omni redundantia corruptionum, absque elementorũ separatione, vt antè ostensum est. Iam cuique terram elemento suo addidisti: Terram Lunæ, Lunæ, terram Solis, Soli, terrã Mercurij, Mercurio, quamq; in suo vitro. Nunc quærat F. M. Quid iam faciendũ est, ac quomodo iam cõiungentur?

Cap. 125.

Scies in istâ coniunctione maximũ secretum latere, quod sit in arte vniuersâ. Verũ quidé est perueniri quidẽ tandem ad perfectionẽ diuturnitate temporis, ab ijs qui operantur amalgamationib⁹, corporibus vt Lunæ ac Mercurij coniungendis in vitro vno, ac coquendis super igni pusillo, donec perfecta fiant. Scies ac rirè intelliges, omnes qui ita operantur stultos esse, amalgamationibus Lunæ ac Mercurij: aut qui aquâ forti ea destillant, aut partem destillant, ac partem manere sinunt: ac breui tempore ex ijs medicinam confiteere putant, stulti sunt, nec artem intelligunt, nec etiam se ipsos. Ac quamvis materia fortè ad extremũ perfecta esset,

Maximum secretum in coniunctione latet.

Amalgamatio Lunæ cum Mercurio.

@

eſſet, ſicuti eſſet, vt ſuprà multis in locis oſtenſum eſt: tempus adeò longum eſſet, vt pigeret ipſos tã diu expectare, ac opus deſererent.

Ratio. Ratio: Luna eſt frigida & humida, non fixa, ſordida, immunda, ac volatilis: ac Mercurius etiamnùm magis. Hæc duo iungunt: vtrũ alterum perfectum efficiet? vtraq; enim imperfecta ſunt. Dico tibi, multos viros doctos in opere ſedentes vidi, qui huiuſmodi opera facerent: ac multos annos eiuſmodi operibus occupati fuerant: ac nunquam quenquã eorum perfectionẽ habere vidi. Quamvis ad extremũ perfectio ſit expectanda, tempus expectare nõ poterant: tùm opus ſuum igni corrumpebant, aut aliquod mirum conſilium quærebant, vt ad finem pervenirent: ac quamcunq; rationem inirent, ad extremum omnia corrumpebant. Sed ſi ad aliquot annos ſtare ſiuiſſent, ac perſequuti fuiſſent die nocteque igni puſillo, tandem perfectum euaſiſſet, vt ipſi vel eorũ poſteri artem eius videre potuiſſent. Ratio, dilecte, cur multos annos ſtare debeat, eſt hęc: Natura non operatur niſi per naturam, quamvis paululum igni puſillo iuuetur, qui illi die nocteq; cõtinue additur. Luna eſt imperfecta, ac Mercurius etiamnùm imperfectior, vtrum alterũ perfectum faciet? Neutrum eam vim habet. Quomodo veſtis immunda lauari mundariq; poſſet in aqua ſordida? Profectò nemo id poteſt. Ita ſe etiã res in Luna, & Mercurio habet,

cum

cum coniuncta ſunt, neutrum horum iuvandi alterum poteſtatem habet. Sed Natura fæces conſumit, ope conſtantis decoctionis ignis exigui. Ac iam omnibus fæcibus conſumptis, etiamnùm vtraq; non fixa ſunt, vtrum alterum fixabit? Natura igni puſillo ac conſtanti decoctione Lunâ fixat: ac etiam poſt longum tempus, ac cõſtanti decoctione fit Luna medicina. Atq; ita longo tempore, ac continuâ decoctione exigui ignis, Luna Mercurium in ſuam naturam pertrahit, atque alterum cum altero fixat: ac etiam longiore tempore ac conſtanti decoctione, Mercurius cũ Luna perfecta medicina fit. Sed antequam id fieret iſthoc pacto, fortaſſe tempus 17 aut 20 annorum dilaberetur. Quare illi qui ad hunc modum operantur amalgamationibus, corporibus imperfectis & amalgamationibus & Mercurio cõiungendis, artem non intelligunt, nec ſeipſos. Quemadmodum etiam omnes illi, qui aquis fortibus operantur, ad Lunam & Mercurium coniungenda. Nam ſi artem intelligerent aut ſeipſos, facilè perciperent, ac intelligerent, debere inprimis Lunam ab omni impuritate mundificari: Eaq; mundificatâ, ſubtilis efficienda eſt, i. aſcendens ac deſcendens debet retineri in vitro fixatorio. Ita tam ſubtilis fit, vt poſt medicina fiat. Nam 3 illa elementa quæ in ſe habet, aſcendunt ſurſum, ac deſcendunt infrà, ac terram adeò ſubtilem reddunt, vt vna aſcendat

@

dat in caput vitri fixatorij, ac rursùm descendit cum aëre, aqua & igni. Ac tùm elementa ita congregantur simul, atq; ita maritantur, vt in æternũ separari nequeant. Atq; vbi hoc pacto congregata fuerint, cõstanti alcensu ac descensu fiunt paulatim crassiora, ac simul fixari incipiunt. Ac quæ antè quatuor erant in naturâ, vnum fiunt; ac simul fixa manent in fundo vitri fixatorij. Ideo Hermes ait: Facito inferius ita vt superius, ac superius vt inferius, tùm rectè operatus es. Hermes. Ac Luna quæ corpus imperfectum erat, iam fixa est, ac medicina. Cumq; hoc pacto parata est, corpus paratũ est ad spiritum paratum recipiendum. Ideo Plato & Aristoteles inquiunt: Para imperfectum ac albifica, ac cõtinuò spiritum paratum illi adiunge. Plato, Aristoteles. Ac Ignorantes verba ista non capiunt. Ac tùm debet spiritus paratus in parato fixo poni, vt simul fixentur, ac deinde illis adiungere debes fermentum præparatũ, quod etiam parari debet: vt partim doctum est, atq; etiamnùm docebitur. Quod fermentum vtriusque vitam donabit, ac trahet & perducet in suam naturam. Ac talis congregatio fieri debet, si alioqui ad magnum lapidem perveniemus, spatio vnius anni, aut breviore, provt artifex acutus est. Si Naturam nossent, atq; hoc intelligerẽt, quod hic docetur, atque etiamnùm docebitur, circa eiusmodi amalgamationes non operarentur, nec aquâ forti, ad Lunã & Mercurium in sua Naturam nosse.

crass-

@

crassitudine coniungenda. Quamvis ad extremum lapis indè aliquando proveniat, vt ostensum est. *Cap.* 126.

PErlege hoc sæpius ac benè memoriæ infige, vt nunquā cōgregationē facias, cōrpore impfecto, ac spiritu parato, quin priùs corpus mūdifices, ac albifices, fixum ac medicinale efficias: antequā spiritum paratum ponas, ac spiritū apud corpus fixum effice, antequam illi addas præparatā animam viventē, ne aberres à rectâ viâ. Nā in ponderibus, ac in cōiunctione, ac in ignis constructione, omnis nostra ars cōsistit.

In ponderibus, cōiunctione ac ignis constructione omnis ars chymica cōsistit.

Congelatio, sive Coagulatio.

Cap. 127.

NUnc ad opus nostrū reuerti volumus. Meministi cùm terrā tuā rectificasses, vt nullas amplius fæces relinqueret, me tibi præcepisse, vt vnamquamq; terrā adderes elemento suo proprio, quamq; in suo vitro. Nunc omnia 3 vitra pones super fornacem, ac lutabis probè singula, ac singulis receptaculū ad alembicū: ac destillabis pusillo tepido igni, aquā illā vitę, ita vt paululū incipiat tantū spissescere: sed ficcè minimè destilla: vt tantū soluta maneat, Idque facilè videbis. Cū materia ferè destillauit, fit aliquāto obscurior quàm priùs erat, ac spissior ac aspectu aliquantū oleū referens. Tum sinas refrigescere: ac materiā ex singulis vitris in paterā vitreā effūde: interim quòd etiānùm calida est, alioqui omnino evacuare nō posses,

Ratio, cur materia effundenda, dum calida est.

nam

@

nam cũ omnino frigida eſt, melle eſt ſpiſſior. Tùm ſingulas pateras ſolidè opereulo vitreo operi. Aut pateras ad id confectas habe, quæ arctè ijs quadrent: nam ſedulò tibi cauendum eſt, ne quæ ſordes ab aëre accedãt. Ac cùm pateræ illę vitreę admodum arctè opertæ ſunt, pone ad dies 4 in locõ mũdo frigido, aut cella. Ac interea temporis in fundo paterę reperies exiguos lapillos excretos in morem cryſtalli. Tum etiam 3 alias pateras habe, quę etiam arctè claudi poſſunt ac ſuper illos lapillos excretos ſtabit etiamnũ de aqua vitæ, eam ſuperne in alia illa vitra effundes; ac lapillos illos tribus diſtinctis vitris inde, quæ tegi poſſunt. Tùm ſume tres illas patereas quib⁹ aqua vitæ deducta ineſt, ac pone denuò vaporãdas, donec ſpiſſeſcat, vt ſuprà, ac ne iſthinc diſcedas, (nam eo ſpatio quo decies, aut duodecies oratio dominica recitari poſſet, fit) ne ſicceſcat, ac ne ſpiritũ aquę vitę amittas. Sed cùm aliquãto ſpiſſius eſt quam oleum, ſinas refrigeſcere: ac rursùm pateras tuas arctè operi; ac denuò ad dies 4 in cellâ frigidâ pone: ac ſine rursùm lapillare, atq; iterùm ſingulas lapillis ſui ſimilibus adde: ac rursùm evapôra vt priùs: atq; id repete, donec nihil amplius aquæ vitæ ſuper lapillos reperis, ac materia tua omnis congelata eſt. Tùm 3 materiæ tuæ cryſtallus ſunt, Sol tuus, Luna, Mercurius, ac præparatæ ſunt & ſubtiles effectæ. Quærat filius: Quare in lapillos redegiſti, ac

Lapilli excreti in morẽ cryſtalli.

@

ac non in pulverem. Scies ſpiritum aquæ vitæ eſſe mediatorem inter corpus & Mercurium, æquè ac lapis quem nobis Deus gratis dat. Ac ſi aquam vitæ omnino deduxiſſem, vt pulvis fuiſſet: tùm ſpiritum aquæ vitæ iterùm addere potuiſſem: ac ſi pòſt in vitrum fixatorium fudiſſem, quomodo proportionem ſcire potuiſſem: ſi quid nimis multũ infudiſſem, tùm ſpiritus aquæ vitæ opus impedijſſet, quominus fixaretur. Eſt enim pinguis volatilis ſpiritus, qui ægrè fixari vult, niſi longo tempore. Ac ſi quid nimium infudiſſem, tempus admodũ lon gum fuiſſet. Prætereà ſi nimis parum infudiſſem, opus nimis ſiccum evaſiſſet: ita vt ingreſſum dare noluiſſet. Spiritus enim vini eandem habet naturam, quã habet ſpiritus antimonij. Nam vbicunq; ſpiritus antimonij ad opus adducitur, opus amabile ac fuſibile efficit, vt ingreſſum det, vt facit aqua paradiſi, aut ſpiritus arſenici aut ſulphuris: Imò magis quàm omnia ſimul præſtare poſſent; quamvis omnia ſimul in ſuâ quinta eſſent eſſentiâ.

Spiritus vini eandem naturam habet cum ſpiritu antimonij.

Cap. 128.

HOc animo imprime pro maximo tuo ſecreto. Quærat autẽ filius meus, Quomodo iuſta proportio ſcietur? Cùm in opere aquę vitæ aut ſpiritus vini ſatis eſt, id ſcies: vbi perfectè ab omnibus fæcibus eius repurgatũ fuerit. Tùm ſpiritum vini ſuperfundes, ac deſtillabis, donec incipiat ſpiſſeſcere, in morẽ olei. Ac

tùm deſines, ac ſines omne excreſcere in lapillos, vt priùs doctum eſt. Ac materia illa rectificata, ſiue ſpiritus ſit, ſiue corpus, non amplius in ſe attrahet, quam fixari poſſit, quamque ei ad dandum ingreſſum opus ſit. Atque hoc Natura operatur. Ita dilecte lapillos omnes excreſcere ſiui, ac permiſi in ſe attrahere tãtum ſpiritus vini, quam ijs opus eſſet. Nam proportionem vini dare, id captum hominis ſuperaret. Natura ſupra captum hominis operatur. Nam Deus potentiam ſuam in primis rebus oſtendit: vt Creatorẽ noſtrum cognoſcere diſceremus. Ac Deus in naturâ ſupra captum hominum operatur. Ac ſcito non multos Philoſophorum perveniſſe ad intelligentiam ſpiritus vini. Id tibi ſuprà oſtendi: Maius ſecretum non habeo, quam ſpiritus vini, in opere vegetabili vbi ſermo eſt de Elixire, vbi mira traduntur de ſpititu vini. Vix tres fuêre qui ad veram intelligentiam ſpiritus vini pervenerunt. Itaque dilecte hoc oſtendi, quare lapillos illos ſimul excreſcere ſiuerim.

Proportionem vini dare captum hominis ſuperat.

Pauci Philoſophi pervenerunt ad intelligentiam ſpiritus vini.

Coniunctio operis, fixando.

Cap. 129.

NVnc ſumes vitrum fixatoriũ, eiq; lapillos illos Lunę indes, ac ſigillo Hermetis obſignabis, ac pones ſuper fornacẽ in cineribus, ac ignem adde tàm calidũ, vt tantummodo digitum tuum tenere poſſis in cineribus abſq; cõbuſtione. Cùmq; vitrũ caloré ſentit, ſtatim lapilli illi liqueſcent in morẽ olei, ac aſcendent

@

facilè 1000 exiguis fibris: ac denuò deorsum descendent. Ac in dies singulos magis spissescent, quo materia magis fixa fit. Ac ad extremũ tàm spissæ fiunt, vt vix denuò reverti possint. Ac cùm priùs facilè 1000 videbãtur esse, vix iam sunt 15 aut 16. Eo signo conspecto, ignẽ tuum auge tantum, vt digitum tuum vix spatio, quo aue Maria recitari posset, in cineribus tenere possis. Cumq; iam vides nullos amplius lapillos ascẽdere ac descendere, ignẽ tuũ auge, ita vt digitũ tuum in cineribus nullâ ratione ferre possis. Atq; hoc pacto retine ad horas 24: ac si intereâ temporis nihil amplius ascendere ac descendere cõspicis, materia tua fixa est. Atq; id 40 diebus fiet: ac tùm perfectũ corpus tuum paratum est, absolutum, ac medicina: hîc iam nõ amplius corpus imperfectũ est: sed corpus glorificatum, atq; alta medicina: vim enim habet omnia corpora imperfecta in Lunam perfectam cõvertendi. Ac quod plus est, proijce super purum Solem, convertet ex naturâ propriâ in veram Lunam. Quare Hermes ait: Qui ex Sole Lunam conficere nequit, is ex Luna Solem conficere non potest. Geber ait: Qui ex rubro album nescit conficere, is nec ex albo rubrum novit cõficere. Ac scies hac ipsâ ratione, ex omnibus metallis imperfectis Elixir posse fieri: ac deinceps scies lapides crystallinos Solis etiã vitro fixatorio indi debere, ac fixãdos poni, vt de Lunâ dictum est.

Luna fixa.

Medicina.

Corp⁹ glorificatum.

Hermes.

Geber.

Confectio Elixiris.

@

Idem opificium, eadem cõſtructio fornacis, idem vitrum fixatoriũ eſt. Ac ſi fornax tua ſatis ampla fuerit, omnia illa 3 vitra ſimul ſuper eâdem fornace ponito: ac omnibus idem regimẽ ignis da. Scies itẽ Mercuriũ coquẽdum vbi ab omni immunditie clarificatus fuerit, antequã corpori præparato apponatur. Nam etiamnùm ſpiritum vini apud ſe habet, quem aſſumpſit, atq; etiam ſpiritum vitrioli, ac ſalnitri, quẽ in ſublimatione ſubvexit: atque etiam ſuam terram rectificatam: atque omnia hæc fixa non ſunt, ac congregata in rem vnam, ac nondum res ſimplex ſunt, ſed compoſita. Itaq; Mercurius etiã coqui debet, donec ſimplex ſit, vna pars fixa in naturâ: atque etiam vna pars non fixa. Id ita accipies. Multa audiſti de Lunâ, cùm non amplius lapilli aſcẽdunt, tùm ſatis eſſe, ac Lunam fixam eſſe. Ac cùm nulli amplius lapilli in Mercurij vitro aſcendunt, tùm itidem ſatis eſt. Ac tùm partim fixus, ac partim non fixus eſt. Hoc ita accipies, ſpiritus vitrioli, ac terra, Mercurij partem 1 fixârunt, ita vt calore vim non habeat aſcendendi, ac lapillos conficiendi. At ſi in teſta cum cineribus poneretur, ac magnus calor ei adderetur, partim quidẽ adhuc aſcenderet, aut ſublimaret: ſed non totus: maxima pars in fundo fixa remanêret. Ita cùm Mercurius non amplius aſcendit in vitro fixatorio, aut lapillos non conficit, per talem calorem quem de Lunâ diximus; partim fixus, partim non

@

non fixus est, iuxta rationem prædictam. Ac cùm talis est, paratus est vt Lunæ apponatur. Ait enim Aristoteles: Præpara corpus, donec perfectum sit, tum ei spiritum præparatũ adiunge: ac simul vnum fiunt, vt ignis separare non possit. Aristotel.

Cap. 130.

SCies istos lapillos Solis etiam parari debere, antequam corpori apponi possint. Nam habet etiam apud se spiritum vini, ac terram suam, ea nondum fixata sunt apud 3 elementa. Atque hoc pacto nondum fermentum est, nec anima, etiamnùm compositum est. Ideo lapilli Solis etiam in vitro fixatorio indi debent, ac fixari, vt Luna facta est. Cùm Sol fixus est, etiam perfecta medicina est, vt Luna, atque etiamnùm multò perfectior. Nam quantò Sol Lunam superat, tantò medicina perfectior est. Tùm hæc medicina vim habet omnia metalla imperfecta in Solem transferendi. Sol multò perfectior medicina, quam Luna.

Cap. 131.

NVNC scies: Cùm Luna, Mercurius ac Sol in hunc modum pręparata sunt: tùm demùm parata sunt vt simul ponantur, & vt lapis ex ijs conficiatur. Atque omnes illi qui alias vias quærunt, fallentur: ac omne illud corrumpent quod ponunt ad lapidem ex eo cõficiendum. Multę sunt fixationes, ac alia exigua opera, ex quibus quidẽ ad extremũ fructus aliquis redire posset, cũ attingunt ac lõgum tempus ritè possunt expectare: sed similes sunt co- Luna, Mercurius ac Sol in hunc modum præparata, demũ parata sunt, vt simul ponantur, & lapis ex ijs conficiatur.

@

Similitudo coqui omnia genera ciborũ in vna olla coquere volentis.

quo qui omnia genera ciborũ in vnâ olla coquere vult, vt olus, lardũ, piſces, &c. Hoc ſordidum pulmentarium fieret. Tale fieret ſi quis Lunã, Mercr, Solẽ, cũ alijs ſpiritibus & aquis fortibus, ſimul conferret: ac id putaret omne ſimul coquere in vno vitro, ei idem quod coquo accideret. Nam aliud quidẽ naturâ frigidum eſt, aliud calidum, tertium humidũ, quartum ſiccum, quintum fixum: aliud mundum, aliud immundũ, aliud cõbuſtibile, aliud incõbuſtibile. Atq; omnes iſtæ materiæ ſunt ſimul in vno vaſe. Atq; iſtud putant ſtulti perducere ad rem vnam, aut ad lapidem, aut ad aliã bonã medicinam, breui tempore. Ipſis impoſſibile eſt. Materias limoſas coquunt. Verba obſcura Philoſophorum nõ capiunt, omne eorum inceptum, delirium eſt. Itaque dilecte, iſtam lectionem ſæpè perlege, ne in eiuſmodi errorem incidas. *Cap.* 132.

NVnc ad opus noſtrũ redire volumus. Dilecte, cùm Luna tua Mercurius, ac Sol ad eum modum præparata ſunt: vitrum fixatorium aperies, cui corpus Lunæ tuę ineſt, ac Mercuriũ in id infundes, dum adhuc calet: nam ſi frigidus eſſet, nimis ſpiſſus foret. Atq; eodem modo Sole faciendum eſt: vbi iam ſpiritus ſupfuſus corpori, vitrum tuũ forti luto obtura, ac pone denuò in cinerib⁹, atq; ignẽ adde dies 7 tam calidum, vt vix digitum in cineribus tenere poſſis, ad ſpiritum cum corpore probè cõ-

gregan-

@

gregãdum, ac cõmiſcendum, atq; vniendum. Tùm ſinas frigefieri: Tùm corpus cum ſpiritu paratum eſt, ad animam recipiendam, aut fermentum. *Cap.* 133.

Corpus & ſpiritus parata ad animam recipiendã.

TVm ſume in nomine Dei fermentũ, ac calidum in vitrum cum Luna & Mercurio infunde, ac forti luto operi, ac ſuper fornace pone, ignem addens ad dies 7, vt ſuprà, vt cum aliis probè incorporetur. Ac quæ prius tria fuerant, iam vnum ſunt. Tùm ſine vt refrigeſcat, ac calidum etiamnùm in ampullam vitreã effunde, aut in ouum vitreum, ac ſigilla: ac pone in fornace ſecreta, athanare, aut tripode dies 40, ignem addens tam calidum, vt manũ tuã commodè tenere poſſis, orat. domin. ſpatio inter conclaue, in quo lapis ſtat, ac parietes fornacis exterioris. Diebus verò 40 exactis eximes ac reperis medicinam tuam coagulatam in lapidem lucidum inſtar cryſtalli, rubrum in morem Rubini obſcuri. Age gratias Deo, theſaurum terrenũ habes: vide vt iſtum ita regas, vt tibi in gloriã Dei cedat, ac animæ tuæ ſalutẽ: Sin aliter feceris, ſcire debes te hîc in terris hæreditatẽ cœleſtẽ habere: ac poſtremũ eſſe donũ quod à Deo accipies. Iſte lapis infinitã proiectionem facit, ob magnã eius munditiẽ, ac ſubtilitatem. Ac proiectionẽ non facies niſi in Lunam, aut Saturnum: ſuper ea altiſſimã proiectionẽ facit. Ac pulcherrimũ Solẽ efficit, quem vnquã vllus homo vidit, tã grati coloris.

Regimen ignis.

Theſaurus terrenus.

@

Multiplicatio.

Cap. 134.

Mercurius parandus.

ITem para Mercurium tuum ad eundē modum, vt in hoc opere doctum eſt, vſq; in lapillos cryſtallinos: atq; huius adde 100 partes ad vnam lapidis tui pulverizati, ac ſimul vitro fixatorio inde, ac firmiter obtura, & pone ſuper fornacem, ignem addens talem, vt vix digitum tuum in cineribus tenere poſſis. Ac in eo calore ſtare ſine 15 dies: tùm in ampullā vitreā aut ovum evacua: ac ſigillo Hermetis obſigna, ac pone in tripode ad dies 40, calorem addens talem, vt manum tuam illic tenere poſſis, aut durare orationis dominicę ſpatio, à pariete interiore fornacis vſq; ad exteriorē. Diebus verò 40 exactis, exime, ac vitrum confringe. Nobilem lapidem exime: atq; hic tam altam proiectionem facit quam prior. Gratias age Deo de omnibus ſuis mirificis donis, quæ in ſeruos ſuos, & filios contulit.

Aliud opus.

Cap. 135.

SCies dilecte pro ſecreto: cùm fixationem aliquam, aut multiplicationem vis perficere, vt citò fructum percipias & ad finem perveniās: primū ſpiritus mūdificare debes ſublimatione: ac corpora ſiue Sol aut Luna priùs mūdificari debebāt. Sol cęmētādo ac luna calcinādo, vt infrà docebo. Nulla etiā cōgregatio fieri poteſt

@

teſt animę &corporis, vt ſimul maneant: quam diu vlla immũdities eſt in anima, aut corpore. Ac anima nulla ratione in corpore manere poterit abſq; ſpiritu. Ac ſcies ſpiritũ eſſe mediatorem inter animam & corpus, qui vtraq; ſimul nectit, vnit, ac ita miſcet ſeipſum cũ illis duobus, vt tam firmum vinculum amoris ſit inter hæc 3, vt neq; iam, neque vllo vnquam tempore ſeparari poſſint: ac quæ priùs 3 fuerant, iam niſi vnum ſunt. Sed quãdiu vlla immundities eſt, nulla congregatio accidere poteſt vllâ arte. Ac ignorantia huius efficit, vt omnes errent. Si eam cognitionem haberent, omnia eorum opera benè ſuccederent, nec errarent. Nam ſi fixationem ponerent, citò fixarent. Ac ſi multiplicationem ponerent, Mercurius ſeſe cito in corpus vniret. Ac quamlibet parũ Mercurij apud corpus manet, cum iterùm amplius apponitur, citò cum eo fixatur: nam vna pars aliam porrò fixat; ac ſingulis vicibus magis magiſque, ac citius. Spiritus enim ſemper in corpore creſcit: nã quò corpus magis magiſq; augeſcit, eo ſubtilis ſpiritus magis accreſcit, ac fit fortior, ac plus Mercurij apud ſe retinet, ac citò. Imò facilè tandiu multiplicatio poneretur, atq; in igni haberetur, vt materia tam ſubtilis eſſet, vt in morem ceræ liqueſceret, ac vitrum penetraret, non ſecus quam oleum corium penetrat: ac perfectũ Elixir fieret ad tranſferenda metalla in Solẽ aut in Lunam. Idque omne

Spiritus mediator inter animam & corpus.

Spiritus ſemper in corpore creſcit.

@

omne efficit ſpiritus ſubtilis, qui mediator eſt inter animam & corpus. Nam ſpiritus ſubtilis tam copiosè in corpore creſcit, vt omne medicinam faciat. Ac creſcit in metallis, quemadmodum aër creſcit in malo. Pone malum in mundo, aëri expoſito, ac ſicco loco, cùm primùm ex arbore decerpis, ac ſinas ibidē iacere per annum integrum, quò diutius iacuerit eò fragrantius eſt. Quâ ratione hoc fit? Pomum vnum aut duo magna non ſunt, ac tamen per totum cubiculum odorē emittunt. Odor iſte à nobili ſpiritu provenit, qui pomum in ſua eſſentia retinet, qui quotidie magis in eo creſcit: imò donec corpus corrūpi incipit, tùm ſpiritus nobilis ex eo excedit: ac pomū prutefit ac puteſcit: quomodo igitur nobilis ſpiritus creſcit in opere vbi ſpiritus & corpus omnino munda ſunt? Itaq; dilecte omninò animam ac corpus mundifica, antequā ſpiritum eis apponas, aut adiungas. *Cap.* 136.

Comparatio mali.

SCies porrò pondera omnium multiplicationum ac fixationū: Ac in eo multi errant. Nam ſi nimium materiæ volatilis fixæ addideris, pars volatilis optimū fixę partis ſecum ſubveher. Ac ſi pars fixa fortior eſt volatili, apud ipſam optima pars volatilis permanet. Ac in eo omnes Alchymiſtæ errāt. Scies igitur porrò, tibi in ponendis multiplicationibus aut fixationibus, ſumendas 3 partes corporis, atq; vnam animæ, ac vnam partē ſpiritus, ac miſcebis, pbè

Pondera omnium multiplicationum ac fixationum tenenda.

inter

@

inter ſe, ac talem igné addes, vt corpus animam ad ſe trahat, ac ſpiritus vtriuſq; horum particeps fiat. Ac ſpiritus & corp⁹ ſpiſſa ac craſſa fiant, ac corpus ſubtile, ita opus tuum probum erit. Sed ſi igné addis vt ſpiritus & anima ſubtiliora fiant, quã priùs erant, ac corpus craſſius atq; obſcurius, omne corruptum eſt. Id ita accipies. Igné lentum adhibe, vt corpus animam ad ſe trahat, ac ſpiritus vtriſq; participet, penetrans per corpus ac animam, ac vtraque calefaciat, vt vtraque vnum corpus fiant.

Cap. 137.

SCIES quare ſpiritus animæ ac corpori adiungatur: ratio hæc eſt. Luna eſt corpus, Mercurius anima, vtraque frigida & humida in exterioribus, ac in interioribus calida & ſicca. Ac cum ſimul cõponuntur quomodo coniunctio fieri poſſet? Contrariũ adeſſe oportet, ſi generatio aliqua fieret: id verò ſtulti capere nequeunt, Turbę tamẽ Philoſophorũ dicunt naturã eſſe ſequendam, vt infans in matre concipitur: manifeſte loquuntur abſq; verbis tectis. Tamẽ percipere nec intelligere queunt. Ponũt Lunã & Merc: ſimul amalgamãtes, ac putãt illa duo ſimul fixare: neç animaduertere poſſunt vtraq; eiuſdẽ naturę eſſe frigida, ac humida, ac ea ſine medio ſimul maritare volunt. Citius ignis igni extingueretur, quod impoſſibile eſt. Ita ſe res habet cũ Luna & Mercurio: antequã ea ſimul fixares, priùs vtraq; volatilia efficeres.

Vt generatio fiat cõtrarium adeſſe debet.

Nam

@

Nam Luna eſt adeò frigida, & humida cum non eſt fixa, vt Mercurius eius à terra trahi poſſit ſublimãdo, ita vt nihil prẹter terram, ac ſal reliquum ſit. Ac cùm tùm magna quantitas Mercurij ei additur, ac tùm aliquis ignis vehementior adhibetur, vnum cum altero volatile fit. Partes volatiles terram, aut ſal ſecum ſubuehunt, ac nihil præter fęces in fundo vaſis relinquunt. Stulti verò eam rationẽ capere nequeunt, nec animaduertere 2 ſimilia coniungi non poſſe ſine medio, qui ſpiritus eſt. Spiritus eſt extremè calidus & ſiccus: Mercurius & Luna in exteriorib⁹ frigida & humida ſunt. Cum verò iam ſpiritus proportione his apponitur, frigus vtriuſque horum calefacit ſuo calore, ac ſua ſiccitate humiditatem temperat, ita vt per ipſum alterum in alterum ingrediantur: ac ſpiritus fit vnum cum vtriſq; corpus: atq; etiam his addi debet proportione. Si enim nimium ſpiritus eſſet, vt nimis calida aut ſicca efficeret, generatio etiam non fieret. Nam intus calida ac ſicca ſunt: ac ſi etiam extrà calida ac ſicca efficerentur, vtraque ruber pulvis fierent, in morem terræ quæ humiditate exuta eſt. Ac ſi nimis magnum ignẽ adhiberes, etiam corruptum eſſet. Etiam dilecte hoc pacto regere debes, vt quietè inter ſe quieſcere abſque ſeparatione poſſint: ita vt in ſe inuicem ingredi poſſint, quieſcendo abſque ſeparatione. Ignẽ non magis augebis quam vt digitum Aue Maria ſpatio

Quid ſpiritus efficiat corpori & animę adiunctus.

@

ſpatio durare poſſis. Si Alchymiſtæ hanc rationem funditus intelligerent, omnia eorum opera ſine obſtaculo procederent, ſiue amalgamationes, fixationes, multiplicationes, aut in lapide aut alijs medicinis, omnia bonum ſucceſſum haberent, ſine magno labore, ac ſine magno ſumptu. Iſtud memoriæ imprime, ac ſæpè perlege, ac quodq; verbum fundicus intellige, antequam vlla opera incipias, ita nec errabis, nec falléris.

De Sulphuribus.

Cap. 138.

NVNC tenebit dilectus meus loco magni ſecreti, tam multa eſſe Sulphura qnã metalla. Ac quodque provt mundum, ac purum eſt, etiam metalla pura ſunt. Ita fit, vt plumbum, ferrum, cuprum tam immunda ſint: nam eorum ſulphura immunda, pinguia, ac fœtida ſunt. Quare immunda, æruginoſa, nigra, fœtentia, ac plena ſulphuris ſunt combuſtibilis. Ac ſcies in omni re eſſe ignem combuſtibilẽ, vt pluribus in locis doctum eſt, atque is corrumpit omnes res quæ in rerum natura ſunt. Nam cuicunq; pinguedo combuſtibilis ineſt, id imperfectum eſt, ac citò perire debet, ac in nihilum redigi. Spiritus enim in eo diutius requieſcere nequit: locum enim mundum ibi non reperit, in quo requiẽſcere poſſit. Quare metalla immunda imperfecta ſunt: nam in ijs tàm eſt ſulphur cõbuſtibile aut oleum, quàm

Tam multa ſulphura ſint quæ metalla.

in

@

in omnibus crescentibus, siue in vegetabili, siue in animali. Imò in Luna est sulphur combustibile, aut oleum. Idcircò nullum cæmentum tenet, nec colores, nec antimoniū: Id facit sulphur cõbustibile, aut oleum, quod ei inest. Ac cùm Luna repurgata est à suo sulphure cõbustibili, Luna fixa est, colores tenet, ac cæmẽtum patitur, ac per antimonium transit, atque est albus Sol. Itẽ Sol in se nullum sulphur cõbustibile habet, ideò fixus ac purus est, ac omnes probas transit. Itaq; sciet dilectus meus, vbicunq; sulphur combustibile est, spiritum requiescere nõ posse. Quare errant omnes qui sulphure combustibili operantur. Ideò Morienus inquit: Nostrum sulphur vulgare sulphur non est: nostrũ sulphur incõbustibile ac mundum est.

Morienus.

Cap. 139.

Multa genera sulphurum.

SCies esse multa genera sulphurum, vt sulphur cõmune, ex quo pulvis tormentarius conficitur, id ad opus nostrum prorsus inutile est, ob odorẽ eius, ac redundantem pinguedinem: tamen in eo nobilis est spiritus nostro operi prorsus vtilis, sed is arte ex eo esset educendus, vt sublimatione, per res quæ infrà dicentur. Est præterea & aliud sulphur multum olei cõbustibilis in se habens, ac auripigmentum dicitur: estq; melius priore. Hoc vero in se nobilẽ habet spiritum, qui itidem sublimatione extrahendus foret. Est & aliud, estq; me-

lius

@

lius illis duobus, ac arſenicum rubrũ vocatur, ac habet itidẽ in ſe ſpiritum valdè nobilẽ. Eſt item etiam aliud ſulphur, ac arſenicum album dicitur: eſtque optimum omnium noſtrorum operum : verùm etiam melius ſublimatione mundificandum eſt, vt poſtea docebitur.

Cap. 140.

NIhil porrò eſt à Deo cõditum quin ei ſulphur inſit, in quo ſulphure nobilis eſt ſpiritus, qui ſeruit in animali aut vegetabili, vbi ex oleo combuſtibili aut igni eductus fuerit. Ac ſine eo ſpiritu nullus lapis vegetabilis aut animalis perfici poteſt, nec opus vllum. Ita ſulphura noſſe diſces. Nam ſi ſulphur accipis crudum, ac cõbuſtibilitatẽ in ſe habens, opus tuum corrumpet. Aut ſi ſumis in tuis operibus albis rubrum ſpiritum ex auripigmento venientem, aut ex rubro croceo arſenico, opus tuum corrumperes. Ac ſi etiam ſumis in opere tuo rubro album ſpiritũ ex arſenico albo profectum, aut ex lapide calaminari, aut ex vitriolo albo, quæ omnia ſulphur album in ſe habent, etiã opus tuum corrumpes. Ideò Geber ait: Ne permiſceas rubrum ſpiritum cum albo corpore: alioqui cõbures, ac nimis fervens efficies. Ac ſi miſces ſpiritum album cum rubro corpore, omne vaſtabis. Ideò prudẽs ac circũſpectus eſto. Ac porrò cum lapidem parare vis, aut vllas fixationes, aut multiplicationes, vt ſaltem ſpiritus tuos, cuius ſint generis cognoſ-

Omnibus à Deo creatis ſulphur inest.

cognoſcas. Itaque omnes illi errant qui arcana Philoſophorum non intelligunt.

Alia mixtio ad fixandum & multiplicandum.

Cap. 141.

Ratio proportionis.

RECipe 6 partes corporis, animæ & ſpiritus ſingulorum partem 1. Ratio hæc eſt: Luna non eſt fixa, ac multum Mercurii in ſe habet, qui vnum eſt corpus cum corpore Lunæ: ac vnum corpus non libenter ſeparatur, quamvis ſuper teſtam purgatur, apud ipſam manet. Sed in cęmento aut antimonio ibi evolat cum antimonio, qui ſpiritus eſt, ac vrendo corpus Lunæ in nihilum redigit. Quare nimium de ſpiritu ſumunt, ac vnam partem animæ, quæ Mercurius eſt, atq; 1 partē ſpiritus. Ac parum eſt, quod volatile ſit. Nam ſimulatque Mercurius ad Lunā accedit, Mercurius qui in Luna eſt, ſe miſcet cum Mercurio, qui nunquā corpus fuit. Ac inter ſe permiſcentur: ac ſpiritus qui inter hæc 3 mediator eſt. i. inter Mercuriū ac corpus Lunæ, ſeſe cum illis permiſcet. Si iam multum Mercurii ac ſpiritus ad Lunam adductum eſſet: ac ea ſe ſimul miſcerent, atq; igni admouerentur, ſimul avolarent: ac ſecum optimam partē corporis raperent, ac nihil prętter fæces relinquerent. Ideo 6 partes Lunæ ſume & animę & ſpiritus ſingulorū partē vnam, vt corpus forte ſit, ac animam & corpus in ſe ſugat. Idcirco Danthynus Philoſophus ait:

Danthynus.

Cum

@

Cùm corpus animam & ſpiritum ſecum, aut in ſe trahit, exulta: nam opus tuũ ad optatum finẽ perveniet. Sed cùm anima, & ſpiritus corpus trahunt, nihil præter cineres retines. Nam cùm Mercurius Lunę tuę apponitur, ambo illi iam dicti Mercurij congregantur, atq; vnum fiunt. Tùm venit ſpiritus, qui mediator eſt, inter duos illos Mercurios & corpus, ac miſcet ſe cum illis tribus, vt priùs. Mercurius Lunæ vnum corpus fuit, ac iam cõgregatus eſt cum Mercurio qui nunquam corpus fuit. Atq; hoc illud eſt, quod Hermes ait: Cũ Mercurius corpus eſt, porrò corporat, cum ſolutus eſt, porrò ſoluit: cũ fixus eſt, porrò fixat. Quare Mercurius Lunę pertrahit ad ſuam naturã Mercurium qui ei apponitur ac crud⁹ eſt, nunquam enim corpus fuit. Luna ex eo corpus efficit. Tùm accedit ſpiritus, ac miſcet ſe cum duobus ſui ſimilibus, ac cum corpore: eſtq; medium inter animã & corpus, ac ſimul retinet, ita vt vnum cum altero fixetur. Ac Luna fixa evadit, quod Natura operari nequit, ad tale enim opus non præparatur. Quare hîc ars Naturã ſuperat. Sed ſi Natura ad tale opus præpararetur: artẽ ſuperaret diuturnitate temporis. Verùm ars brevi tẽpore operatur, quod Natura minimè poteſt. Quare duo diſſimilia cõgregari non poſſunt, ſine medio. A primo enim gradu ad tertium pervenire nõ potes, niſi ſecundo prærerito, qui medium inter primũ ac tertium eſt. Atq; hoc

Hermes.

Duo diſſimilia coniungi non poſſunt ſine medio.

ſtulti intelligere nequeunt. Quomodo rẽ duram mollẽ reddes, atq; è ſua natura perduces in aliam naturam? Id per medium fieri debet. Vt aliquid quod durum ſit ſoluere in aquam, fieri debet per frigidam humiditatem: ac rem frigidam humidã efficere duram, per calidam ac frigidam ſiccitatem fieri debet. Scies porrò quomodò ſpiritus tuos aut ſulphura, animam tuam aut Mercurium, corpus tuum ac tuam aquam ſiccam, ad opus tuum præparabis.

Cap. 142.

RECipe principio Mercurium vt ex fodinis venit, ac non adulteratus eſt, ac quem ad album operari vis, atque ipſum ſublima per hæc infrà ſcripta. Recipe primùm lapidem calaminarem, alumẽ rupeum, vitriolum album, ovorum cortices, calcem ana ſingulorum libram 1. Salis marini lib 2, ſimul inter ſe contunde. Tùm ℞ Mercurij ℔ 2, ac ſimul ſuper lapide cõtere cum ſalis marini aqua tenuiſſimè. Tùm vaſi terreo inde; ac alembico ſuperimpoſito, pone ſuper fornacẽ ſublimatoriam receptaculo addito ſimúl benè ſolidè claudente ac lutato. Ac pone ſublimandũ primùm igni puſillo, ac deinde magis magiſque aucto, vti decet, auctiore ad horas 12. Ac 12 horis exactis, paulatim materiam tuam cãdefacito, atq; ita retine ad horas 4: omniſque aquoſitas in receptaculum tranſibit, ac Mercurius tuus in alembicum ſublimabitur: ac maiore ex parte

Vulgo alumen de rocca.

viuus

@

viuus aſcendet. Exime ac denuò cum materia recenti contere, ac cum aqua illa quæ in ceceptaculum deſtillauit. Atque ipſum iterùm ſublimandum pone modis omnibus, vt priùs factum eſt. Atque iſtam ſublimationem itera, donec omnis Mercurius mortuus fuerit: ac 4 lothones in tuo pondere viceris. Tùm Mercurius tuus paratus eſt, ad tuum opus album: ſerua ipſum donec eo vſus erit. Mercurius paratus.

Cap. 143.

RECIPE iam Arſenici albi vt ex mineris venit libras 2, ac contunde in pulverem, ac contere in pulverē ſuper lapide cum ſimili materia, ac pondere, vt de Mercurio dictum eſt. Ac ſublima per ſe, donec itidem 4 lothones viceris. Nam omnes albæ materiæ iam dictæ habent ſulphur album. Item porrò aquam tuam ſiccam para eodem modo, ac pondere, donec itidem 4 lothones lucrifeceris ſuper duas libras, vt de Mercurio ac Arſenico doctum eſt. Tùm recipe ſal armoniacum quale Venetijs adfertur, clarum ac pellucidum arte ex operibus animalibus effectum, ac ſerua in vſum. Prætereà corpus tuum præparabis in hunc modum.

Præparatio.

Cap. 144.

RECipe Lunā cupellatā admodum ſiccè purgatam, ac tùm etiam nùm in crucibulum à plumbo reflatā: ac tùm in laminas contuſam,

@

ac tùm cæmentatam cum ſale cõmuni ſtratum ſuper ſtratũ, ac lutatã ac tùm calcinatã, ſicuti noſti: primùm igni puſillo, deinde aliquanto auctiore, vt crucibulus rubeſcat, ita vt Luna nõ liqueſcat. Ac ita relinq; ad horas 24 in vno candore, aut calore. Tùm crucibulum aperi, ac ſal à laminis tuis ablue, donec tota munda ac pura ſit. Ac laminas tuas ſuper lapide contere, ac laua, vti conuenit. Tùm Lunã tuam denuò in corp⁹ reducito, ac rurſum laminas, vt priùs effice, ac cęmenta vt priùs. Idq; facito, atq; itera tandiu donec Luna tua munda ac clara ex cæmento prodeat: Ita vt aqua ſuperfuſa munda ac clara indè defluat, ſicuti infuſa fuerat: Tùm ſepone, donec eâ tibi opus erit.

Regimen ignis.

Cap. 145.

NVnc te docui Lunã tuam, Mercurium, arſenicum, ac ſal armoniacum præparare, ad lapidẽ albũ, aut fixationẽ. Scies, mi dilecte, ſi quas fixationes velis ponere, te debere omnes iſtas materias præparare, ac ponere ijſdẽ ponderibus, vt priùs, ac fixabis ſemel: ac vna fixatione factâ, ſemper Mercurium viuum apponere debes, ac denuò fixabis ſemper breui tẽpore, eximens & imponẽs. Sed ſi ſemper Mercurium apponeres, nec quicquã eximeres, fixatio tua fuſibilis fieret vt cera, ac medicina: ac faceret proiectionem ſuper Mercurium vitam habentẽ, vt in proiectione dictum eſt, ac pòſt docebitur.

Ad

@

Ad rubeum.

Cap. 146.

REcipe ſalis communis partē vnam, vitrioli Romani partē 1, ac 3 partes tegularum, ea inter ſe contunde, ac lamina Solem tuum tam tenuem quam ducati aut coronati ſunt, ac cæmenta ſtratum ſuper ſtratum, vti noſti, horas 24 vti conuenit cæmentare. Hoc quater itera, ſemper per cæmentum recens: tùm reducito, ac ſubtiliter lima, ac contere ſuper lapide impalpabiliter, cum melle aut gummj, ac ablue tātummodo mundè & clarè: idq; ad opus tuum ſerua. Tùm ℞. 2 libras boni Mercurij, atq; in hunc modum ſublima. ℞. ſalis communis partē 1, aut ℔ 1, vitrioli Romani ℔ 2, contunde & ſicca ſimul, vt pulvereſcant. Tùm miſce, ac ſuper lapide cōtere cum Mercurio illo cum aceto deſtillato tenuiſſimè. Tùm vaſi inde terteo, vt in albo docetur, ac omnis humiditas in receptaculum deſtillabit: ac Mercurius ſurſum ſublimabitur in alembicū in morē niuis candidus: ac in ſe ſpiritū vitrioli habebit, & ſalis. Tùm denuò contere bis, tantū recentis materiæ ſumens, cum aqua quæ in receptaculū deſtillauit: Idque denuò ſublima. Hoc facito ac iterato ſeptē aut octo vicibus, identidē per recentē materiam: aut donec in quamq; libram 2 lothones lucrifecerit, vt priùs. Tùm ſume 2 ℔ arſenici rubri, vt ex mineris prodit, ac ſublima ipſum vt hic de Mercurio docetur. Tùm accipe

@

2 libras ſalis armoniaci, aut aquæ tuæ ſiccæ, ac itidem ſublima, vt de Mercurio doctum eſt, ac ſerua. Iam te præparare docui omne, quod tibi ad opus tuum neceſſarium eſt.

Cap. 147.

Modus cõiũgendi animã, corpus ac ſpiritum.

NVnc docere volumus quomodo, & qua ratione, animam, corpus ac ſpiritum ſimul coniungemus, vt in ſe inuicem ingrediantur. Nam contrariorũ congregatio eſſe non poteſt, vt ſimul maneant ſine medio, de quo ſuprà doctũ eſt aliquid & poſt aliquid docebitur, cùm de herbis in vegetabili ſermo erit.

Cap. 148.

Exemplũ tinctorum.

CApe exemplum à tinctoribus qui pannos tingunt. Habent rubram, ac pannum quem rubra imbutum cuperent, ac habent alumẽ. Pannus corpus eſt, rubra anima, ac alumen ſpiritus, qui intermedius eſt inter vtrumque. Nam ſi alumen non accederet, rubra in pannum non ingrederetur, ac fixa maneret: Inviſibiliter avolaret, ac pannus palleſceret. Nam color rubræ ſpiritus eſt: alumẽ vtriuſq; particeps eſt, adeò vt congregata alterũ in alterum ingrediantur. Aut aquã nubium habere debes in qua hæc omnia bulliãt, cùmq; bulliendo alterũ in alterũ ingreſſum eſt, ac probè congregata ſunt: pannus ſiccãdus ſuſpenditur, atq; aqua recedit, ac color fixus in pãno remanet. Ita ſe res cũ noſtro lapide habet. Quamvis corpora ritè præparauim⁹, & animã, & ſpiritũ: niſi

@

niſi in ſe invicé ingrediantur, neq; iam neque vllo vnquã tempore ſimul manebunt ſine medio aquæ. *Cap.* 149.

ITem iam dilecte vbi nam nunc aquã illam reperiemus? Nam Geber ait: Aqua noſtra nõ eſt aqua nubium. Ariſtoteles inquit: Aqua noſtra eſt aqua ſicca. Hermes ait: Aqua noſtra ex ſordida ac fœtida mẽſtruali materia colligitur. Danthynus dicit: Aqua noſtra inuenitur in veteribus ſtabulis & latrinis ac fœtidis cloacis. Ac Morienus: Aqua noſtra creſcit in montibus ac vallibus. Ac ſtolidi verba iſta non intelligunt: ac putant Mercurium eſſe: Non eſt Mercurius, eſt aqua ſicca, quæ ingredi facit ac cõgregare omnes ſpiritus minerales, animam & corpus. Atq; vbi ea congregauit, recedit ab illis, ac fixa ſimul manere ſinit. Atq; hæc aqua reperitur in omnibus rebus quæ in mundo ſunt. Nam niſi hæc aqua eſſet, fruſtrà lapide efficere niteremur. Nam quo pacto efficeremus vt noſtræ materiæ præparatæ alia in aliam ingrederetur? Quemadmodum Pharmacopolæ herbas ſuas ſimul congregant. Atq; eodem modo facere debemus, ſiue in vegetabili, aut animali, aut minerali, ad opus perfectum faciendum, aut quintam eſſentiam, ex rebus ſingulis diſtinctis aquam ſiccam habere debemus. Itaque in rebus omnibus aqua ſicca ineſt, vt ſeipſæ perfectas efficiant. Ideò Galenus ait: res omnes ſuam propriam habent

Geber.
Ariſtoteles Hermes.
Dãthynus.
Morienus.
Rebus omnibus aqua ſicca ineſt.
Galenus.

@

medicinam ad lapidē conficiendū, ſiue in mi-
nerali, animali aut vegetabili, abſq; vllarū rerū
peregrinarum additione. Quare cùm lapidem
conficere volumus, aut vllam fixationē, con-
iunctionē illam aqua noſtra ſicca facere debe-
mus, ſicuti de tinctore & Pharmacopôla dictū
eſt. Ideo fit, mi dilecte, vt tam multi in errores
incidant, quòd naturam nō intelligant, nec ſe-
quantur. Idcircò tibi de tinctore & Pharmaco-
pôla mentionē feci: vt per eam rationē rudem,
naturam intelligas, vt tua ipſius mente capias,
nullam coniunctionē abſq; medio fieri poſſe.
Quare omnia opera quę ſuprà habētur, proba
ſunt. Sed duo illa ibi non nominantur ſpiritus
videlicet atq; aqua ſicca, pondera, ac congre-
gatio, in quibus ars noſtra tota cōſiſtit. Quare
te adiuro, vt ſecretum iſtud nunquam pate-
facias, nam huic omnis ars quæ in orbe ſit, in-
cluſa eſt, ad brevi tempore ac exiguo labore
opus perfectum faciendum.

Coniunctio albi operis.

Cap. 150.

RECipe 6 partes tuæ Lunæ præparatæ, atque
ſpiritū tui ſublimari & animæ, ſingulorum
partē vnam, ac aquæ tuę ſiccę partē dimidiam.
Hoc ita intelligendum eſt 18 lothones Lunæ,
Mercurij, Arſenici, ſingulorū lothones 3, ſalis
armoniaci lothonem cum dimidio: faciunt ſi-
mul 25 lothones ½. Hæc omnia dilecte ſimul
ſicca miſcebis ſuper lapide, ac paterę vitreæ in-
des,

@

des, ac cauebis ne qua humiditas aëris accedat. Præstaret in stupha sicca fieri. Tùm habebis dilecte aquã vitæ probè à phlegmate liberatam, vt nullum sal armoniacum pulverizatũ in eâ solui velit, ac cum eâ materiã tuam tenuissimè super lapide contere. Ac munias te aduersùs aërẽ, nocere tibi posset. Atq; vbi cõtritum fuerit, inde eiusmodi vitro Venetico, ac operi vitro quod illi quadret: ac firmiter luto bono obducito; tùm in fornace secreta ponito, aut tripode, atq; igné adde tãtũmodo eo tepõre quo est halitus hominis 25 annos nati. Atq; hoc pacto relinq; ad dies 16: ea eius putrefactio est. Tùm ex fornace remoue, ac ad stuphã siccam accede, eam eo calore accẽde quo Sol in Ariete splendet, ac ollam in ea pone patentẽ: atq; ita positam relinque ad dies 3. Ac tribus diebus, spiritus syluestres pingues ex materia extrahentur, tùm denuò operculũ ollæ impone absq; lutatione: ac pone rursum in tripode aut fornace, in quâ vnâ lãpade accẽdi possit. Ac talẽ calorẽ adde, vt exterius manus tuæ durare possis ad vas in quo opus est, sine combustione. Atq; ita positum relinque 21 dies. Tùm vide numquid sursum sublimatum sit, nec ne. Si quid est sursum sublimatũ, infrà absterge, ac miſce eiusmodi spathula lignea inter se. Ac si quid sublimatum est, persequere eundẽ calorẽ etiamnùm ad dies 6 aut 8: donec videas

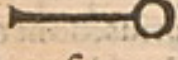

Aqua vitæ probè à phlegmate liberata.

Regimen ignis.

videas, eo calore nihil ampliùs ſurſum ſublimare. Cumque non ampliùs ſurſum ſublimat, ignem auge aliquantulum ſingulis octo diebus, donec materia tua fixa ſit. Tùm igné vehementem adhibe. Ac ſal armoniacũ ſublimando deme, ac pondera. Si iuſtum tuum pondus habes, quemadmodum primùm apponebas, nec amplius, materia tua fixa eſt. At ſi ampliùs reperis quam initio apponebas: materia nondum fixa eſt. Miſce iterùm cum materia, ac adde ignem procedendo, donec fixa ſit. Tùm ſublimando denuò aquam tuã, ſubtrahe ſiccam, ac materiam tuam exime, ac pondera an omne põdus tuum habeas. Ac ſi tum indè medicinam facere vis, dimidium tantum Mercurij viui adde, quàm materia gravis eſt, atque etiam dimidium tantùm aquę ſiccæ: videlicet vbi 2 partes fuerant, etiam vnam adde, cæ efficiunt 3, ac ſimul ſuper lapide contero cum aquâ vitæ, vt priùs dictum eſt: ac rurſùm ollæ vitreæ inde, omnibus modis, vt ſuprà, donec materia tua fixa ſit. Ac denuò aquam tuam ſiccam ſublimando ſubtrahe, ac materiam tuam pondera. Ac ſume dimidium tantum Mercurii quàm materia tua gravis eſt, ac 5 lothones aquæ tuæ ſiccæ: contere denuò ſuper lapide cũ aqua vitæ, vt priùs. Ac facito vt priùs, donec materia tua fixa ſit. Sublimatione denuò aquam tuam ſiccam ſubtrahe, ac tertiò materiã tuam pondera; ac dimidium Mercurii

Ignis vehemẽs adhibendus.

vivi

@

vivi accipe: & 6 lothones aquæ ſiccæ: miſce & cõtere cũ aquá vitę, atq; facito vt priùs, donec materia tua fixa ſit. Ac fit fuſibilis vt cera, antequã omnino fixa fiat. Ac tũ non amplius aquã tuam ſiccam ſublimatione ſubtrahere potes. Nam cùm lapis in aliquẽ magnum caloré devenit, liqueſcit, ac in ſe aquam illam includit, vt amplius ſubvolare nequeat. Tamẽ aqua illa ſicca fixa non eſt, nec fixari poteſt. Atque ita medicinam partim fixam, partim nõ fixam eſſe oportet. Sed ignorãtes id intelligere nequeũt. Semper nituntur materiã ſuam fixam reddere. Cumq; iam fixam habent, æquè ac priùs proficiunt: cùm enim iam proiectionẽ facerent, nihil ꝓficiebant. Ac omnis eorũ opera perierat: verba enim Philoſophorũ nõ intelligebãt. Opus omittebant, vbi de integro erat incipiẽdum: vt ſuprà demonſtratum eſt. Nunc igitur poſtquam dilecte medicinam tuam fuſibilẽ effeciſti, medicinã tuam vitreo crucibulo ex vitro Venetico conflato indes, ac liquefacies. Ac medicina tua iã liquefacta: lapis eſt clarus, albus & pellucidus in morem cryſtalli, in ſe retinens aquam illam ſiccã quę fixa nõ eſt, ac ita eſſe debet. Nam ſi aquã illam ſiccam in ſe non haberet, ꝓiectionẽ nõ faceret. Nã cũ proijceretur ſuper Merc. viuum factũ, aut ſuper mortua, immũda, impura metalla etiam vivificata, ꝓiectionẽ nullã faceret. Nã nihil eſſet quod medicinam aut Mercur. congregaret, ſicuti antè

de

@

Aqua ſicca in lapide non fixa ac volatilis eſſe debet.

de tinctore & pharmacopôla oſtẽſum eſt. Itaque dilecte, aqua ſicca in lapide nõ fixa, ac volatilis eſſe debet, ſi proiectio ſit futura.

Cap. 151.

SCies mi dilecte, cùm proiectionẽ facis aqua illa in lapide eſt, ac cùm lapis liqueſcere incipit ſuper Mercur. aut ſuper metalla immunda, tùm aqua illa ſicca medicinã & metalla in vnum contrahit, ac vt alterũ in alterum ingrediatur efficit. Ac cum ea coniunxit, avolat in fluxione. Nam in ꝓiectione medicina cũ Mercurio aut metallis impuris fluere debet, in quę ꝓiectio fit. Ac tum opus perfectum eſt. Quid cenſes dilecte? Nónne magnum ſecretum eſt cunctis hominibus abſconditum? Scies porrò opus ad rubrum idem eſſe cum albo, quoad opificium: niſi quod fornax, ac pondera, ac tempus aliquãto longius ſit. Ac qui alias vias quęrit ad lapidẽ mineralẽ conficiendum, errabit. Multæ ac variæ ſunt viæ, ſed firmæ non ſunt, multa vitia in eas incidunt. Tamen hic modus adeſſe debet, vt opus perfectum evâdat.

Quid efficiat aqua ſicca.

Modus fixandi & multiplicandi.

Cap. 152.

FIxationem facito vt priùs, atq; ex vaſe exime, ac pondera. Eſt exẽpli gratia libra tuæ materiæ fixæ: ſume itaq; libram 1 tuæ Lunæ calcinatæ, vt priùs, facit 2 libras. Tùm ſume ℔ 1 Mercurij calcinati, vt priùs, facit 3 ℔. His adde 3 lothones aquæ ſiccæ ſublimatæ, vt priùs:

ac

@

ac ſimul tere ſuper lapide cū aqua vitæ. Ac facito modis omnibus, vt priùs doctum eſt, donec materia tua fixa ſit. Tùm ſublimando aquā tuam ſiccam ſubtrahe, ac pondera materiam tuam. Si tum 3 ℔ fixi habes: ſume denuò 3 ℔ Lunæ tuæ iam dictæ, & 2 lib. tui Mercurij prædicti, Facit 8 lib. ſimul. Tùm ſume 8 lib. aquæ tuæ ſiccæ iam dictæ, ac cōgrega, ac fixa vt priùs. Tùm aquam tuam ſiccam ſublimādo ſubtrahe denuò. Tùm 8 lib. materiæ fixæ habes. Item ſi 4 lib. demere vis, licet: Habes album Solem, ac facere aquam rubram, ac tingere, ac commodum eā facere: Ac ex alijs 4 lib. medicinam facere, modis omnib⁹, vt priùs doctum eſt. Sed in duobus vitris pone, in ſingulis 2 ℔. Nam ſi in vno vitro poneres, materia nimis magna eſſet: nam aquam paradiſi ei addis. Ac ſi ex 8 lib. omnibus medicinam facere voles, in quatuor vitris pone, ac medicinam para, vt antè doctum eſt. Ac ſcies, te in ſingulas libras quas congregabis additurum libram vnam aquæ ſiccæ.

Aqua Rubificans.

Cap. 153.

REcipe crocum Martis, antimonium, vt ex mineris venit, arſenicum rubrum ſingulorum vnam libram, auripigmenti lib. 1. vitrioli Romani 3, Salnitri, quantùm eſt pondus reliquorum omnium. Contunde omnia ſimul, & ſicca vt pulverent. Ac libram 1 Salis armo-

nia-

@

niaci immiſce. Cùmque probè permiſtum fuerit, inde vaſi terreo, quod ignem facilè ferre poſſit, nec intus vitrificatũ ſit. Ei alembicum ſuperimpone, ac firmiter luta ſuper id, ac compreſsè, pone ſuper fornace, receptaculo addito, atque aquam fortem, vt oportet, deſtilla: primùm igni puſillo, ac ſemper ipſum augendo. Ac tibi aqua alba deſtillabit, quæ vbi deſtillârit, alembicus rubere incipiet, aut croceus fieri. Tùm receptaculum citò aufer, ac aliud adde: ac ſolidè luto operi: ac ignem tuum auge, donec ſpiritus albus tranſeat, is eſt ſal armoniacum, quod vltimum omnium tranſit: ac tandiu ignem ſtrue, donec alembicus omnino lucidus fiat. Cùm iã ruber ſpiritus tranſit, nihil cum eo tranſit. Ac ſimulatque tranſierit, ſpiritus atque aqua ſimul tranſeunt. Tùm alẽbicus intus albus fit, quaſi niue plenus eſſet. Ac tùm ignem ſtrue tandiu, donec ſpiritus ac aqua exhalatione per roſtrum educta ſunt: quemadmodum homo vi halitum exhalat: ita ſpiritus ac aqua ſicca per fiſtulam expirant alembici, in receptaculum, ac ignem augent. Cùmque ſpiritus & aqua ſicca tranſiere: alembicus fit mũdus, clarus & albus, ac pellucidus. Tùm ſinas frigefieri, ac remoue ab igni, atque aquam vitro inde: ac arctè obtura. Ac ſume caput mortuum, ac tenuiſſimè in pulverem cõtunde, ac in aqua mundâ clarâ pone ad horas 2: ſine ſubſidere, ac clarum ſupernè diffun-

Regimen ignis.

Aqua alba

Similitudo hominis halitum exhalantis.

@

de: ac denuò aquam mundam claram ſuperfunde, vt priùs. Ac ſine etiamnùm per horam bulliat, vt priùs. Tùm ſine denuò ſubſidere, ac rursùm priori adde. Tùm fæces abijce. Atque id quod effudiſti evapôra: ac pulvis croceus tibi remanebit, eum pondera, ac tùm tantundem ſalnitri adde, ac inter ſe miſce, ac ollæ vitreę inde: atque aquam tuam deſtillatam ſuperfunde, ac alembicum ſuperimpone, ac ſolidè luto operi, ac pone ſuper fornacem, receptaculo addito, ac per dies 3 ſuper fornacem relinquito, antequam ignem ſubijcias. Tùm ignem tuum accende, ac primùm igni puſillo deſtilla, ac poſt interdum auctiore, donec ſpiritus albus tranſierit. Tùm deſine, atq; aquam rubram habes interdiu ac noctu lucentē, quæ Lunam fixam ſolvit, ſicuti Luna ſolvi ſolet, ac tinctūram aſſumet perinde ac Sol mundiſſimus, qui vnquam viſus ſit: imò omnia metalla alba colore Solis tingit.

Aqua rubra interdiu ac noctu lucens

FINIS.